

Aposil

Bì Jisas mìnìm dad ameb okok kiri tap tari tari gılak

Luk Tiopilas nop kauyan ñu kıl tikak

¹ Mam Tiopilas. Yad nep mìnìm ned ñu kıl tıknek ak, Jisas nop tık dapek, pobıŋ gıl, wög wagın gıl mıd damıl, tap tari tari gıl, mìnìm tari tari ag ñıl gak ak, nep mij ned ak ñu kıl tıknek.

² Kisen, God Jisas nop dad ap ran jak seb kab alan sığak dad amnak. Pen ne seb kab ar alan sığak amnig gak won ak, ne gek Kaun Sığ ne mìnìm ne dad ameb ag lak bì okok kiroc ag ñi tep gak. Mìnìm nıbak magılseк ned ñu kıl tıkıl nep ñinek.

³ Jisas kımak pen kauyan warıkıl, ñin aknıb ñinjuıl omal (40) nab ak ñin konjai nep mıseŋ lıl, mìnìm ne dad ameb bì ne okok eip mıdıl, God bin bì dıl kod mıdenigab mìnìm ak kiroc ag ñoligip. Nig gek, kiri udın magıl kiri ke nınlak ne komıŋ mıdeк.

⁴ Pen kımıl warıkıl, lım dai ar wagın aul mıdoligip ñin nab nıb sığak, ñin alap bì ne nıb okok eip tap magıl ñıblıg gı agak, “Yad nıbep ned agnek rek, Bapi yad tap tari nıbep ñinigain agak ak, Jerusalem sığaul nep mıdıl, kod mıdenimıb.

⁵ Jon ñig pak ñeb bì ak bin bì kiroc ñig ak nep pak ñoligip, pen ñin omal nep ap padıkek, Kaun Sığ ak apıl nıbep pak ñinigab,” agak.

Jisas ne karip lim seb kab ar alan siňak ap ran jak amnak

6 Pen ñin alap Jisas ne bı ne nıb okok mıdelak nab siňak mıseň lek, nop aglak, “Bı Kıb, nak mıñi kin cın mıdekl, cın Isrel bin bı karip lim cın aul kauyan ke kod mıdıl, karip lim ognap sek kod mıdıl gınigabın aka?” aglak.

7 Agelak, kırop agak, “Ñin akal gınigab ak, Bapi gos ne ke nıňıl ag lak; tap nıbi mer.

8 Pen Kaun Sıň ne nıbep apek, nıbi kılıs dıl amıl, Jerusalem bin bı, Judia bin bı, Sameria bin bı, bin bı karip lim tıgon tıgon magılsekl okok, yad tari tari gipin ak kırop ag ñinigabım,” agak.

9 Nıb agıl, bı ne okok nıň mıdel nıňlıg git, God nop dad ap ran jak seb kab ar alan siňak dad amek nıňlıg git, kımı bad alap apıl nop karıkak.

10 Pen ne amek, kiri seb kab alan nıň mıdel nıňlıg git, magıl nıbak nep bı waliş tiđ yımrek omal apıl kırop eip warık mıderekl.

11 Bı nıb omal agrek, “Bı Galili nıb sıň aul, nıbi tari gınig seb kab alan nıň mıdebm? Nıbi nıňlıg git mıdem nıňlıg git, God ne gek, Jisas ap ran jak seb kab ar alan siňak dad amıb ak, kisen ne ke aknıb rek nep adık git onigab,” agrek.

Judas kimak ak Mataias kau ne dak

12 Olip Dım alan mıdelak ak kırıg git, Jerusalem adık git amnílak. Kanıb par mer, Olip Dım Jerusalem nıb ulep; Juda God nop sobok gep ñin ak ajpal rek nep.*

* **1:12:** kilomita nokım alap nep rek

13 Jerusalem amıl, karıp kineb kiri amjakıl, karıp nıllık ar alan mıgan ak amniłak. Bi midełak okok: Pita, Jon, Jems, Edru, Pilip, Tomas, Batolomyu, Matyu, Alpias ni ne Jems ak, Saimon Selot ak, Jems ni ne Judas ak.

14 Kiri per per mogım gıl, God nop sobok göligipal. Jisas nonım Maria ak, Jisas nimam sıkop okok, bin ognap sek per niğ göligipal.

15 Pen niñ nab niñ sığak, bin bi niñjuıl akniñ kagol onjıd (120) rek ap mogım gel niñlıg git, Pita warıkıl krop agak,

16 “Ai mam sıkop niñım. Kaun Sığ ne bırarık nep Depid nop gos ñek, Judas Jisas nop mimiñ niñak bi ak giniñ gab rek niñıl nu kıl tıkek, agak agak rek nep gak.

17 Jisas bi Judas niñbak dek, cın eip mideł, wög ne ak jım nił goligipin,” agak.

18 Pen kisen ne Jisas nop mimiñ niñıl, kab magıl dak ak damıl, lım dai alap tauıl, mideł damıl, niñ nokım alap ap yap pakıl, kogi ne ak pawıkıl, cıbur magılsek lım git söñ apek kımak.

19 Niğ gıl kımek, Jerusalem bin bi magılsek niñıl, lım dai tauıl kımak niñbak, yıb Akeldama, aglak. Akeldama aglak minım wagın ak, “Lakañ Yowak Lım Dai,” agıl aglak.

20 Pita agak, “Depid bırarık nep God Minım dai Sam nu kıl tıkil agak,

‘Karıp ne cög nep mideñimini;

bin bi ognap karıp ne am ma mideñimel,’ agak.

Depid minım alap pen agak,

‘Wög ne ak bi alap dñimini,’ agak.

21 Agak nı̄bak, bı̄ cın ke alap nı̄ñıl dı̄nígabın. Cın Bı̄ Kıt̄b Jisas eip tagoligıpın ak, bı̄ cın eip per tagoligıp bı̄ alap nı̄ñıl dı̄nígabın.

22 Bı̄ cın eip per tagıl, Jon Jisas nop nı̄g pak nı̄ak ak nı̄ñıl, mı̄d damıl, Jisas kı̄mıl warıkıl seb kab ar alan amnak nı̄ñak bı̄ alap nı̄ñıl dı̄nígabın. Bı̄ nı̄bak rek don me, Bı̄ Kıt̄b Jisas kı̄mıl warıkak mı̄nım ak ag nı̄ tepe gınigab,” agak.

23 Pita nı̄b agek, bı̄ nak Mataias eip Josep eip kırop mal ag lı̄lak. Pen Josep nı̄n ognap yı̄b ne alap Basabas, alap Jastas, agöligıpal.

24-25 Bı̄ nı̄b omal kırop nı̄g gıl ag lı̄l, God nop sobok gıl aglak, “Bı̄ Kıt̄b, Judas ned gı̄ tı̄mel gıl kı̄mıl, karıp ne mı̄donı̄mın sı̄ñak amnak ak, kau ne ak an dı̄nímın, agıl, bı̄ omal aul ag lı̄pın. Nı̄b ak, nak bin bı̄ magı̄lseк gos nı̄ñıl gı̄pal rek nı̄pan ak me, nep ag nı̄ñobın, nak ke bı̄ ak agek, cın nı̄ñıl dı̄nígabın,” aglak.

26 Nı̄b agıl, bı̄ nı̄b omal yır bopıs tı̄g gı̄lıg gı̄ del, Mataias yı̄b ap ranek, Jisas mı̄nım dad ameb aknı̄b agıp alan eip jı̄m nı̄l, kauyan bı̄ aknı̄b umı̄gan alan lakov.

2

Kaun Sı̄ñ ne owak

1 Bin bı̄ Jisas nop nı̄ñ dı̄lak okok, Pedikos nı̄n kıt̄b ak mı̄ñi, agıl, apıl karıp nı̄ñlık mı̄gan nokım alap mı̄delak.

2 Nı̄g gıl mı̄del nı̄ñlig gı̄, dai gu kıt̄b seb kab ar alan nı̄b agıl, yı̄gen rek dı̄l, karıp nı̄ñlık mı̄gan bı̄sığ mı̄delak sı̄ñak eyan owak.

3 Pen magıl nıbak nep nınlak, mab mılaŋ ñon rek ak apıl, pılaŋkıl ke ke pıg gi rık amił, bin bı nabıc cög ar alan nokım nokım am mıdekl.

4 Am mıdekl nınlıg gi, Kaun Sın apıl, kaun kırop nab adan ap ran jakak nınlı kırı mınim yıb ar ke ke aglak.

5 Pen ñin nıbak, Juda bin bı okok, kırı mıgan ke ke, karıp lım okok nıb okok nıb apıl, Jerusalem mogım gi mıdelak. Bin bı nıb okok kırı God Mınim ageb rek nınlı, ar nıbak rek nep gi mıdelak.

6 Gu kıb nıbak agek nınlı, tari geb, agıl, bin bı konjai nep kasek karıp nıbak apıl nınlak, mınim yıb ar ke ke yıpıd gi nep agelak.

7 Kırı nınlı, kıb gaul gi aglak, “Bin bı sıŋ aul magılsek Galili nıb.”

8 Pen titi gił mınim yıb cın ke ke apın rek yıpıd gił agebal nıjobın?

9 Cın ognap Padia nıb, ognap Midia nıb, ognap Ilam nıb, ognap Mesopotemia nıb, ognap Judia nıb, ognap Kapadosia nıb, ognap Podas nıb, ognap Esia nıb,

10 ognap Prijia nıb, ognap Pampilia nıb, ognap Ijip nıb, ognap karıp lım Libia, Sairini taun gol okok nıb, ognap Rom nıb opın.

11 Bin bı Rom nıb opal okok, ognap Juda bin bı yıpıd gił, ognap Juda bin bı mer pen mıñi Juda bin bı gipal rek ar ak giyal. Ognap Krit nıb, ognap Arebia nıb opın. Pen cın nıŋ mıdon nınlıg gi, mınim yıb cın ke ke agobın rek yıpıd gił agıl, God ne tap aknıb ke yıb giç, agıl, yıb ne agel ar amek, nıjobın,” aglak.

12 Nib agil, gos par niŋlig gi, pen ag niŋek, pen ag niŋek gił aglak, “Ke yib geb nibak tari giŋig geb,” agil, gos par yib niŋlak.

13 Bin bi ognap pen kiri niŋtloŋ lıl aglak, “Ak niŋ wain konjai nep niŋbil, saköl ŋagip agebal,” aglak.

Pita minim ag ŋak

14 Pen Pita bi Jisas minim dad ameb bi aknib agip alan eip warikil, meg migan dap ranil, bin bi konjai nep midelak okok krop agak, “Nibi Juda bin bi cın abe, nibi bin bi Jerusalem siŋaul kın midelibim okok abe, siŋaul tari gosp ak yad nibep minim agnig gebin aul niŋ tep giŋimib.

15 Nibi ognap agebit, ‘Bi siŋ aul niŋ wain konjai nep niŋbil, saköl ŋagip agebal,’ agebit ak, pen kiri niŋ wain niŋbel saköl ma ŋagip. Miŋi pič kisen nep aposip won ak nep me.

16 Pen minim yib ke ke agebal niŋebim niŋaul, bi God minim agep Joel birarik nep agil nu kıl tiŋkak rek nep geb me ak. Ne minim nibak nu kıl tiŋkil agak,

17 ‘God ageb, “Niŋ kisen ak,
bin bi magilsek okok krop Kaun yad soŋ gi
yokniŋgain.

Niŋ pai nibi okok God minim ne ak bin bi okok
krop ag niŋgal.

Bi praj nibi okok dai niŋniŋgal.

Bi pobin nibi okok wiſin niŋniŋgal.

18 Niŋ nibak, wög gi řeb bin bi yad okok, bin okok
abe bi okok abe,
krop Kaun yad soŋ gi yoken, minim tep yad
ak bin bi okok krop ag niŋgal.

19 Pen yad seb kab ar alan tap ke ma gep rek
ognap gıl,

lım dai ar wagın aul tap niñep ma niñep ke
niñ ognap gìnigain.

Lakañ gıl, mab yinil, sikiñ adpıl kib gıl
gìnigab.

20 Piñ melik ma gìnigab;
takin lakañ sek lìnigab.

Nig genigab, kisen ñin aknib ke niñ misen
linigab.

Bi Kib melik tep aknib ke sek onigab.

21 Pen bin bi an an, Bi Kib yip di komiñ yokan,
agıl, ag niñigal okok,
krop di komiñ yoknigab,” agak.

22 Pita ne Joel nu kıl tikak minim niñbak ag dai
juıl agak, “Niñbi Isrel bin bi, minim agnig gebin
aul niñ rep giniñib. Jisas bi Nasaret niñ ak bi
yokop mer; God ne ke nop ag yokek owak. Ni
yad ak ag yoken, tap ma gep rek konai nep gıl, tap
niñep ma niñep konai nep gıl gìnigab nab krop
sınjak niñil, bi niñbak God ne ke ag yokek owak ak
niñlan, agıl, nop ag yokek owak. Jisas ne tap ma
gep rek nab niñbi sıñjak gak ak, niñbi ke bir niñim.

23 God niñbi gìnigabim rek ned niñil, Jisas nop
di niñmagıl ar niñbep ak lek, niñbi dam bin bi tap
si tap timel giñpal okok krop niñem, nop mab kros
bak alan niñag pak lel kımak.

24 Ne yur kib yip diñ kımak ak pen pis nep ciñ
tiçel sıñjak midil, ki gi yap pak amniñiñ rek ma
lak. God gek kauyan warıkkak.

25 Depid pen birarık nep Jisas nop minim nu kıl
tikıl agak,

‘Yad n̄ipin, Bi Kib yad eip per per m̄deb.

Ne n̄inmagil ȳipid yad pīs ken m̄deb ak me,
yad ma p̄irikn̄igain.

26 Nīg gīp ak, cībur m̄dmagil yad pīs geb n̄injil
yad mīñ mīñ ȳib gīl agebin.

M̄ib goj yad k̄imn̄ig geb pen gos sek m̄dīl
ma p̄irikn̄igain.

27 Ti gīn̄ig? Nak ȳip cīp tīgel mīgan ma k̄irig
gīn̄igan.

Nak Bi Sīj nak k̄irig gek, m̄ib goj ne ki gī yap
pak ma amnīgab.

28 Nak ȳip komīn̄ m̄dep kanib ak yomnak.

Yad nak eip m̄dīl, mīñ mīñ ȳib gīn̄igain,’
agak,” agak.

29 Pita Depid agak mīnim nībak ag jūl agak,
“Ai mam sīkop, yad nībep mīnim ȳipid gīl agen,
nīn̄ tep gīn̄igabim. Based acik Depid k̄imek tīgel
gīlak kau mīgan ak m̄deb; kau mīgan nībak mīni
cīn̄ ak rek nep nīp̄in̄.

30 Pen Depid ne God mīnim agep bī alap
m̄doligip ak me, ne nījak, God b̄rarik nep
mīnim ag līl agak, ‘Nak nī tīkn̄igan tīk damil tīk
lin̄igal nī alap ne kau nep dīl, kīj m̄denigab,’
agak.

31 Depid tap k̄isen gīn̄igab ak nīnjil, Mesaia ak*
ne k̄imil warikn̄igab, agil, agak, ‘Nop cīp tīgel
mīgan ma k̄irig gak. M̄ib goj ne ki gī yap pak
ma amnak,’ agak.

* **2:31:** Grik mīnim “Krais ak” abe, Hibrus mīnim “Mesaia ak” abe
wagin nokim alap nep m̄deb: “God ag lak Bī ak.”

32 “Miñi God gek, Jisas ne warikil komiñ mideb. Ne komiñ mideb ak cın magılsek udın magıl cın ke nıپin.

33 God Jisas nop dam nınmagıl yıpıd pıs ar ne ak lak. Lıl, ne Kaun Sıñ nıniçgain, agıl agak ak, Jisas nop ſiek, ne pen cınop ſiek, apıl gu kıb agek, cın mìnım ke ke agosın sıňaul nıbi ke niñebim.

34 Pen Depid mìnım agak nıbak, ne ke ma agak. Depid ne lım dai ar wagın aul mıdıl, seb kab ar alaŋ ma amnak. Pen ne agak,

‘Bı Kıb ne Bı Kıb yad ak nop agak,

“Nınmagıl yıpıd yad pıs ar bısig midenim; **35** yad gen kaual maual nak okok,

talak mıgan nak okok midenigal,” agak,’ agak.

36 “Nıb ak, nıbi Isrel bin bı magılsek nıñ rep gınımib: Jisas bı mab bak alaŋ ſıg pak lem kımak bı nıbak nep, God gek Bı Kıb yıb mideb. Ne nep Mesaia per kod mıdoligipin me ak,” agak.

37 Pita mìnım nıbak agek, bin bı nıñ mıdelak okok nıñel ſıul amnak. Nıg gek, kırı Pita abe, Jisas mìnım dad ameb bı okok abe, ag nıñıl aglak, “Nıb ak, mam sıkop, cın mìnı tari gın?” aglak.

38 Agelak, Pita agak, “Nıbi nokım nokım magılsek midebim rek, tap si tap tımel gıpım ar ak, tari gınig nıg gıpın, agıl, kırıg gıl, Jisas Krais nop nıñ dıl, nıg paknımib. Nıg genigabım, God tap si tap tımel gıpım ak nıñıl kırıg gıl, Kaun Sıñ ne ak nıbep nıniçgab.

39 God bırarık nep agak, ‘Yad Kaun yad nıbep Isrel bin bı nıł, nı pai nıbi tık donigabım okok kırrop nıł, bin bı par okok kırrop abe nıł gınigain,’

agak. Nib ak, cin nipiñ, God bin bi an an olanj, agnigab okok, krop magilsek Kaun Sij ak niniñgab,” agak.

40 Pita krop yimig niñil, minim konjai nep agil agak, “Bin bi miñi midebal ognap abramek gitimel gipal rek, nibi krig git, mid tep ginimib. Mer ak, yur kib dinigabim,” agak.

41 Bin bi konjai nep Pita minim agak ak niñil, Jisas Krais nop niñ dil, niñ paklak. Niñ nibak nep, bin bi tri tausan (3000) rek Jisas Krais nop niñ dil, Jisas bin bi ne eip jim niñ midelak.

42 Nib ak, kiri per per apil, bi Jisas minim dad ameb okok eip jim niñ midil, God Minim ag nelak ak niñ tep gin, agil, ag amil apil gilig git, bred ti panjil jim niñ niblig git, God nop sobok gilig git mideligipal.

Jisas bin bi ne okok giligipal rek

43 God bi Jisas minim dad ameb okok krop kilis ñek, tap ma gep rek konjai nep git, tap niñep ma niñep konjai nep git gel, bin bi okok niñil, kib gaul gitlak.

44 Bin bi Jisas nop niñ dilak okok, jim niñ midil, bin bi tap ma midék okok, bin bi ognap krop tap abramek biloñ niñlak.

45 Lim dai, tap okok ak rek nep sikim git, mani dil, bin bi tap ma midék okok krop nonim li niñlak.

46 Kiri per per, niñ nokim nokim, God sobok gep karip ak am mogim giligipal. Pen karip kiri okok ak rek nep am mogim git, bred ti panjil, midmagit ar nokim liliç git, miñ miñ gitlig git, tap jim niñ niñbeligipal.

47 Pen bin bî mîdelak okok magîlsek, Jisas nîñ dîlak bin bî kîrop nîñel, tep gak. Per per, nîñ nokîm nokîm, Bî Kîb ne bin bî ognap sek dî komîñ yokek, kîri Jisas nop nîñ dîl, apîl Jisas bin bî ne ned nîb okok eip nab sakîl mîdelîgîpal.

3

Bî tob tîmel gak ak, Pita gek, komîñ lak

1-3 Praj nonîm tîk dowak nîn ak nep tob tîmel gak alap, nop nîn nokîm nokîm per per dapîl, God sobok gep karîp kijon wagîn, Kijon Kîl Tep, apal ak, gol sîñâk lel bisig mîdoligîp. Mîdlig gi, bin bî God sobok gep karîp nîlîk mîgan ap amelîgîpal okok, kîrop mani tap yîp alap nîm, agîl asîb golîgîp.

Pen mînek alap, Pita eip, Jon eip pîb kim gak dîgep won ak, God nop sobok gep won ak, God nop sobok gînîg, ap padîker nîñlîg gi, bî tob tîmel gak nîbak kîrop mal nîñîl agak, “Yîp mani ognap nîr,” agak.

4 Agek, kîri mal nop nîñ i sek lî mîdîl, Pita agak, “Cîrop mal nîñan!” agak.

5 Agek, yîp tap alap nîñlîg gebir, agîl, kîrop mal nîñ mîdek nîñlîg gi,

6 Pita agak, “Mani silpa, mani gol, yad ma mîdeb ak pen tap yad nokîm alap mîdeb ak nep nîñlîgain. Jisas Krais Nasaret nîb ak, yîb ne agîl nep agebin, ‘Warîk amnonj!’ ” agak.

7 Pita nîb agîl, nînmagîl yîpîd pîs kîd nop dîl, dî warîk ñek nîñlîg gi, magîl nîbak nep tob abe, tob gol abe tep gak.

8 Tep gek, kasek warık amlıg gi, talak talak gılıg gi, God nop tep aglıg gi, kiri mal eip God sobok gep karıp ñılık mıgan ak amnak.

9 God nop tep, agıl, tob taulıg gi ajek ak, bin bi mıdelak okok niñıl,

10 bi tob tīmel per apıl, God sobok gep karıp kijon wagın, Kijon Kıl Tep, apal ak, gol sıñak bişig mıdıl, mani tap okok asıb agolıgip bi nıbak, titi gił tob yīb taulıg gi apeb, agıl, kiri gos par niñıl kib gaul giłlak.

Pita miñim ag ñak

11 Bi nıbak ne, God sobok gep karıp mis ken, Solomon Karıp Badak, apal, mıgan ak mıdıl, Pita eip, Jon eip kırop mal nab nab lıl di midek niñılıg gi, bin bi magılseki kib gaul giłig gi, piğ gi rı̄kıd ag apelak.

12 Bin bi apelak, Pita ne niñıl agak, “Isrel bin bi siñ aul, niñbi tari giñig gos par niñıl cırop bi mal niñ i sek lebim? ‘Cır mal bi kılıs, bi tep mıdıl gesir, bi nıbaul kanib tag tep geb,’ agıl, gos ak niñebim ar? Ak mer.

13 Ebrahim, Aisak, Jekop, based acık cın sıkop okok sobok gölügipal, God nıbak nep ne ke gek, bi wög gi ñeb ne Jisas warıkek, bin bi okok niñıl, ne melik tep aknib ke sek mıdeb, agıl, nipal. Niñbi pen Jisas nop ma dı̄pek. Pailot, Jisas nop wişib yokin, agak ak pen niñbi ke, nop dam mab bak alan ñag pak lı̄lañ, apek.

14 Jisas ne Bi Siñ; ne Bi Komıñ Tep per nep God ageb rek nep geb. Pen niñbi apek, Jisas ne bi niñeb cın mer, bi cīp ñagolıgip bi ak cınop wişib yokan, apek.

15 Nıg gıl, Bi komıñ mıdep magıl ñeb Bi ak nop ñag pak lipek. Pen God gek, ne warıkak ak, cın udın magıl cın ke nıñıl agobır.

16 Bi tob tımel per nıpım aul, mıñi komıñ losıp nıpım. Jisas kılıs ne gek me, komıñ lıp. Jisas nıñ dıl, yıb ne agor, ne gek pıs nep komıñ lıp.

17 “Pen mıdemam yad sıñaul. Nıbi ke abe, bi kıb nıbi okok abe, sakıl sek mıdıl, Jisas nop nıg gıpek.

18 Pen God ne bi mınım ne agep okok kırop bırarık nep gos ūek aglak, ‘Kisen God Mesaia ne yur kıb yıb dıl kımnıgab,’ aglak ak me, aglak rek nep gıpek.

19 Nıb ak, tap si tap tımel gıpım ak, tari gınıg nıg gıpın, agıl, kırıg gıl, God nop adık gı apem, ne tap si tap tımel gıpım acır ak lıg gı yoknıgab.

20 Nıg gem, Bi Kıb ne kaun nıbep nab adañ kılıs ne ñıl, Krais ak nıbep bırarık nep ag lak ak ag yoknıgab. Krais ak Jisas.

21 God ne bırarık nep agek, bi mınım agep sıñ ne okok aglak rek, Jisas ne karıp lım seb kab ar alan sıñak mıdeb rek mıdenıgab nıñlıg gı, God tap magılsek kauyan gı lı rep gınıgab nıñ ak onıgab.

22 Mosıs agak, ‘Kisen Bi Kıb God nıbi, ne bi mınım agep yad rek, bi wagın nıbi ke alap, ag yoknıgab. Ne apıl, mınım agnıgab ak magılsek nıñ tep gınımıb.

23 Bin bi mınım ne ma dınígal okok, bin bi ne ma mıdenıgal; kırı pıs nep söj ar eyaç amıl, kımnıgal,’ agak.

24 “Bi God mınım agep Samyuel abe, bi God

mİNİM agep kİSEN olak okok abe, magİLsek tap mİNİ mİSEñ leb nİñjobİN ak, bİR ag nİlak.

²⁵ God bİrarık nep nased acıK nİbi mİNİM ag lak ak, nİbi ke tap ame debİM me ak. God based Ebraham nop gİNigAIN, agİL, mİNİM ag lak. MİNİM ag lİL agak, 'Nİ pañ nak tİKEk, kİRI tİK dam dapİL gİL tİKNİgal okok, bİ alap mİDİl me, ne gek bin bİ okok magİLsek mİN mİN gİNigAL,' agak.

²⁶ Pen God Bi Wög Gi Nİeb ne Jisas karıp lİM wagİN aul ag yokak ak, nİbep nep nen agİL, ned ag yokek owak. Isrel bin bi tap si tİmel tİmel yİb gİpal ak, tari gİNig nİg gİpİN, agİL, ar nİbak kİRİg gİL, mİd tep gİlañ, agİL, nİbep Isrel bin bi sİN aul ned ag yokek owak," agak.

4

Pita eip Jon eip kİrop mİNİM kİB aglak

¹ Pita eip, Jon eip bin bi kİrop mİNİM ag nİerek nİñlıg gi, bi God nop tap sobok gep bi okok abe, God sobok gep karıp polisman bi nabıc kİRI ak abe, bi Sadyusi okok abe, amİL mİNİM agelak nİbak peyiñ nİñlak.

² Jisas kİmİL warıkkak rek, bin bi Jisas nop nİñ dİNigAL okok ak rek nep kİmİL warıknİgal mİNİM ak, tari gİNig nİb ag nİbir, agel, mİLK yowak.

³ Nİb ak, kİRI Pita eip Jon eip dİ cİcİ lİL, mİñi dİgep magİL aul mer, tol mİNİM kIB agnİgabİN, agİL, kİrop mal dam mİN lİLak.

⁴ Pen Pita Jon bi omal mİNİM tep nİbak ag nİerek, bin bi nİñiL, koñjai yİb nİñ dİlak. Nİb ak, bin bi Jisas nİñ dİlak okok aknİb paip tausan (5000) rek amnak.

5 Pen mînek, Juda bî kîb karîp lîm nîbak kod mîdeligîpal okok abe, bî mînîm tîg bîlokep okok abe, bî lo mînîm ag ñeb bî okok abe, Jerusalem sîñâk ap mogîm gîlak.

6 God nop tap sobok gep bî kîb yîb Anas eip, Kaiapas eip, yakam kîri bî Jon ak, Aleksada ak, bî yakam kîri ognap sek apîl, nab nîb sîñâk mîdelak.

7 Kîri mogîm gîl agel, Pita Jon kîrop mal poñ dîl dap nab sîñâk lel, kîrop mal ag nîñîl aglak, “Bî tob tîmel gak ak titi gi gesir komîn lîp? Kîlis akal nîb dîl, yîb tari agîl, nîg gîpir?” aglak.

8 Agelak, Kaun Sîñ ne am Pita nab adan ap ran jakek nîñîg gi, Pita agak, “Nîbi Juda bî kîb abe, bî mînîm tîg bîlokep abe, mînîm agebin aul nîñîm.

9 Bî yîm gep tob tîmel gak ak cîr gor komîn lak ak nîñîl, ‘Nîri titi gi gesir komîn lîp?’ agîl, cîrop mînîm kîb agebîm ar?

10 Nîb ak, nîbi mînîm agnîg gebin aul nîñ tep gînîmîb. Isrel bin bî okok magîlsek ak rek nep nîñ tep gînîmel. Jisas Krais bî Nasaret nîb, cîr yîb ne ak nep nîñ dîl, yîb ne agor, ne gek, bî nîbaul nop pîs nep komîn lek, tag tep geb nîñebîm. Nîbi Jisas Krais nop mab bak alaŋ ñag pak lîpek ak pen God gek kauyan warîkak.

11 Bî Jisas nîbak nop gos nîñîg gi me, God Mînîm ñu kîl tîkîl aglak, ‘Nîbi bî karîp gep okok, kab par alap, ak kab tîmel, agîl, kîrîg gîpek ak,

mîñî karîp sap nab eyan pîñîl ñîl mîdeb,’ aglak.

12 God ne Jisas yîb ne nep cînop agak nîñîl Jisas ne nep cînop dî komîn yoknîmîñ rek lîp. Lîm

dai ar wagin aul bi ke nib alap cinop di komin yoknimiten rek ma lip, mer yib,” agak.

¹³ Pita Jon kiri bi omal warikil, ma pirkil, abramek yipidgil nep agrek ak, bi kib nib okok ninjil, wal yib agil aglak, “Bi omal aul kiri skul ma agrek ak pen kiri Jisas eip midil nig gil gebir,” aglak.

¹⁴ Bi tob timel gak komin lak ak nab kiri sijak midek ninjlig gi, krop mal minim ag ginimel rek ma lak.

¹⁵ Nib ak me, kiri aglak, “Kansol karip aul soej eyan am midenimir,” aglak. Soej eyan am mider ninjlig gi, kiri ke ag ninj ag ninj gil aglak,

¹⁶ “Bi omal aul cin tari gin? Kiri tap ma gep rek ak ger, Jerusalem bin bi magilsek bir nopal. Nib ak, kiri mal tap ma gep rek alap ma gitpir agjin rek ma lip.

¹⁷ Pen kiri amil, minim nibak bin bi tigoj ognap ager, kiri ak rek nep ninjimel rek lip. Nig giip ak, cin krop mal minim kils agil agin, ‘Jisas yib ne ak kisen bin bi ognap ma agnimir, mer yib,’ agin,” aglak.

¹⁸ Nib agil, krop mal agel aperek aglak, “Jisas yib ak kisen ma agnimir; bin bi ognap Jisas minim ak ma ag ninimir, mer yib,” aglak.

¹⁹ Nib agelak, Pita Jon kiri pen pe agrek, “Cir God minim nop ak kiriggil, minim nibep ak dor, God nop tep ginigab aka mer? Nibi ke ninjim.

²⁰ Pen Jisas tari tari gak, minim tari tari agak ak, cir bin bi okok krop ag ni kirig gitir rek ma lip,” agrek.

²¹⁻²² Nib agerek, Kansol bi kib okok gos kiri ke ninjil, ‘Bi aul mi ninjuil omal (40) midil, miini

komıñ lıp aul, bin bì okok nıñıl magılsek God nop tep agebal. Cìn bì nıb omal aul kırop tap alap genıgabın ak, bin bì sıñ aul kal onıgal,’ agıl, kırop mal yokop mìnım kılıs agıl, ag söñ yoklak.

*Bin bì Jisas nop nıñ dılak okok God nop sobok
gılak*

23 Pita Jon kırop mal nıg gıl ag söñ yokel, kırı am Jisas bin bì ne okok kırop nıñıl, bì God nop tap sobok gep bì kıb okok abe, bì mìnım tıg bılokep okok abe, mìnım tari tari aglak ak kırop ag ñırek.

24 Ag ñerek, kırı nıñıl magılsek God nop sobok gıl aglak, “Nak Bì Kıb nokım nep mıdeban. Nak seb kab ar alan gıt lıl, lım dai wagın aul gıt lıl, ñıg solwara gıt lıl, tap tari tari mıdeb okok magılsek gıt lıl, gıt lınak.

25 Bırarık nep nak gek, Kaun Sıñ ne based cìn Depid nop gos ñek, mìnım nep ak agıl agak,
‘Juda bin bì mer okok kırı tari gınig kal jupal?

Bin bì okok tari gınig gos nıñ tep gıl mer,
mìnım ar nokım ag lıl mımiç mìnım apal?

26 Kiñ karıp lım ke ke kod mıdebal okok abe,
gapman bì kıb karıp lım ke ke kod mıdebal okok abe,
mìnım ag ar nokım lıl apal,

“God Bì Kıb eip, Mesaia ne eip, kırop eip pen pen gın,” apal,’ agak.

27 Kiñ Herod abe, gapman bì kıb Podias Pailot abe, Juda bin bì mer okok ognap abe, Isrel bin bì sıñ aul nıb ognap abe, Jerusalem aul apıl, Bì Wög Gı Ñeb sıñ nak ak Jisas, Mesaia ag lınak ak nep, mìnım ag ar nokım lılak.

28 Pen nak Bi kılıs, ned gos nak ke nıñıl agnak, Krais nop nıg nıg gınigal agnak ak me, kiri nıg gınimel rek lak; yokop ak kılıs kiri ma mıdobkop.

29 Bi Kib, mıñi cınop mınım kılıs tımel yıb agebal ak nak gos nıñnímın. Cınop bin bi wög gi ñeb nak kod mıdıl, kılıs nak cınop ñek, cın ma pırıkıl, kılıs yıb gıl mınım nak bin bi okok krop mıseñ ag ñın.

30 Bin bi tap gıp okok, nak gek, cın Bi Wög Gi Ñeb sığ nak Jisas yıb ne agon, krop komıñ lıñımın. Nak gek, cın Jisas yıb ne agon, tap ma gep rek ognap, tap nıñep ma nıñep rek ognap gın,” aglak.

31 Pen kiri God nop nıg gi sobok gılıg gi mıdel nıñlıg gi, karıp mıdelak ak monmon rek dıl, Kaun Sığ ne apıl nab krop adañ ap ran jakek, ma pırıkıl, God Mınım ak kılıs yıb gıl ag ñılak.

Jisas bin bi ne tap nonım lı ñı tep gılak

32 Pen bin bi Jisas nop nıñ dılak nıb okok, mınım ar nokım agıl, gos ar nokım nıñıl, tap kiri tap tari mıdekl okok, tap kiri jım ñıl nep mıdekl, tap cın ausek, agıl ma nıñlak.

33 Bi Jisas mınım dad ameb okok, bin bi okok krop mınım kılıs gi agıl ageliğipal, “Jisas nop ñag pak lel, kımıl warıkak, nop udıñ cın ke nıñnok,” agölğıpal nıñıl God krop magılsekl yımig yıb nıñıl dı tep yıb golıgip.

34 Krop bi ognap tap ulep gi ma mıdekl; magılsekl tap mıdekl. Bin bi lım dai aka karıp ognap mıdekl okok, sıkım gi mani dıl,

35 bi Jisas mınım dad ameb okok krop ñöliğipal. Kiri pen dıl, bin bi tap ma mıdekl okok krop nonım lı ñöliğipal.

36 Pen bî Lipai wagin tîk damîl tîklak bî alap yîb ne Josep. Karîp lîm ne Saipras nîb. Bî nîbak ne bin bî ognap kîrop mînîm sain agîl ag ñî rep gek, kîri nîñjîl gos sek mîdeligîpal rek, bî Jisas mînîm dad ameb okok nop Banabas aglak.

37 Josep lîm dai ne alap agek, bin bî ognap taulak nîñjîl mani nîbak dad apîl bî Jisas mînîm dad ameb okok kîrop ñâk.

5

Ananaias ber tom agrek

1 Pen bî ber alap mîderek. Nîgmîl yîb ne ak Ananaias, bin ne yîb ne ak Sapaira. Ber mal kîri lîm dai kîri alap ager taulak.

2 Tauel, Ananaias ne mani nîbak pîs kîd kîri ke nonîm lîl, pîs kîd dam Jisas mînîm dad ameb bî okok kîrop ñâk. Bine abe nîñjak.

3 Pen Ananaias mani nîbak nîg gîl dap ñek, Pita agak, “Ananaias, Seten nep gos ñek, nak tom agîl agesan, ‘Lîm taupal mani magîlseks dapebin aul,’ agesan. Mînîm esek agesan nîbak, Kaun Sîn nop ak rek nep esek agesan. Mani lîm dai taupal nîbak pîs kîd we gîl opan.

4 Lîm dai nîbak, lîm dai nak. Sîkim gînîg, sîkim gîpnap; kîrîg gînîg, kîrîg gîpnap. Pen lîm sîkim gek, mani taulak nîbak, magîlseks donîg, magîlseks dopnap; ognap nep donîg, ognap nep dopnap; magîlseks karîp nak sîñjak kîrîg onîg, kîrîg opnap. Mînîm ma mîdobkop. Pen nak mînîm wai ñesan ak, cînop bî nep mînîm wai ma ñesan; God nop ak rek nep mînîm wai ñesan. Nak ti gînîg nîg gesan?” agak.

5 Pita nı̄b agek, Ananaias nı̄ñıl, won nı̄bak nep ap yap lım eyaŋ pakıl pı̄s nep kı̄mak. Nı̄g gek nı̄ñlı̄g gī, bin bı̄ okok gak nı̄bak nı̄ñıl, jel gek pı̄rīklak.

6 Pen bı̄ praj okok apıl, cı̄p se par ak walı̄j kom kam gıl, dam tı̄gel gılak.

7-8 Pen bine, nı̄gmıl ne kı̄mek dam tı̄gel gılak ak ma nı̄ñak. Ne yokop ulep won alap mı̄dīl apjakek, Pita nop agak, “Lı̄m dai nı̄ri ber ak sı̄kim gı̄rek, mani nı̄g aknı̄b rek nep taulak aka?” agak.

Agek, bine agak, “Taulak ak dowıp me ak,” agak.

9 Agek, Pita nop agak, “Nı̄ri ber tari gı̄nı̄g mı̄nım ag ar nokı̄m lıl nı̄g gı̄pir? Bı̄ Kı̄b Kaun ne mı̄nım esek nı̄bak ma nı̄ñı̄gab, agıl, nı̄g gı̄pir? Nı̄ñan! Nagı̄mıl kı̄mosıp, dam tı̄gel gı̄pal bı̄ okok mı̄debal kı̄jon wagın sı̄ñaul. Nep ak rek nep dad amnı̄g gebal,” agak.

10 Nı̄b agek nı̄ñlı̄g gī, magıl nı̄bak nep, Pita tob wagın sı̄ñak ap yap lım eyaŋ pakıl kı̄mak. Bı̄ praj nı̄on nı̄gmıl nop dam tı̄gel gılak nı̄bak apıl, bine ak rek nep bı̄r pı̄s nep kı̄mak ak nı̄ñıl, nop dam nı̄gmıl nop tı̄gel gılak pı̄s kı̄d tı̄gel gılak.

11 Krais nop nı̄ñ dılak bin bı̄ okok abe, bin bı̄ ognap okok abe, tap gak nı̄bak nı̄ñıl, magılsek jel gek pı̄rīklak.

Tap ma gep rek ognap ke ke gılak

12 Bı̄ Jisas mı̄nım dad ameb aknı̄b umı̄gan alan tap ma gep rek koñai nep bin bı̄ mı̄delak nab sı̄ñak gī mı̄delak. Pen bin bı̄ God Mı̄nım nı̄ñ dıl Krais nop nı̄ñ dılak okok, magılsek ap mogım

göligipal God sobok gep karip söj ar “Solomon Karip Badak” apal ak.

¹³ Bin bi ognap okok, Krais nop niŋ dilaq bin bi okok krop niŋel, tep gak ak pen, Krais bin bi ne midebal okok, cın titi gił am krop eip mogim giŋ, ag gos niŋil, pırıklak.

¹⁴ Pen per per bin bi kisen nič konjai yib nep, Bi Kib nop niŋ dil, bin bi ned nič okok eip ap jım nič mogim göligipal.

¹⁵ Jisas minim dad ameb okok gıt timel gił miñ lıłak

Jerusalem bin bi, bi Jisas minim dad ameb okok giłak rek niŋil, bin bi miñak gak okok dap kanib kib gol sınaq lıl, mij par migan migan lıl aglak, “Pita padıkek, pič mimtan ne ak krop pak nek, krop komıŋ linigab,” aglak.

¹⁶ Bin bi manj karip lim Jerusalem ulep sınaq midebak okok, ak rek nep bin bi tap gak okok dil, bin bi kijeki kiyob niłik sek midebak okok dil, dolak. Dapelak, krop gel, magısek komıŋ lak.

*Jisas minim dad ameb bi okok krop git timel gił
miñ lıłak*

¹⁷ Niğ gelak, bi God nop tap sobok gep bi kib yib ak abe, bi niŋeb ne bi Sadyusi okok abe, bi Jisas minim dad ameb okok kiri tap ma gep rek niğ gel yib cınop ap yonigab, agıl, bi okok krop niŋel miłik yowak.

¹⁸ Krop miłik yapek, bi Jisas minim dad ameb okok krop tig cıči lıl, dam gapman kai krop nič, miñ lıłak.

¹⁹ Miñ lıłak ak, pen nič nıbak nep kıslım eyan, Bi Kib agek, ejol alap apıl, kijon ak yıkıl, krop poŋ dad söj amniłak.

20 Söj amel, ejol agak, “Nı̄bi God sobok gep karıp ak amił, bin bı̄ okok kı̄rop, God gek per per komı̄n middenigal mı̄nim tep ak magı̄lseк ag ńı̄t tep gınimib,” agak.

21 Agek, mı̄ñab tı̄kak nı̄nlı̄g gī, God sobok gep karıp ak amił, ejol ak agak rek, bin bı̄ okok kı̄rop wagın gīl mı̄nim ag ńı̄lak. Nı̄g gīl ag ńel nı̄nlı̄g gī, God nop tap sobok gep bı̄ kı̄b yı̄b ak abe, bı̄ nı̄nejeb ne okok abe apjakıl, bı̄ mı̄nim dı̄ bı̄lokep okok kı̄rop magı̄lseк sık agel, ap Kansol kı̄b ak mogı̄m gel, bı̄ God sobok gep karıp kod mı̄dep bı̄ okok ag yokıl aglak, “Bı̄ Jisas mı̄nim dad ameb okok mı̄ñ lı̄pın ak mı̄ni am ulık gī dowım,” aglak.

22 Agelak, bı̄ God sobok gep karıp kod mı̄delak bı̄ okok mı̄ñ lep karıp ak amił nı̄nlak, bı̄ Jisas mı̄nim dad ameb okok ma mı̄delak. Kırı adık gī apıl aglak,

23 “Cın am nı̄pın, kı̄jon ak gīnlak rek mı̄dosıp, bı̄ kod mı̄dep bı̄ okok ak rek nep kı̄jon wagın ak nı̄j mı̄desal ak pen cın kı̄jon yı̄kıl, karıp ńı̄lk mı̄gan eyaј amił nı̄pın, bı̄ alap ma mı̄dosıp yı̄b,” aglak.

24 Nı̄b agelak, bı̄ God sobok gep karıp kod mı̄delak bı̄ kı̄b kırı ak abe, God nop tap sobok gep bı̄ kı̄b okok abe, mı̄nim nı̄bak nı̄nlı̄l, nı̄g gīp tari gınigab, ağıł, gos par yı̄b nı̄nlak.

25 Nı̄g gīl gos par nı̄j mı̄del nı̄nlı̄g gī, bı̄ alap apıl kı̄rop agak, “Bı̄ mı̄ñ lı̄peк okok, kırı am God sobok gep karıp ak mı̄dlı̄g gī, bin bı̄ okok kı̄rop mı̄nim ag ńebal,” agak.

26 Nı̄b agek, bı̄ God sobok gep karıp kod mı̄delak bı̄ kı̄b kırı ak, bı̄ ne ognap kı̄rop ulık gīl,

bî Jisas mînîm dad ameb nîb okok kîrop dînîg amniłak. Amîl, Jerusalem bin bî sîñ aul cînop kab ju paknîgal, agîl, kîrop ma ag gîlak; kapkap ulîk gî dolak.

27 Jisas mînîm dad ameb bî okok kîrop kapkap ulîk gî Kansol ap mogîm gî mîdelak nab sîñâk dapel, God nop tap sobok gep bî kîb yîb ak kîrop agak,

28 “Cîn nîbep, Jisas mînîm ak ma agnîmîb, agîl, mînîm kîlis gî agîl apîn ak pen ag mer nîñîl kîrîg gîpîn. Nîbi pen amîl Jerusalem bin bî kîrop magîlsek Jisas mînîm ak ag ñîlîg gî, cînop ag juîl agebîm, ‘Kîri nep Jisas nop ñag pak lîlak,’ agebîm,” agak.

29 Nîb agek, Pita bî Jisas mînîm dad ameb ognap eip aglak, “Cîn bin bî mînîm apal ak ma dînîgabîn; God mînîm ne ak nep dînîgabîn!

30 Jisas nop mab bak alanj ñag pak lem kîmak ak pen, apîs based sîkop sobok göligîpal God ak nep gek, ne kauyanj warîkak.

31 Warîkil, God ne gek, am karîp lîm seb kab ar alanj sîñâk amîl, God ñînmagîl yîpîd pîs ken mîdeb. Nîb ak cîn nîpîn, ne nep Kinj mîdîl, cînop dî komîñ yoknîgab. Ne cînop Isrel bin bî yîmîg nîñîl, tap si tap tîmel gîpîn ak, tari gînîg nîg gîpîn, agîl, kîrîg gon, ne nîñîl tap tîmel gîpîn okok kîrîg gîl, cînop dî komîñ yoknîgab.

32 God gîp nîbak, cîn udîn magîl tîmîd mîgan cîn ke nîñîl, bin bî okok kîrop ag ñobîn. Bin bî mînîm ne nîñ dîl ageb rek nep gînîgal okok, God ne Kaun Sîñ ak kîrop ñek, ne kîrop ak rek nep mînîm tep nîbak ag ñî tep gek nîñnîgal,” aglak.

33 Bi Jisas mìnìm dad ameb okok nìb agelak, bi mìnìm dì bìlokep ap mogım gi mìdelak nìb okok kal juıl aglak, “Kìrop pìs nep ñag pak lìn,” aglak.

34 Nìb aglak ak pen, nab nìb sìjak bi alap mìdek, yiıt ne ak Gameliel. Ne bi Perisi, lo mìnìm ag ñeb bi kìri alap. Juda bin bi magılseк nop nìñel tep goligip. Bi Gameliel nìbak warıkıl agak, “Bi ñon nìbaul kìrop agem söj amniłan. Yad nìbep mìnìm alap ag ñìn,” agak. Nìb agek, bi nìb okok ag söj yoklak.

35 Bi nìb okok ag söj yokel nìñlig gi, Gameliel ne bi Kansol okok kìrop agak, “Isrel bi sìj aul, nìbi bi sìj aul kìrop tari gìnig gebim ak, gos nìñ tep gıl gìnimbıb.

36 Nìbi nìpım, ned bi Tudas, yad bi kib, agıl agek, mìnìm ne agoligip ak bin bi konjai nep, po hadred rek, nìñ dölögipal. Pen kisen bi ognap nop ñag pak lel, bin bi mìnìm nop nìñ dölögipal okok ke ke amel kır gak.

37 Pen kisen, yiıt cınop dılak ñin ak, ak rek nep bi Judas Galili nìb ak agak, ‘Cın gapman okok eip pen pen gıl, kìrop yiıt gi yoknıgabın,’ agak. Nìb agek, bin bi konjai nep mìnìm nop dıl, warık gapman eip pen pen gılak. Pen mìd damıl, bi nìbak nop ak rek nep ñag pak lel, bin bi mìnìm nop nìñ dölögipal okok ke ke amel kır gak.

38 Nìb ak me, yad nìbep agebin, bi mìnìm kib agobın sìj aul kìrop gi tımel ma gìnimbıb. Kìrop yokop ag yokem amniłmel. Mìnìm kiri ke nep agenıgal ak, kib gìnimiñ ag mer nìñıl ap yonıgab.

39 Pen God ne ke agek genıgal ak, nìbi ke nep tap alap gìnimbıb rek ma lıñıgab. Kìrop gi

tımel gın, agenıgabım ak, kırop eip pen pen ma gınıgabım; God eip pen pen gınıgabım,” agak.

40 Gameliel nıb agek, bı okok agak rek nıñıl, bı Jisas mınim dad ameb okok kırop agel apelak, kırop nag dı tapın magıl pa gıs pakıl, “Jisas mınim ak kisen ma agnímıl, mer yıb,” agıl, kırop ag yokel amnílak.

41 Pen bı Jisas mınim dad ameb okok, cınop tari gınıg nıg gıpal, agıl, ma nıñlak. God cınop Jisas bı ne yıpıd gıl, agıl gek, cınop nıg gıpal, agıl, tep gek nıñlıg gı, Kansol kıb nıbak kırıg gıl amnílak.

42 Amıl, per per God sobok gep karıp söj ar sıňak amıl, bin bı karıp karıp okok amıl, Jisas ne Krais ak mınim tep ak ag ñöligıpal.

6

Tap bılık ñeb bı aknıb ar onıd ag lılak

1 Pen mıd damıl, bin bı Jisas nop nıñ dılak okok konjai yıb mıdelak. Pen Juda bin bı Grik mınim nep nıñlak okok, Juda bin bı kırı Juda mınim yıpıd gıl nıñlak okok kırop ag gıl aglak, “Bin kañıl kırı okok kırop manı tap magıl tap okok nonım lı ñı tep gıpal pen bin kañıl cın okok kırop nonım lı tep ma gıpal,” aglak.

2 Nıb agelak, bı Jisas mınim dad ameb aknıb umıgan alan okok nıñıl, bin bı Jisas nıñ dılak okok magılsek sık agel apelak aglak, “Ai mam sıkop. Cın God Mınim ag ñobın ak kırıg gıl, bin bı okok kırop tap nonım lı ñıñıgabın ak, yıpıd gıl ma gınıgab.

3 Nıb ak, nıbi bı aknıb ar onıd nıñıl ag lem, kırop wög nıbak ag lon, wög nıbak gınıgal. Pen

God Kaun kîrop ap ran jakîl gos tep ñîb bî okok nep nîñîl ag lînîmîb.

⁴ Cîn pen God nop sobok gîlig gi, bin bî okok kîrop God Mînîm ak ag ñîlig gi, gi mîdonîgabîn,” aglak.

⁵ Mînîm agelak nîbak nîñel, kîrop magîlseki tep gek, bî aknîb ar oñîd ag lîlak. Bî nîb okok alap me Stipen ak. Stipen ne God nop nîñ dî kîlis yîb goligîp. Kaun Sîñ nop ap ran jakîl mîdoligîp. Alap Pilip ak, alap Prokoras ak, alap Naikena ak, alap Timon ak, alap Pamenes ak, alap Nikolas ak. Nikolas ne taun kîb Adiok nîb. Ne ned bî Juda mer ak pen kîsen Juda bin bî gos nîñlak rek nîñ dak. Pen kîsen ne Jisas nop nîñ dak.

⁶ Bî aknîb ar oñîd nîb okok ag lîl, kîrop dam bî Jisas mînîm dad ameb okok mîdelak sîñak dapel, kîri God nop sobok gîl, ñînmagîl nabîc kîrop ar alaç lîlak.

⁷ Pen kîri God Mînîm ag ñel, amek nîñlig gi, Jerusalem bin bî konjai yîb nep Jisas nop nîñ dîlak. Pen bî God nop tap sobok gep bî okok konjai yîb nep Jisas mînîm tep ak nîñîl nîñ dîlak.

Stipen nop mînîm kîb aglak

⁸ God ne Stipen nop dî tep yîb gîl, kîlis ne nop ñek, Stipen ne tap ma gep rek okok, tap nîñep ma nîñep okok, konjai nep bin bî mîdelak nab sîñak goligîp.

⁹ Pen Juda bin bî karîp lîm ke ke okok nîb ognap apîl, Juda mogîm gep karîp alap apîl, God nop sobok göligîpal; Juda mogîm gep karîp nîbak, “Mîñi Mîñ Ma Mîdobîn Karîp” agölîgîpal. Bî Juda nîb okok, ognap Sairini taun nîb, ognap taun kîb

Aleksadria nıb, ognap Silisia Propins nıb, ognap Esia Propins nıb. Kiri Stipen gak rek niŋıl, kılıs yıb gıl nop mınım pen pen aglak ak pen,

¹⁰ God Kaun ne Stipen nop gos tep yıb ñek niŋlıg git, bı Juda okok nop mınım tari aglak ak, gos niŋ tep gıl pen ak rek nep mınım tep yıb agek, nop pen agnımel rek ma lak.

¹¹ Pen kiri Stipen nop ag mer niŋıl, am bı mınım tom agep ognap kırop kamger ag rep gel, kiri apıl aglak, “Cın nıpın, bı aul ne Mosıs mınım nu kıl tıkkak ak ag juıl, God nop ag juıl gıp,” aglak.

¹² Kiri mınım tom nıbak agelak, bin bı yokop okok lıl, bı mınım tıg bılokep okok lıl, bı lo mınım ag ñeb bı okok lıl, cıbur kırop ak tımel gek, Stipen nop mınım kıb agnıg dam Juda Kansol kıb mıdelak okok dad amnıılak.

¹³ Damıl, bı mınım tom agep ognap sek dapel, kiri aglak, “Cın nıpın, bı nıbaul per nep God sobok gep karıp sıŋ aul ag juıl, Mosıs lo mınım nu kıl tıkkak ak ag juıl gıp.

¹⁴ Pen ne mınım alap agosıp nıpın ak, agıp, ‘Jisas bı Nasaret nıb ak, kisen God sobok gep karıp aul git tımel gıl genıgab, Mosıs mınım cınop ag ñak gıpın ak kırıg gıl, mınım kisen nıb dıl sain gınıgabın,’ agıp,” aglak.

¹⁵ Pen Juda Kansol kıb mıdelak bı okok, Stipen nop niŋ i sek lıl niŋlak, mılık jo mılık ne ak ejol mılık jo mılık rek lak.

¹ Kiri mînîm esek nîbak agel, God nop tap sobok gep bî kîb yîb ak Stipen nop agak, “Mînîm nep agebal nîbak nînjid agebal aka esek agebal?” agak.

² Agek, Stipen agak, “Bapi mam sîkop, nînjim! Based açık cîn Ebrahim bîrarîk nep taun kîb Haran ma amnak ñîn ak, karîp lîm Mesopotemia mîdekl won ak, God melîk tep ke sek mîdeb ak nop agak,

³ ‘Karîp lîm nak aul kîrîg gîl, bin bî nak okok kîrîg gîl, karîp lîm ke yad nep yomnîgaiñ ak amnîmîn,’ agak.

⁴ “Agek, Ebrahim karîp lîm kîb Kaldia mîdoligip ak kîrîg gîl, taun kîb Haran am mîdoligip. Kîsen Ebrahim nap kîmek, God agek, apîl karîp lîm nîbi mîdebîm nab sînjaul mîdoligip.

⁵ Ñîn nîbak God Ebrahim nop lîm dai mîgan alap ma agak. Apîl yokop nep mîdoligip. Ñîn nîbak Ebrahim ñî pai alap ma tîkak; yokop nep mîdoligip. Pen God Ebrahim nop agak, ‘Kîsen lîm dai nîbaul, nak dînîgan. Ñî pai nak tîk donîgan tîk dapel amnîgab okok, lîm dai nîbaul ak rek nep dîl mîdenîgal,’ agak.

⁶ Pen God mînîm alap agîl agak, ‘Ñî pai nak tîk donîgan tîk dapel amnîgab okok, amîl bin bî ognap karîp lîm okok mîdel, kîrop magîlsekk mîñ lîl, gî tîmel yîb gîl, mîñ wög rek ag lel, gel nînjîg gî, mi aknîb po hadred (400) yînnîgab.

⁷ Pen bin bî kîrop nîg genîgal okok, yad pen kîrop gî tîmel gînîgaiñ. Bin bî nak okok,

karip l̄im n̄bak k̄irig ḡil, ap ȳp sobok ḡilīg ḡi
m̄idenigal karip l̄im aul,’ agak.

⁸ Pen God Ebraham nop m̄in̄im k̄ilis n̄ijid alap
ag l̄il agak, ‘Ñī pai nak t̄ik donigan t̄ik dapel
amn̄igab okok, n̄ibep kod m̄idenigain ak me,
ñ̄in̄jan̄ lakañ sek wañ wak t̄ib ḡi r̄ik ḡin̄imib̄,’
agak. Agek, k̄isen Ebraham ñī ne Aisak nop t̄ik
dapil, ñ̄in̄ aknīb ar on̄id midil, ñ̄in̄ j̄il on̄id ak ñī
ak nop wañ wak t̄ib ḡi r̄ikak. Aisak pen Jekop nop
t̄ik dowak. Jekop ne pen ñī aknīb umigan alan̄
okok k̄rop t̄ik dapek me, c̄in̄ Isrel bin b̄i wagin
ke ke midobin̄.

⁹ “Based acik c̄in̄ n̄ib okok, n̄imam ned s̄ikop
okok n̄imam k̄isen Josep nop gos t̄imel n̄ijil,
m̄ilīk yapek, b̄i ognap ñ̄el, nop tau dad karip l̄im
Ijip dad amn̄ilak. Dad amel, mid tep ma gak ak
pen God nop sakol̄ ma gak.

¹⁰ Tap mīker Josep nop apek ak, God ne n̄ijil
Josep nop kod mid tep goligip. God ne Josep nop
gos tep ñ̄il gek, Ijip Kin̄ Pero, b̄i Josep aul gos n̄ij
tep ȳib geb, agil, nop agek, l̄im dai Ijip abe, karip
tap ne okok magilsek abe, kod midoligip.

¹¹ “K̄isen ñ̄in̄ alap yuan k̄ib ȳib ak, karip l̄im
Ijip abe, karip l̄im c̄in̄ Kenan aul abe apek, based
c̄in̄ karip l̄im Kenan aul midelak okok tap magil
piyo n̄ijil, tap ñ̄in̄eb alap ma midék, gos par ȳib
l̄ilak.

¹² Pen nap k̄iri Jekop m̄in̄im alap n̄ijak, tap
magil konjai nep karip l̄im Ijip midék. N̄ib ak
n̄ijil ñī ne okok k̄rop agek, tap magil taunig Ijip
amn̄ilak.

¹³ Am tau dapil, n̄ib sakil, kauyan pen taunig
amn̄ilak. Amel, n̄imam Josep k̄rop agak, ‘Mam

sıkop, nıbi yıp bı an, agıl nıpm? Yad namam nıbi Josep nep,’ agak. Agek, Ijip Kiŋ Pero mınım nıbak nıñıl agak, ‘Ak Josep nımam sıkop ne okok e!’ agak.

14 Josep pen, bapi yad Jekop, bin bı ne okok eip kasek onımel, agıl, mınım ag yokek, nap Jekop bin bı nıñjuıl omal nokım adık gi dam ajıp pıs kıd adaŋ (75) rek dıl, eip amnıłak.

15 Nap Jekop nıg gił, karıp lım Ijip am mıdıl, kımak. Mıd damıl, based sıkop nıb okok magıłsek kım saklak.

16 Pen kisen nı kırı okok nap tıñıl damıl, taun kıb Sekem tıgel giłak. Cıp tıgel nıbak, based açık Ebrahim, Hemor nı ne okok kırop mani alap nıl tauak.

17 “Pen God Ebrahim nop ned gınigain, agıl, mınım ag lak rek gınig gił gak ak me, bin bı cın Isrel karıp lım Ijip mıdelak okok, nı pai tık damıl tık dam dapıl gił, konjai yıb nep mıdelak.

18 Bin bı cın Isrel konjai nep mıdelak nıñ nıbak, karıp lım Ijip ak kiŋ kisen nıb mıseŋ lak. Kiŋ kisen nıb nıbak based Josep nop ma nıñak ak me,

19 bin bı cın okok gi timel yıb gił, mınım kılıs agek, nı pai kırı okok tık dapıl, söŋ ken okok yokek, ke mıdıl kımeligipal.

20 Nıg giłak ak pen, nıñ nab nıb sıňak, ber mal nı wak tep yıb alap tık dapıl, yıb ne Mosıs agrek. Nı nıbak nop takın omal nokım karıp nılik mıgan okok nep we ger mıdoligip.

21 Kisen nıñaj nıbak nop dam söŋ sıň eyan lırek, Pero pai ne ak apıl, nop nıñıl, dam nı yad, agıl, yımag loligip.

22 Ne n̄ig ḡıl ȳımag lek, k̄ib gek, Ijip bin b̄ı k̄iri tari tari ḡoligipal ak, nop ag n̄ı̄ tep ḡılak. Ne b̄ı m̄ınım k̄ılıs ḡı̄ agı̄l, wög k̄ılıs ḡıl goligip.

23 “Pen Mosis m̄ı̄ ne akn̄ıb n̄ı̄njuıl omal (40) ȳınek, bin b̄ı yad Isrel k̄ırop am n̄ı̄njl owin agak.

24 Pen amıl n̄ı̄njk, Ijip b̄ı alap Isrel b̄ı alap nop tapın magı̄l pakek. Mosis n̄ı̄njl, b̄ı Isrel nop d̄ı komı̄n yokıl, Ijip b̄ı ak nop p̄ı̄s nep n̄ag pak lek k̄ımak.

25 Pen Mosis gos ne n̄ı̄njk ak, ‘Bin b̄ı yad Isrel agn̄ıgal, “God Mosis nop gos n̄ek, apıl c̄ınop t̄ı̄g asık yokek, m̄ı̄d tep ḡinigabın,” agn̄ıgal,’ ag n̄ı̄njk ak pen k̄iri gos n̄ı̄bak ma n̄ı̄nlak.

26 Pen m̄ı̄nek Mosis amıl n̄ı̄njk, Isrel b̄ı omal pen pen gerek. N̄ı̄g gerek n̄ı̄njl agak, ‘B̄ı aul, n̄ı̄ri mamıl mal m̄ı̄debir; pen pen gebir ak k̄ırı̄g gir!’ agak.

27 “Agek, b̄ı alap b̄ı alap nop pakek ak, Mosis nop d̄ı okdañ yokıl agak, ‘Nak b̄ı an agek, b̄ı k̄ib m̄ı̄dıl, c̄ırop b̄ı m̄ınım t̄ı̄g b̄ılokep rek kod m̄ı̄deban?’

28 Nak tol Ijip b̄ı ak n̄ag pak l̄ı̄nak ak, m̄ı̄n̄ı̄ ȳı̄p abe n̄ag pak l̄ı̄n̄ı̄g ageban aka?’ agak.

29 N̄ı̄b agek, Mosis b̄ı n̄ag pak l̄ı̄pin n̄ı̄bak n̄ı̄pal, agı̄l, p̄ı̄rık ḡı̄ am karıp l̄ı̄m Midian amıl, b̄ı yokop alap rek m̄ı̄doligip. N̄ı̄n nab n̄ı̄b s̄ı̄n̄ı̄jk, ne bin d̄ı̄l, n̄ı̄ omal t̄ı̄k dowak.

30 N̄ı̄g ḡı̄l yokop nep m̄ı̄dekl m̄ı̄ n̄ı̄njuıl omal (40) ȳı̄nak. K̄isen n̄ı̄n̄ı̄ alap m̄ı̄n̄ı̄ mab kab nep m̄ı̄deb Sainai D̄ı̄m ulep s̄ı̄n̄ı̄jk m̄ı̄dıl n̄ı̄n̄ı̄jk, ejol alap apıl, mab b̄ı̄d nokı̄m alap m̄ı̄lan̄ı̄ gek nab s̄ı̄n̄ı̄jk m̄ı̄sen lek n̄ı̄n̄ı̄jk.

31 Nıg gek Mosis nıñıl, tap nıbak tari geb, agıl, am ulep sıňak apıl nıňek nıňlıg gıt, Bi Kib agak,

32 ‘Nased acık Ebrahim, Aisak, Jekop, God kiri yad midebin,’ agak. Nib agek, Mosis, ak Bi Kib nep ageb, agıl, pırıkkıl jep jep dıl, kıyan gıl udın ma nıňak.

33 “Pen Bi Kib Mosis nop agak, ‘Lım dai sıň aul ap mideban rek, tob tırıp nak ak tıg juan.

34 Ijip bin bi okok bin bi yad Isrel karıp lım Ijip midebal okok krop git timel yib gitpal, yad nıpin. Kiri sil agebal ak peyiň nıňıl, apıl krop tıg asık yoknig opin. Nib ak, nak adıkk git Ijip ammon,’ agak.

35 “Isrel bin bi ned Mosis nop aglak, ‘Nak bi an agek, bi kib midil, cırop bi minim tıg bılokep rek kod mideban?’ aglak. Pen kisen, God ejol ne ag yokek apıl, mab bid milan gek nab sıňak Mosis nop misen lek, God ne ke Mosis nop bin bi kib kiri midil krop tıg asık yokan, agıl, ag yokak.

36 Pen Mosis Ijip amıl, tap ma gep rek ognap sıňak gıl, bin bi ne Isrel krop dıl nıg solwara ‘Lakań’ apal ak amıl, tap ma gep rek ognap sıňak gıl, kisen Isrel bin bi poj dıl dam miň mab kab nep midoligip nab okok amıl, tap ma gep rek ognap sıňak gitlig git midoligip. Nıg git midek midék, miň nıňjuıl omal (40) yınak.

37 “Mosis ne nep me bin bi Isrel krop agak, ‘God ne bi minim ne agep alap, niň nıbi ke bi yad rek alap, ag yokek nıbep onıgab,’ agak.

38 Mosis ne miň mab kab nep midoligip nab okok midék; ne apis based cın eip midék; Sainai Dım sıňak ejol alap apıl Mosis nop minim ag

ñak. Mosis mìnìm nìbak dìl cìnop Isrel bin bì ag ñìnigab, agìl, God ne mìnìm komiñ nìbak Mosis nop ñak.

³⁹ “Mosis mìnìm komiñ nìbak ag ñak ak pen based cìn okok mìnìm nìbak ma dìlak. Kiri Mosis nop ag juñl, adìk gì Ijip amnìn, agìl, gos ak ñìnlak.

⁴⁰ Kiri Mosis nìmam Eron nop aglak, ‘Bì nak Mosis cìnop Ijip nìb dowìp ak, nop tari gìp ak ma nìpìn. Nìb ak, nak cìnop tap god rek ognap gek, bì cìn ognap god gìnìgan nìb okok dì ned amel, cìn kisen amnìn,’ aglak.

⁴¹ Ñin nìbak nep, god esek kaj kau ñìlik rek alap gì lìl, yakır tap okok pak dap sobok gì ñìlak. Kiri tap ñìnmagìl kiri ke gì lìlak okok ñìñl, ak god cìn, agìl, miñ miñ gìlig gì tap kìb dagìl ñìñlak.

⁴² Nìg gelak, God kìrop kìrig gìl agak, ‘Nìg gìpal ak, pìb, takìn, gap okok abramek sobok gìlañ,’ agak. Ñin nìbak kiri tap nìb okok nep sobok göligìpal ak me, bì God mìnìm agep alap God Mìnìm ak ñu kìl tìkil agak,

‘Isrel bin bì.

Nìbi ned mi ñìnjuìl omal miñ mab kab nep
mìdoligìp nab okok ajöligìpìm ñin ak,
kaj kau kaj sipsip tap okok pak yìp sobok gì
ma ñölìgìpìm.

⁴³ Nìbi tap yokop esek omal nìbi ke gì lìpek ak
nop tap pak sobok gì dagìl ñìlig gì, gì
mìdeligìpìm.

Tap nìbak, alap Molok agöligìpìm,
alap gap rek gì lìl, Repan agöligìpìm.

Tap god tom nìb omal nep,
sel karip gì dì ajlig gì, sobok gìlig gì
mìdeligìpìm.

Gî mîdeligipim nîbak, yad nîbep ag yoken,
am miñ mîdenigabim taun kîb Babilon ben
kîd okok,’ agak.

44 “Based sîkop cîn okok miñ mab kab nep
mîdoligip nab okok mîdelak nîn ak sel karîp
dad ajöligipal. Sel karîp nîbak mîdek ak nîñil,
God cînop eip mîdeb, agîl nîñöligipal. Sel karîp
nîbak, God miñim agak rek nep gî lel mîdek.

45 Kîsen pen bî nap sîkop okok, kîri sel karîp
nîbak yes kîri Josua based sîkop cîn okok kîrop
ñel, kîri dîlak. Kîsen, kîri sel karîp nîbak dapelak
nîñlig gî, God ne bin bî karîp lîm sînjaul mîdelak
okok pîñil ju yîk gî yokak. Sel karîp nîbak mîdil,
mîd damîl, kîsen Depid tîk dolak.

46 Based Depid, bî God nînek tep gak bî ak, ne
God nop ag nîñil agak, ‘Nak yau agek, yad karîp
nep tep alap gî len, nak God Jekop ned sobok
goligip ak, karîp nîbak mîdenigan,’ agak.

47 Agek pen God ne yau ma agak. Kîsen
Solomon ne God sobok gep karîp nîbak gî lak.

48 “Pen God ar i oklañ mîdeb ak, bin bî
ñînmagîl dîl gî lînîgal karîp okok ma mîdenigab.
Bî God miñim agep alap miñim nîbak agîl agak,

49 ‘Bî Kîb ak ne agîp,

“Karîp lîm seb kab ar alan sînjak
sea kinj yad rek ar sînjak bîsig mîdil,
lîm dai wagîn aul tob yad tau rîbîk lîlîg gî
mîdebin.

Yîp tari karîp gî lem, yad kîn mîdenim?
Yad karîp sîn akal ake lînîm?

50 Tap okok magîlsekiñ ñînmagîl yad ke ma gî lîpin
aka?” agak,’ agak.

51 “Cin ke nij rep gipin, agil, tap si tap timel nep git, God Minim ma nipim. Nased sikop goligipal rek nep gipim. Kaun Sij ne nibep gos tep nek nirkep, pen per mer apim.

52 Nased sikop okok, bi God minim agep okok krop magilsek git timel gitlak. Bi God minim agep birarik okok, ‘God Bi Wog Gi Neb tep yib ak apeb,’ aglak. Pen nased sikop okok kiri bi nib okok ak rek nep ntag pak lilkak. Pen minni God Bi Wog Gi Neb tep yib nibak apek me, nibi nop mimig nijil ntag pak lippek.

53 Pen God lo minim ne ak, ejol ne okok krop ag yokek dapel dipek, pen ageb rek nijil ma gipim,” agak.

Stipen nop kab ju pak lilkak

54 Stipen minim nibak agek nijlig gi, krop milik kal yib yapek, meg magil su ribikil kal julak.

55 Pen Kaun Sij ne Stipen ap ran jakil midek nijlig gi, ne kilan git nijil seb kab ar alan sijak nijak, God melik tep aknib ke yib ne midek nijil Jisas ne God ninmagil yipid pis ken ar ne warik midek.

56 Stipen nijil agak, “Nijim! Yad nijebin, seb kab ar alan sijak kijon yik mideb. Bi Ni ne ak God ninmagil yipid pis ken ar ne warik mideb!” agak.

57 Stipen nib agek, timid kiri ak ninmagil dipiliq git, dai magilsek warikil, minim bleble agil minim kib yib agil, pig git rikid ag amil ne midek amnilak.

58 Nop dî cîcî lîl, dam dam taun kîb nîbak söñ ar eyan dad amniłak. Bi nop mînîm esek aglak okok kal juıl, walij par kîri okok tîg juıl, bi praj Sol mîdek ulep sîñak yokel, ne kod mîdek nîñlig gi, kîri Stipen nop kab ju paklak.

59 Nop nîg gîl pakel nîñlig gi, Stipen Bi Kîb nop sîk par agîl agak, “Bi Kîb! Jisas, kaun magîl yad dan,” agak.

60 Nîb agîl, kogim yîmîl, sîk kîb par agîl agak, “Bi Kîb! Yîp ñag pak lebal aul, tap si tap tîmel gebal ak nîñil kîrig gînîmîn,” agak. Nîb aglîg gi kîmak.

8

1 Stipen nop kab ju pak lîlak ñîn ak, Sol manj sîñak mîdîl, paj agîl wobi yal yal agak.

Jisas bin bi ne kîrop yîk gi yokel, ke ke amniłak

Ñîn nîbak nep, Jerusalem kai wagîn gîl, bin bi Jisas nîñ dî mîdelak okok kîrop gi tîmel yîb gelak. Nîg gelak, bin bi Jisas nop nîñ dî mîdelak okok kîri magîlseki pîrîk gîl, karîp lîm Judia okok abe, karîp lîm Sameria okok abe, ke ke amniłak. Pen bi Jisas mînîm dad ameb aknîb umîgan alan okok kîri nep Jerusalem sîñak mîdelak.

2 Pen God Mînîm ageb rek nep göligîpal bi ognap, Stipen nop mapîn yîb gek nîñil sîl kîb yîb aglîg gi, cîp dam tîgel gîlak.

3 Sol pen, bin bi Jisas nîñ dîpal okok gi tîmel yîb gînîgain, agîl, karîp karîp gîlîg gi, bin bi nîb okok kîrop abramek lîp gi dam mîñ loligîp.

Pilip karîp lîm Sameria amîl God mînîm ag ñak

4 Bin bî Jisas nop nîj dî mîdelak okok pîrîk gi am karîp lîm ke tîgoñ tîgoñ mîdelak. Pen nîb okok am mîdîl, Jisas mînîm tep ak dam bin bî nîb okok kîrop ag ñölgîpal.

5-6 Bî nak Pilip ak rek nep amîl taun kîb alap karîp lîm Sameria sîñâk mîdîl, bin bî okok kîrop, Mesaia owak mînîm tep ak ag ñâk. Pilip mînîm agak ak abe, tap ma gep rek gak ak abe nîjîl, mînîm ne tari tari agak ak, tîmid li nîj tep yîb gîlak.

7 Pilip ne bin bî kîjeki kîyob ñîlik sek mîdelak okok konjai nep gek, tap nîb okok wal agîl mîs amnîlak. Ne bin bî ñînmagîl tob pînok gek kalau gak okok konjai nep abe, bin bî tob gi go geb mo geb gak okok konjai nep abe kîrop gek, komiñ lak.

8 Nîg gek nîjîlîg gi, bin bî taun nîbak kîn mîdelak okok nîjîl magîlsek miñ miñ yîb gîlak.

9 Pen taun kîb nîbak bî alap kîn mîdoligip, yîb ne ak Saimon. Ne kîj gîl, tap ma gep rek ognap gek, Sameria bin bî okok magîlsek gos par yîb nîjîlîgîpal. Yad bî pobîñ yîb mîdebin, agolîgîp.

10 Saimon ne nîg gek, bin bî yîb mîdek okok abe, bin bî yîb ma mîdek okok abe, Saimon mînîm agak rek nep nîjîl aglak, “Bî nîbaul ne god ‘Kîlis Kîb’ apîn ak nep,” aglak.

11 Tap ma gep rek okok per golîgîp nîjîl bin bî okok gos par nîjîl, mînîm agolîgîp rek nep nîjîlîgîpal.

12 Pen kîsen Pilip apîl, God bin bî dîl karîp ne seb kab alan sîñâk kod mîdenîgab mînîm tep ak abe, Jisas Krais mînîm tep ne ak abe ag ñek, bin bî okok kîri mînîm nop nîj dîl, nîg paklak.

13 Saimon ne ke ak rek nep, Jisas nop nıñ dıl ñıg pakak. Pilip amek, Saimon nop sain gek nıñlıg gi, Pilip tap ma gep aknıb ke rek gek ak nıñıl, Saimon ne wal yıb agak.

14 Bı Jisas mınım dad ameb okok Jerusalem mıdel nıñlıg gi, kırop mınım alap aglak, “Sameria bin bı God Mınım nıñ dıpal,” aglak. Kırı mınım nıbak nıñıl, Pita Jon kırop mal ag yokel, karıp lım Sameria amnírek.

15-17 Amıl nıñrek, bin bı okok Jisas nop nıñ del, Bı Kıt Jisas yıb agıl kırop ñıg pak ñıłak ak pen Kaun Sıñ ne kırop ma owak. Nıb ak, Pita Jon bı omal, Kaun Sıñ ne kırop owań, agıl, sobok gił, ñınmagıl nabıc cög kırop ar alan lel, Kaun Sıñ ne kırop nokım nokım owak.

18 Kırı mal ñınmagıl nabıc cög ar alan ler, God ne Kaun Sıñ bin bı okok kırop ñak ak, Saimon nıñıl, yad ak rek nep gin, agıl, kırop mal mani yomıl agak,

19 “Mani aul dıl, yıp kılıs nıbak ñer, yad bin bı an an ñınmagıl yad nabıc cög ar alan len, kırı ak rek nep Kaun Sıñ dıñıgal,” agak.

20 Nıb agek, Pita agak, “God tap tep ne yokop ñeb nıbak, tari gınıg mani taunıg ageban? Mani nıbak nak ke eip ki gi yonıgab!

21 Wög cır gobır ak nak eip mer. Cıbur gos mıdmagıl nak nıñ dı mıdeban ak, God nıñek tep ma giıp.

22 Tap si tap tımel gınım, agıl, gos nıñeban ar ak kırıg gił, God nop sobok genıgan ak, gos tımel yıb nıñeban nıbak nıñıl kırıg gınımın rek lıp,” agak.

23 Yad n̄ipin, tap tep kiri s̄ıňak tap yad rek m̄idobkop, agıl, gos t̄imel n̄ıňıl, tap si tap t̄imel gek ameb. N̄ıb ak, nak tap si tap t̄imel gep magıl ak, miň wög gep b̄i rek m̄ideban.

24 Agek, Saimon agak, “N̄ır mal B̄ı K̄ıb ak nop sobok ger, tap yıp ḡınim̄ıň rek l̄ıp, agıl agebir n̄ibak ma ḡınim̄ıň,” agak.

25 Pen Pita eip Jon eip, Jisas k̄rop mal tari tari gak m̄inim̄ ak abe, B̄ı K̄ıb m̄inim̄ tep ak abe, bin b̄i okok k̄rop ag ñı sakıl, adık gī Jerusalem amníg, kanıb nab okok amlıg gī, karıp l̄ım Sameeria nab s̄ıňak karıp t̄ırıg t̄ironı konıai nep bin b̄i okok k̄rop Jisas m̄inim̄ tep ak ag ñıllıg gī amnírek.

Pilip ne b̄ı Itiopia n̄ıb alap nop Jisas m̄inim̄ tep ak ag ñak

26 Pen B̄ı K̄ıb ejol alap apıl Pilip nop agak, “Jerusalem n̄ıb taun k̄ıb Gasa ambal kanıb par ak amnoň,” agak.

27 Agek, Pilip kanıb agak par n̄ibak amıl n̄ıňak, b̄ı k̄ıb alap, kaj hos l̄ıp gī dad ameb tap bad ar alan b̄ısig gīl, kanıb par n̄ibak amek. B̄ı n̄ibak ne bin kwin Kadaki, karıp l̄ım k̄ıb Itiopia kod m̄idek bin ak nop wög ḡılıg gī, mani ne ak kod m̄idolıgip. Pen ne Jerusalem God sobok gep karıp ak amıl sobok ḡılıg gī m̄id juıl,

28 adık gī karıp l̄ım Itiopia amıl, God M̄inim̄ dai Aisaia ñu kıl t̄ikak ak dıl, udın l̄ı n̄ıňlıg gī amek.

29 Pen God Kaun Pilip nop agak, “Hos tap bad l̄ıp gī dad ameb adanı am ulep bak s̄ıňak amıl, b̄ı n̄ibak eip amnímir,” agak.

30 God Kaun agak rek nep, Pilip pıg gi rıkıd ag ulep bak sığjak amił nıŋjak, bı Itiopia nıb nıbak, bı God mınım agep Aisaia God Mınım dai ſu kıl tıkkak ak, udın li nıŋlıg gi amek. Pilip nıŋıl agak, “Nak mıj udın li nıŋlıg gi ameban pıyak ak, mınım wagın ak nıb ageb, agıl nıpan aka mer?” agak.

31 Agek, ne pen agak, “Bin bı ognap rek yıp ag ſnel nıŋıl rek agnım,” agak. Nıb agıl ne Pilip nop agak, “Ap ar sığaul bısigek cır eip amnır,” agak. Agek, Pilip am ar nıbak bısigak.

32 Bı nıbak God Mınım dai Aisaia ſu kıl tıkkak nıbak udın li nıŋek. Mınım nıbak nıbgıl mıdeb: “Ne kaj sipsip poŋ dıl dam ſag pak lıpal rek nep mıdek.

Kaj sipsip ſılık kas tıkel, wal ma agıp rek,
ne ak rek nep mınım alap ma agak.

33 Tap tımel alap ma gak ak pen nop mınım esek agıl, gi tımel gılak.

Nop pıs nep ſag pak lel kımak ak me, kısen
bı an rek mıdıl,
‘Nıb nıb golıgıp,’ agnıgab?” agak.

34 Bı kıl Itiopia nıb ak mınım nıbak nıŋıl, Pilip nop agak, “Mınım ageb nıbaul, God mınım agep bı ak ne ke ageb aka bı ke nıb alap ageb?” agak.

35 Agek, Pilip God Mınım dai udın li nıŋesir ak nep wagın gıl ag dam dam, Jisas mınım tep ak ag ſı tep gak.

36 Pen nıg gıl mınım ag damlıg gi nıŋrek ſıg alap mıdek. Bı nıbak Pilip nop agak, “Šıg mıdeb aul yıp ſıg pak ſıniğan aka?” agak.

37 Agek, Pilip agak, “Nak Krais nop cıbur gos mıdmagıl yad nıŋıd nep nıŋ dıpin agenıgan ak,

yad nep ñig pak ñinigain,” agak. Agek, bì nìbak pen agak, “Jisas Krais ne God Ñì ne mìdeb ak, yad nìñ dìpin,” agak.

³⁸ Agek, kaj hos tap lìp gi dad ameb ar bìsig aperek ak, hos ak sek nìb sìnjak lìl, ñig eyan amił, Pilip bì nìbak nop ñig pak ñak.

³⁹ Nìg gıl ñig pak ñìl, gol sìnjak aper nìñlig gi, dai Bi Kìb Kaun ne Pilip nop dìl, ke mìgan alap dad amek nìñlig gi, bì pobinj nìbak nop ma nìnjak. Ne pen miñ miñ yìb gılıg gi kanib ar nìbak amnak.

⁴⁰ Pen Bi Kìb Kaun ne Pilip nop dam karıp lìm Asotas lek, bin bì karıp lìm nìb okok taun ke ke mìdelak okok kìrop magılsekJisas mìnım tep ak ag ñì dam dam, taun kìb Sisaria amjakak.

9

Sol Jisas nop nìñ dak

¹ Pen Sol ne Bi Kìb mìnım tep nìñ dìl kisen göligipal bin bì okok kìrop ñag pak lin, agıl, per kılıs yìb goligip. Mìnek alap ne am God nop tap sobok gep bì kìb yìb ak nop agak,

² “Yìp mìj ognap ñu kıl tık ñenimìn, yad dam Juda mogım gep karıp ke ke mìdeb taun kìb Damaskas amił, kìrop ñinigain. Mìj nìbak ñu kıl tıkıl agnimìn, ‘Taun kìb Damaskas sìnjak, nìbi bin bì Jisas nop nìñ dìpal ognap Juda mogım gep karıp okok mìdenimel ak, Sol nop agem, kìrop miñ lìl Jerusalem donimìn,’ agıl, ñu kıl tıknimìn,” agak.

3 Sol mīj nībak dīl, Damaskas ulep ulep gek nīñlıg gi, dai melik seb kab ar alan nīb ap yapıł nop nīñak.

4 Sol kaj hos ar alan nīb ap yap līm eyaŋ pakek nīñlıg gi, mīnīm alap nop agak, “Sol, Sol, yīp tari gīnīg gi per gi tīmel gīpan?” agak.

5 Agek, Sol agak, “Bī Kīb, nak bī an?” agak.

Agek, agak, “Yad Jisas, yīp per gi tīmel gīpan ak nep agebin.

6 Pen nak warīkīl, Damaskas amīl, bī alap apīl nep mīnīm agenīmīn rek nīñıl gīnīmīn,” agak.

7 Pen bī Sol eip olak okok mīnīm magīl ak nep nīñıl, bī nonīm ak ma nīñıl, gos par yīb nīñıl mīnīm ognap ma aglak.

8 Sol pen warīkīl udīn nīlīl nīñak, udīn ne ak pīs nep kwoi gak. Nīg gek, bī ne eip olak okok nīnmagīl kīd ne ak dīl, poj dīl Damaskas amnīlak.

9 Nop nīg gīl udīn kwoi gek, nīg, tap magīl tap okok ma nībīl, nīn omal nokīm yokop nep mīdekk.

10 Pen Jisas nop nīj dak bī alap Damaskas mīdekk, yīb ne ak Ananaias. Bī nībak ne nīgrīkep nīñak, Jisas nop agak, “Ananaias!” agak.

Agek agak, “Bī Kīb, yad mīdebin,” agak.

11-12 Agek, Jisas agak, “Sol bī taun kīb Tasas nīb ak, God nop sobok gīlīg gi, nīgrīkep nīñīp, bī Ananaias apal ak, nop am dī nījosīp, udīn ne kwoi gak ak nīlīl nīñīp. Ne mīñi yīp sobok gīlīg gi mīdeb Judas karīp ak. Nīb ak, nak kanīb ‘Yīpīd’ apal ak amīl, Judas karīp ak amjakīl kīrop agnīmīn, ‘Sol nop nīñnīg apebin,’ agnīmīn,” agak.

13 Jisas ne nıb agek, Ananaias agak, “Bı Kıb. Yad nıpin bin bı konjai yıb nep apal, ‘Bı Sol nıbak bin bı nep piş ken mıdebal Jerusalem okok kırop per gi tımel yıb giş,’ apal.

14 Ne mıñi Damaskas aul owıp ak, bı God tap sobok gep bı kıb okok mıj ognap nop ūel, bin bı an an yıb nak agel ar amnıgab okok, kırop mıñlin, agıl, owıp,” agak.

15 Ananaias nıb agek, Bı Kıb nop agak, “Amnon! Bı nıbak wög ognap yad ke nop ag lıpin. Ne mınım tep yad ak Isrel bin bı kırop ag ūıl, Isrel bin bı mer okok kırop ag ūıl, kiŋ okok kırop ag ūıl gınıgab.

16 Pen ne yur mab dıl mıker kıb dılıg gi wög yad nıbak gınıgab. Nıg gınıgab ak yad ke nop ag ūı tep gınıgain,” agak.

17 Bı Kıb nıb agek, Ananaias amił, Sol mıdek karıp ak apjakıl, mıgan eyan amił, Sol nop nabıc cög ar alan nınmagıl lıl agak, “Mam Sol. Bı Kıb Jisas nep kanıb nab sıňak ap yapıł mıseŋ lek nıňnak ak, yıp ag yokosıp opin aul. Nak udın nak kauyan ūıl nıňıl, Kaun Sıň ne nep am ap ran jaknımın, agıl, yıp ag yokosıp opin me aul,” agak.

18 Ananaias nıb agek nıňlig gi, tap apab sagał bad rek Sol udın nop karıkıl mıdek ak, wal gi yapek nıňlig gi, dai udın ūıl nıňak. Udın ūıl nıňıl, warık amił, nıg pakak.

19 Sol tap ūıbil kılıs dak.

*Sol Damaskas bin bı okok kırop Jisas mınım tep
ak ag ūak*

Pen Sol ne ūın ognap bin bı Jisas nop nıň dılkak okok eip Damaskas kın mıdlıg gi,

20 Juda mogim gep karip okok git tagil, Jisas ne God Ni ne middeb minim tep ak bin bi okok krop ag nuk.

21 Ne nig git ag ni middek nijlig git, kiri nijil pak ju dilig git aglak, "Bi aul nep me, Jerusalem bin bi Jisas nop nij dilak okok krop git timel goligip! Minni bin bi ognap sek nag li dam, bi God sobok gep bi kib okok krop niniim, agil, owip," aglak.

22 Pen Sol Jisas minim tep ak ag ni damil, Jisas ne nep Mesaia ak minim yipid git yib agek, bi Juda Damaskas kin midelak okok minim alap pen agnimek rek ma lak.

23 Pen kisen mid damil, Juda kai ap mogim git, minim ag ar nokim li aglak, "Sol nop nang pak lin," aglak.

24 Pen minim aglak nibak, bi alap nijil Sol ag nuk. Taun kib nibak, birarik nep kab wari git kis gitlak ak me, kijon tam ajoligipal okok, Sol nop nang pak lin, agil, pit nab kislim eyan ulin in li midelak.

25 Nig gelak nijil Sol bi ne okok kislim nab eyan nop di wad migan pobin alap yigil, nag non git, lip git wari nibak migan alap mis ken ar alan nib lim eyan yokel, pirk git amnak.

Sol Jerusalem am midek

26 Sol Jerusalem amil, bin bi Jisas pis ar midelak okok eip midenim, agek pen kiri nijil, bi aul Jisas bi ne alap mer, cinop nang pak linig owip, agil, jel gek pirkklak.

27 Nig gelak, Banabas ne Sol nop dam bi Jisas minim dad ameb okok midelak sijak amil, krop agak, "Bi nibaul nop nijil ma pirkknimb. Minek

alap taun kib Damaskas amlig gi, kanib nab sijak amil, Bi Kib nop niyek, nop minim ognap agak. Kisen am Damaskas bin bi krop ma pirkil, Jisas minim tep ak abramek nep ag nuk,” agak.

²⁸ Banabas nib agek, kiri Sol nop del, ne krop eip Jerusalem kin midil, taun kib nibak migan migan okok amil, Jisas minim tep ak abramek yib nep ag noligip.

²⁹ Pen bi Juda Grik minim niylak okok nop eip minim pen pen ag amil apil gil, nop nq pak lin, agil, gos ak niylak.

³⁰ Pen bi Jisas nop niy dylak ognap minim nibak niyil, nop poj dyl dam taun kib Sisaria amil yokel, taun kib Tasas amnak.

³¹ Nin nab nib sijak, karip lim Judia, Galili, Sameria okok, bin bi Jisas nop niy dylak okok mid tep goligipal. Kaun Sij ne krop kod mid tep gil, kilis nuk niyliq gi, kiri kilis gil, Bi Kib nop gos niyliq gi midil, bin bi ognap sek Jisas minim tep ak ag nel, kiri ak rek nep Jisas nop niy dylak.

Pita Inias nop gek warik amnak

³² Pita karip lim ke ke okok gi ajlig gi, bin bi Jisas nop niy dylak okok krop am nin ajoligip. Nig gil krop niy ajil, minek alap, bin bi Jisas nop niy dylak okok krop niyin, agil, karip tirig tiron Lida amnak.

³³ Karip lim nibak bi alap midek, yib ne ak Inias. Pen ninmagil tob ne okok kalau gek, kau ar ne ak nep kin midoligip mi aknib jil onid yinak.

³⁴ Pita bi nibak nop agak, “Inias. Tap nep gip ak Jisas gek komiq linigab. Warikil, kau nak ak yad

tep gan,” agak. Nib agek niñlig gi, magil nibak nep Inias nop komiñ lek warikak.

³⁵ Inias warikil gi tagek niñlig gi, karip tirig tironj Lida bin bi okok abe, karip lim Seron bin bi okok abe nop niñil, Bi Kib nop niñ dilak.

Tabita k̄imak, Pita gek, warikak

³⁶ Pen Pita karip tirig tironj Lida nibak midék niñlig gi, bin Jisas nop niñ dak alap k̄imak yep taun kib Jopa sñjak. Bin nibak yib ne Tabita. Pen Grik minim agil nop Dokas agoligipal. Ne bin bi okok k̄rop kod mid tep gił, bin bi yim gep rek okok k̄rop wög gi ñoligip.

³⁷ Bin nibak nop tap gek bir kimek, nop ñig pak nil cip se dam karip nilik migan ar alan l̄lak.

³⁸ Jisas bin bi ne Jopa midelak okok minim alap niñlak, Pita ap midék karip tirig tironj Lida sñjak. Lida taun kib Jopa ulep sñjak mideb niñil kiri bi omal k̄rop ag yokel, Pita midék sñjak amil minim kilis agil agrek, “Nak cir eip kasek apek amnín,” agrek.

³⁹ Agerek, Pita k̄rop mal eip Jopa amil amjachel niñlig gi, nop poj di dam Tabita k̄imak dam l̄lak karip migan ar alan amnilak. Pita nop poj di dad amel niñlig gi, bin kanjl ap midelak okok, bin k̄imak nibak ned komiñ midoligip ak, walij par walij ognap k̄rop yokop ñoligip okok, Pita nop yomlig gi, sil aglig gi midelak.

⁴⁰ Pita pen bin bi ap midelak nib okok k̄rop ag söñ eyañ yokil, kogim yimil, God nop sobok gilig gi, adik gił, cip se niñlig gi agak, “Tabita, warikan!” agak. Agek, Tabita udin nil Pita nop niñil, warik bisigak.

41 Pita pen ñinmagıl kıl ne ak dıl, tıg warık ñıl, bin kañıl okok abe, bin bı Jisas nop nıñ dılak okok abe, kırop magılsek sık agek apelak agak, “Tabita aul,” agak.

42 Pen Pita nıg gek, mınım nıbak Jopa bin bı magılsek nıñıl, bin bı konıai nep Bı Kıb nop nıñ dılak.

43 Pen Pita ne taun kıb Jopa nıbak, bı kaj kau wak wög golıgıp bı alap eip ñıñ ognap tapın kın mıdölögıp. Bı nıbak yıb ne Saimon.

10

Ejol alap apıl Koniliyas nop mınım agak

1 Pen ami bı okok kırop kod mıdölögıp bı kıb alap taun kıb Sisaria mıdölögıp. Yıb ne ak Koniliyas. Ami bı ne kod mıdölögıp nıb okok kırop “Itali Ami Bı” agölögıp.

2 Bı kıb Koniliyas nıbak eip, bin bı karıp ne okok eip, God nop nıñ dılak. Juda bin bı tap kırı ognap ma mıdölögıp ak, Koniliyas ne mani tap okok abramek ñolıgıp. Pen ne God nop per sobok golıgıp.

3 Mınek alap pıb kim gak magıl ak, Koniliyas ne nıgrıkep nıñak, God ejol alap apıl agak, “Koniliyas!” agak.

4 Agek, Koniliyas pırıkkıl nop nıñ i sek lıl agak, “Bı kıb, yıp tari ageban?” agak.

Agek, ejol ak nop agak, “Nak God nop sobok gıl, bin bı yım gep okok kırop tap abramek ñıl gıpan ak, God nop tep gek nep saköl ma gıp.

5 Nak bı ognap agek, kırı am taun kıb Jopa amıl, bı Saimon Pita apal ak nop agel onımın.

6 Ne Saimon, bì kaj kau wak wög geb ak eip kìn mìdebir ñig solwara gol sìñäk,” agak.

7 Pen ejol mìnìm nìbak agìl amek nìñlig gi, Koniliás bì wög nop gi ñöliçpir omal abe, ami bì God nop nìñ dak alap abe agek apelak,

8 kìrop ejol ak mìnìm tari tari agak ak ag ñì tep gił ag yokek, Jopa amníg pañdılak.

9 Kiri am am kanib nab sìñäk kìnłak. Minek am am, pìb nab epel magìl ak, Jopa mañ mañ giłak. Won nìbak Pita God nop sobok giñig amnak karıp ar alan mìgan ak.

10 Ne amìl, God nop sobok gi mìdek nìñlig gi, nop yuan kìb yìb lak. Pen bin bì ne okok tap magìl dagìlel nìñlig gi, Pita nop dai alap yomak.

11 Pita nop dai ak yomek nìñäk, seb kab ar alan mìgan pag yìkek, wad kìb alap ñon par omal omal gol pìs pìs ñon gił mìdek nab sìñäk yap yap lìm wagın eyań yowak.

12 Wad mìgan nìb eyań kaj, kìmìn kobri, toi, yakır ke ke okok magìlsek nep mìdek.

13 Mìnìm alap pen nop agak, “Pita, nak warıkìl tap nìb piyak okok pak ñìñjan,” agak.

14 Agek, Pita pen agak, “Bì Kìb. Mer yìb! Tari giñig, ñìñjan, agìl ageban? Cìn Juda bin bì tap bìl gep nìb okok tap ognap ma ñìbin yìb,” agak.

15 Agek, mìnìm nìbak kauyan agak, “Tap tari tari God tap ñìñeb, agìp okok, bìl gep, agìl ma agnìmìn,” agak.

16 Gak nìbak, yìj omal nokìm gak. Kìsen me, tap wad kìb nìbak adìk gi seb kab ar alan amnak.

17 Nıg gek, Pita nıgrıkep nıpin nıbak tari gınıgab, agıl, gos par nıñ mıdek nıñlıg gi, Koniliyas bı ag yokek nop agnıg olak bı ñon ak kijon wagın sıñak apjaklak.

18 Apjakıl aglak, “Bı Saimon Pita sıñak mıdeb aka?” aglak.

19 Pita nıgrıkep nıñosıp nıbak gos nıñlıg gi mıdek nıñlıg gi, God Kaun nop agak, “Nak nıñan! Bı omal nokım nep piyo nıñ apebal.

20 Nıb ak, warıkıl tam sıñak eyan amnoj. Yad ke kırop ag yoken apebal. Nıb ak, apek eip amnım agenimel ak, gos par ma nıñıl eip amnımın,” agak.

21 God Kaun nıb agek, Pita sıñ eyan amıl bı nıb okok kırop agak, “Bı piyo nıñebım bı ak, yad me aul. Yıp mìnım alap agnıg apebım aka?” agak.

22 Agek, aglak, “Bı kıb Koniliyas, ami bı okok kırop kod mıdeb bı kıb ak cınop ag yokek apobın. Ne God nop nıñ dıl, God Mìnım ageb rek giþ; Juda kai nop nıñel kırop magılseki teþ giþ. Pen ne nıgrıkep nıñak, God ejol alap apıl nop agak, ‘Nak bı ognap ag yokek, am Saimon Pita nop poj dı dapel, mìnım agonımın’ ak nıñnímın,’ agak,” aglak.

Pita Koniliyas karıp amnak

23 Nıb agerek, Pita kırop agek karıp ñılık mıgan eyan amıl kınlak.

Mınek Pita, bı Jopa nıb Jisas nop nıñ dılak ognap dıl, Koniliyas ag yokak bı ñon nıbak eip am am kanıb nab sıñak kınlak.

24 Mınek ak, Sisaria amjakıl, Koniliyas karıp ak amjaklak. Pen Koniliyas ne Pita apeb, agıl, bin bı

ne okok abe, n̄im̄id n̄imam ne okok abe, k̄rop s̄ik agek ap moḡim gi m̄idelak.

25 Pita ne am̄ıl karıp m̄igan amn̄ig gek n̄in̄lig gi, Koniliyas nop nabıñ pakıl, nop b̄i k̄ib, agıl, am tob wagın ne s̄ıñak koḡim ȳmak.

26 N̄ig gek n̄in̄lig gi, Pita pen nop t̄ig warık n̄ıl agak, “Nak warıkan! Yad ak rek nep b̄i alap me aul,” agak.

27 Agek, warıkek n̄in̄lig gi, m̄in̄im aglıg gi, karıp n̄ılık m̄igan eyan amn̄irek. Am̄ıl Pita n̄in̄ak, bin b̄i konjai nep ap moḡim gi m̄idelak.

28 Pita k̄rop agak, “N̄ibi ke n̄ip̄im, c̄in Juda bin b̄i asık mosık gi tep ḡip̄in. Juda bin b̄i mer okok eip ma ajp̄in; karıp k̄rop ma ambıñ. Pen yad n̄igrıkep n̄in̄nek, God ȳip m̄in̄im alap agak. Ne m̄in̄im agak n̄ibak, yad bin b̄i ognap asık mosık m̄idebal, agıl, k̄rop asık mosık ḡin̄im rek ma l̄ip.

29 N̄ib ak n̄in̄il me, Koniliyas m̄in̄im ag yokak ak n̄in̄il ma k̄ırıg ḡip̄in; agak rek nep n̄in̄il opin. N̄ib ak, m̄in̄im tarı m̄idek ag yoknak opin?” agak.

30 Pita n̄ib agek, Koniliyas agak, “Yad men̄ık nep me, m̄iñi p̄ib kim ḡip magıł ak rek, karıp n̄ılık m̄igan eyan God nop sobok gi m̄idl̄ig gi n̄in̄nek, b̄i walıj t̄id ȳib ȳmak alap apıl, m̄idenek bak s̄ıñak warıkil m̄idek.

31 Ne ȳip agak, ‘Koniliyas, nak God nop sobok gił, mani tap okok bin b̄i tap ma m̄ideb okok k̄rop abramek n̄ıl ḡip̄an ak, God n̄in̄ip.

32 N̄ib ak me, b̄i ognap ag yokek, taun k̄ib Jopa am̄ıl, Saimon ȳib ne alap Pita apal ak, nop poñ d̄i dolan. Ne Saimon b̄i kaj kau wak wög geb ak eip k̄in m̄idebir n̄ig solwara gol s̄ıñak,’ agak.

33 Ejol ak yip nib agek, yad kasek nep bi yad ognap ag yoken, nep am ulik gi dapesal, yip tep gi. Cin bin bi sijau God eip midobin rek, Bi Kib minim kiroc ag ninim, agil, nep ag yokek opan ak, mihi cionop ag nek ninin,” agak.

Pita Koniliyas bin bi ne okok kiroc minim ag nakan

34 Koniliyas nib agek, Pita agak, “Yad mihi nippin, God ne, bi ulep sijau nib nep bi tep, bi par okok nib bi timel, agil, ma ninip.

35 Karip lim ke ke okok nib, wagin ke ke okok nib, bin bi an an God nop ninjil siscol dil, minim ne ninjil ageb rek ginigal bin bi okok, kiroc magilsek dinigab.

36 Pen God ne cionop Isrel bin bi minim tep ag yokak ak nippim. Yad ke eip jem nill midelan, agil, God ne Jisas Krais nop ag yokak. Jisas Krais ne nep me, bin bi okok magilsek Bi Kib kiri mideb.

37 Nibi ke nippim, Jon bi nig pak neb ak, nig pak nillig gi, minim tep nibak wagin gil, karip lim Galili ag nakan. Nig gil agek, ag damlig, ag damlig, bin bi karip lim Isrel midebal okok magilsek ninjak.

38 Pen nibi nippim, Jisas Nasaret nib ak God eip midil, Kaun Sij ak nop nek, kod midek ninlig gi, kilis ne nep dil, karip lim ke ke okok magilsek taglig gi, bin bi okok gi tep gilig gi, bin bi Seten kiroc gek koslam midelak okok kiroc gek, komij loligip.

39 “Pen Jisas Juda bin bi karip lim kiri okok gi taglig gi, Jerusalem gi taglig gi, gak gak rek cin udin cin ke ninjok ak agebin. Pen kisen nop mab bak alaç nagi pak lel kimak.

40 Kîmak ak pen ñîn omal mîdîl, God gek, ñîn omal nokîm ak kauyan warîkîl, am mîsenj lek udîn cîn ke nîjnok.

41 Bin bî magîlsek nop udîn ma nînlak. God cînop bin bî ag lak okok nep Jisas nop udîn nîjnok. Ne kîmîl warîkek nînjîg gî, eip mîdîl jîm ñîl tap ñîbil ñîg ñîbonok.

42 Jisas cînop agak, ‘Mînîm tep yad ak bin bî okok kîrop ag ñîl agnîmîb, “God agak rek me, kîsen Jisas bin bî komîn mîdenîgal okok abe, bin bî kîmnîgal okok abe, kîrop magîlsek mînîm kîb agnîgab,” agnîmîb,’ agak.

43 Pen ar nîbak, bî God mînîm agep okok magîlsek Jisas Krais nop agîl aglak, ‘Bin bî an an Krais yîb kîlîs yîb ne ak nîn dînîgal okok, tap si tap tîmel gîpal ak, God nînjîl kîrîg gînîgab,’ aglak,’ agak.

Juda bin bî mer okok Kaun Sîj dîlak

44 Pen Pita nîg gîl mînîm ag mîdek nînjîg gî, Kaun Sîj ne bin bî nîn mîdelak okok kîrop magîlsek owak.

45-46 Kaun Sîj kîrop apek, kîri mînîm ar ke ke aglîg gî, God yîb ne agel ar amek, Juda bin bî Jisas nop nîn dîlak Pita eip Jopa nîb olak okok, God Juda bin bî mer okok kîrop Kaun Sîj ñîb me ak, agîl, wal yîb aglak.

Pita pen agak,

47 “God ne Kaun Sîj cînop ñâk rek ak, mîñi bin bî sîj aul kîrop ak rek nep ñîb. Nîb ak, kîri ñîg paknîgaun, agel, bin bî ognap kîrop mer agnîmel rek ma lîp,” agak.

48 Pita nıb agıl bı ne ognap kırop agak, “Nıbi bin bı sıŋ aul kırop Jisas Krais yıb ne agıl nıg pak nıñimıb,” agak. Nıg pak nıel nıñlıg git, kiri aglak, “Pita, nak cınop eip nıñ sıkol magıl eñap sıŋaul mıdenimın,” aglak. Agel, nıñ sıkol magıl eñap kırop eip kın mıdeklar.

11

Pita Jerusalem amek nop mınım ag gılak

1 Pen Jisas mınım dad ameb bı okok abe, karıp lım Judia bin bı Jisas nop nıñ dılak okok abe nıñlak, Juda bin bı mer okok ognap God Mınım nıñ dılak.

2 Nıb ak, kisen Pita Jerusalem amek, Juda bı mer okok ak rek nep wak tıb git rık gınımel, agölögipal bı okok, Pita nop kal gıl aglak,

3 “Nak tari gınig bı wak tıb git rık ma gıpal okok karıp kiri amıl, kırop eip tap jım nıl nıban?” aglak.

4 Nıb agelak, Pita taun kıb Jopa mıdıl nıgrıkep nıñjak kesım ak kırop ag nıñlıg git agak,

5 “Yad taun kıb Jopa mıdıl, God nop sobok git mıdıl, nıgrıkep nıñnek, seb kab ar alanı nıb, wad kıb alap rek nıon par omal omal gol pıs pıs tı̄n gıl mıdeklar yap yap wagın yad mıdenek sıňak ap yowak.

6 Apek, yad wad nıbak mıdeklar ulep sıňak amıl nıñnek, kaj, kımın kobri,toi, yakır okok okok magılsek mıdeklar.

7 Pen mınım alap yıp agak, ‘Pita, nak warıkıl tap nıb piyak okok pak nıñjan,’ agak.

8 “Agek, yad pen agnek, ‘Bı Kıt. Mer yıb! Tari gınig, nıñjan, agıl ageban? Cın Juda bin bı tap bıl gep nıb okok tap ognap ma nıbin yıb,’ agnek.

9 “Nıb agenek, mınım nıbak kauyaŋ agak, ‘Tap tari tari God tap nıñeb, agıp okok, bıl gep, agıl ma agnımın,’ agak.

10 Gak nıbak, yıj omal nokım gak. Pen kisen tap wad kıt nıbak adık gi seb kab ar alan amnak.

11 “Pen magıl nıbak nep, bı omal nokım karıp kın mıdenek ak apjaklak. Bı nıb okok bı kıt Koniliás, Sisaria nıb ag yokek, yıp poŋ dıníg olak.

12 God Kaun yıp agak, ‘Gos par ma nıñıl, kırop eip abramek amnımın,’ agak. Nıb agek, yad mam Jisas mınım nıñ dıpal aknıb kagol oñıd dıl, cın bı okok eip Koniliás karıp ne ak amnınoŋ.

13 Amjakon, Koniliás kesim dıl agak, ‘Ejol alap apıl yıp agak, “Bı ognap agenımın, taun kıt Jopa amıł, bı alap Saimon Pita apal ak nop poŋ dı dolan̄.

14 Poŋ dı dapel, ne nep mınım ognap agıneк, bin bı karıp nak eip mıdebiм okok, God nıbep magılseк dı komıñ yokek, bin bı ne mıdenıgabıм,” agak, ’agak.

15 “Koniliás yıp nıb agek, yad wagın gıl mınım ag ñen nıñlıg gi, Kaun Sıñ ne cınop ned owak rek, bin bı nıb okok kırop ak rek nep owak.

16 Nıg gek, Bı Kıt cınop ned agak mınım ak god nıñnek. Ne agak, ‘Jon kırop nıg pak ñak ak pen mañ mıdeb, God ne nıbep Kaun Sıñ ak pak nıñigab,’ agak.

17 Pen cın Bı Kıt Jisas Krais nop nıñ dınoк ñıñ ak, God tap tep yıb cınop ñak rek, kırop ak rek

nep ñak. Nib ak, yad titi gil God nop, ‘Nig ma ginimin,’ apnep?” agak.

18 Pita nib agek, bi nop minim kal ag gilak okok minim agak ak niñil, minim kal ognap sek ma ag gilak. God yib agel ar amek niñlig gi aglak, “Cinop nep mer; Juda bin bi mer okok ak rek nep, tap si tap timel gipal ak, tari ginig nig gipin, agil, nop sobok genigal ak, ne niñil, tap si tap timel gipal okok kirog gi, komit per midep magil ak kirop niniñgab,” aglak.

Adiok bin bi Jisas minim tep ak niñ dílak

19 Pen Stipen nop kab ju pak lìlak ñin nab sìnjak, bi Juda Jerusalem midelak okok, bin bi Jisas nop niñ dílak okok kirop gi timel yib gel, kiri pirk gi ke ke amniłak. Ognap pirk gi karip lim Pönisia amniłak, ognap pirk gi karip lim ñig tib kis gak airan Saipras amniłak, ognap pirk gi taun kib Adiok amniłak. Amil, Jisas minim tep ak Juda bin bi mer okok kirop ma ag ñilak, bin bi kiri ke Juda kai ju am nib okok mideligi pal okok kirop nep ag ñilak.

20 Pen bin bi Jisas minim tep ak niñ dílak ognap Saipras nib, ognap Sairini taun nib, pirk gi Adiok amil, Bi Kib Jisas minim tep ak Juda bin bi mer okok kirop ag ñilak.

21 Bi Kib kılıs ne ak kirop eip midek ak me, bin bi okok kirop Jisas minim tep ak ag ñel, bin bi konjai nep Bi Kib nop niñ dílak.

22 Pen Jerusalem bin bi Jisas nop niñ dílak okok, minim nibak niñil, bi kiri Banabas nop agel, Adiok amnak.

23 Banabas ne Adiok amjakıl nıñjak, God ne bin bı nıb okok yımig nıñlıg gek, Jisas mınım tep ak nıñ dıłak. Nıb ak me, ne mıñ mıñ gıl, kırop mınım ognap sek ag nıñlıg gı agak, “Bı Kıt nop nıñ dıpım ak ma kırıg gınımıb; nop nokım nep cıbur gos mıdmagıl nıbi nab adaj nıñ dı kılıs gıl, cıg gılıg gı nep mıdenımıb,” agak.

24 Banabas ne bı tep yıb. Kaun Sıñ ne Banabas apıl ap ran jakıl mıdekl. Ne Jisas mınım tep ak pıs nep nıñ dak. Ne Jisas mınım tep ak bin bı okok ag ñek, bin bı konjai nep Bı Kıt nop nıñ dıłak.

25 Banabas pen bı Sol nop am donım, agıl, taun kıb Tasas amnak.

26 Banabas Tasas amjakıl, Sol nop pıyo nıñıl, pon dıl adık gı am Adiok amıl, mı nokım nıbak bin bı Jisas nop nıñ dıłak okok kırop Jisas mınım tep ak ag nıñlıg gı mıderek. Adiok bin bı Jisas Krais nop nıñ dıłak okok, ned yıb ñıl Krais Bin Bı aglak.

27 Ñıñ nab nıb sıñjak, bı God mınım agep ognap Jerusalem nıb Adiok amnıııak.

28 Amıl, God Kaun ne bı kırı alap Agabas nop gos ñek agak, “Yuan kıb yıb karıp lım magılsek lıñıg geb,” agak. Agek, agak rek yuan kıb yıb ak, gapman bı kıb Klodias kod mıdoligıp ñıñ ak owak.

29 Nıg gıl yuan kıb lak nıñıl Adiok bin bı Jisas nop nıñ dıłak okok aglak, “Bin bı Jisas mınım tep ak nıñ dıpal ognap karıp lım Judia okok mıdel nıñlıg gı, kırop yuan kıb yıb lıp ak, cın nokım nokım kırop mani ognap mogım gıl ñıñ,” aglak.

30 Nıb agıl, mani lı mogım gıl, Banabas eip Sol eip kırop ñıl aglak, “Ñıri bı omal mani aul damıl,

Krais bin bî ne kod mîdebal bî kîb okok kîrop ñîr,” aglak.

12

Herod Jems nop ñag pak lîl, Pita nop miñ lak

¹ Ñîn nab nîb sînjak, gapman bî kîb Herod, bin bî Jisas nîj dîlak okok ognap kîrop gi tîmel gîl, dam miñ lak.

² Ami bî ne okok ognap agek, Jon nîmam Jems nop tu par kîd dîl pîs nep ñag pak lel kîmak.

³ Herod agek niç gelak, Juda bin bî okok nîñîl miñ miñ gîlak. Miñ miñ gîlak ak, Herod nîñîl, Pita nop ak rek nep agek, nop dam miñ lîlak. Gîlak nîbak, Juda bin bî Bred Yîs Sek Ma Ñîñeb ñîn nab sînjak gîlak.

⁴ Herod Pita nop niç gîl dam miñ lîl, ami bî aknîb jîl pîs kîd adañ (16) kîrop nonîm li yîgwu par yîgwu par lîl agak, “Pîb nab kîslîm eyan bî omal omal nop kod tep gi mîdenîmîb,” agak. Herod gos ne ak ke nîñîl agak, “Pasopa ñîn ak ap padîkek me, kîsen Pita nop dam bin bî mîdenîgal nab sînjak amîl miñîm kîb agnîgabîn,” agîl gos nîñjak.

⁵ Pita ne niç gîl miñ mîdek nîñlig gi, bin bî Jisas nop nîj dîlak okok Pita nop gos nîñlig gi, kîlîs gîl God nop sobok gîlig gi nep mîdelak.

⁶ Pen gapman bî kîb Herod Pita nop miñîm kîb agnîm, agîl, nîñjak ñîn nîbak nep kîslîm nab eyan, Pita nop sen omal ñon gîl, ami bî omal pîs kîd pîs kîd nîj mîdel nîñlig gi, Pita nab eyan kînek. Ami bî ognap ak rek nep kîjon wagîn sînjak nîj mîdelak.

7 Pen dai Bi Kib ejol ne alap warik midék niñlig gi, mab miñan rek am miñ lep karip nillik miñan ak sikid amnak. Ejol nibak am Pita nop tiğlem pak niñil agak, “Kasek jakan!” agak. Agek, Pita warikek niñlig gi, sen nop ñon gilak ak wiñibak.

8 Ejol Pita nop agak, “Siñ nag nak ak pog lîl, tob tiřip nak piyak di lan,” agak. Agek, Pita ejol agak rek nep gek, ejol ak agak, “Walij par kib nak ak yiñek, yad eip amnir,” agak.

9 Agek, walij par kib ne ak yiñil, karip nillik miñan midék ak kiriñ gił, ejol ak eip pañdirek. Ejol gak nibak, Pita ne ag niñak e, ak niñrikep niñjebin agil niñak.

10 Pen ami siñkop niñ midelak kijon wagin omal sił gił, kijon kilis yib ain dil gilak kijon söñ eyan ak ke yiñek niñlig gi, mis amnirek. Amil, kanib nab okok amlig gi Pita niñak, ejol ak ma midék.

11 Niñ gek niñil Pita agak, “Miñi niñ rep giñin. Ak Bi Kib nep, ejol ne ak ag yokek, apil gapman bi kib Herod yip miñ kilis lip ak wiñib yokip. Gapman bi kib Herod abe, Juda bin bi okok abe, tap timel yip giñig gesal ak, giñimel rek ma lip,” agak.

12 Niñ agil, gos niñ tep gił, bi nak Jon Mak nonim Maria karip ak amnak. Karip nibak bin bi koñai nep apil, God nop sobok gi midelak.

13 Pita apil, kijon ak pak gu gu gek, pai Roda, karip nibak wög goligip ak kijon ak yiñknig owak.

14 Pai nibak kijon apil niñak, Pita meg miñan ak nep agek. Ne niñ niñil, miñ miñ yib gił, sakol padek kijon ma yiñak; am bin bi okok kirop agak, “Pita ap mideb söñ eyan,” agak.

15 Agek, kiri aglak, “Nak saköl losip ageban,” aglak. Nib agelak, ne kiliş yib gil agak, “Esek ma apin; niñid yib agebin. Pita mideb söy eyan,” agak. Agek aglak, “Ak kaun ne ak rek lip ap mideb,” aglak.

16 Pen Pita ne kijon ak kauyan pak gu gu gek gek gek, am kijon ak yik yokil niñlak, Pita nep midek niñil wal yib aglak.

17 Wal agel niñlig gi, Pita kirop nin milic gi nil agak, “Minim ma agnimib!” agak. Nib agil, min lep karip midek niñlig gi, God ejol alap ag yokek apil, nop tari tari gil dowak minim ak kirop ag niñlig gi agak, “Minim nibaul Jems abe, bin bi Jisas nop niñ dípal okok abe, kirop ag ninimib,” agil, ke miñgan alap amnak.

18 Minnek miñab tikek niñlig gi, ami sikop okok Pita ma midek ak niñil, tari giip, agil, ag ap ran ap yaplig gi midelak. Pırıkkıl, “Akal,” agil, piyolak ak pen ma niñlak.

19 Herod ami sikop nib okok kirop, Pita nop kasek piyo niñil dowim, agek, piyo mer niñel, kirop minim kib agil, minim agek, ami bi ne ognap ami bi nib okok pis nep nág pak lılkak.

Herod kimak

Kisen Herod karip lim Judia kiriç gil, am taun kib Sisaria midoligip.

20 Herod am Sisaria midil, taun kib omal Taia Saidon bin bi okok kirop niñek milik yowak. Pen Taia Saidon bin bi apil, bi Herod karip ne kod midek bi Blastas nop sil ag nil aglak, “Cinop per yuan gek, apil Herod karip lim ne aul tap magil tau dad ambın sek. Nib ak, cinop kal kal ma

junimib; kapkap j̄im ñil midojin,” aglak. Agelak, Blastas ne pen agak, “Ak niñid agebim,” agak.

²¹ Pen Herod minim n̄bak niñil, ñin alap minim agnigain, agil, ag lak. K̄sen ag lak ñin n̄bak apek, ne kin̄ kai yimbal rek walij tep tep yib okok yimil, sea kin̄ kib ne ar ak bisig gil, bin bi okok k̄rop minim ag ñak.

²² Herod minim n̄bak ag ñek niñlig gi aglak, “Ak bi alap rek ma ageb; god alap rek ageb,” aglak.

²³ Pen Herod minim n̄bak niñil, “Yip minim n̄bak rek ma agnimib; God yib ne nep agem ar amnañ,” ma agak. Nib ak, Bi Kib ejol ne alap ag yokek, apil Herod nop gek, minak kib gil, k̄soi lek pis nep kimak.

²⁴ Pen God Minim ak ag ñel amek niñlig gi, karip lim okok kid kid amnak.

²⁵ Pen Banabas eip Sol eip Jerusalem midil, tari ginig orok ak bir gipir, agil, Jon Mak nop poñ dil adik gi Adiok amniłak.

13

Banabas eip Sol eip minim ag ñilige gi amniłek

¹ Taun kib Adiok nib siñak bi God minim agep bi ognap abe, bi God minim ag ñeb bi ognap abe midelak. Bi nib okok me, alap Banabas; alap Simion. Bi Simion nibak nop Bi Kib agoligipal. Bi alap Lusias, ne Sairini taun nib. Bi alap Maneyen, ne Kin̄ Herod bi niñeb ne alap. Pen bi alap Sol.

² Pen ñin alap kiri tap magil ma nibil, Bi Kib nop nep sobok gi midel niñlig gi, Kaun Siñ ne

kırop agak, “Nı̄bi Banabas eip Sol eip agem, wög kırop ag lı̄nek ak ger amnı̄mı̄ñ,” agak.

3 Nı̄b agek, kiri tap magıl ma nı̄bil, God nop sobok gıl, Banabas eip Sol eip kırop nı̄nmagıl ar alan lıl, God kırop mal kod mı̄deñ, agıl, kırop ag yoklak.

4-5 Kaun Sı̄ñ ne kırop kod mı̄dek nı̄nlı̄g gī, bı̄ nak Jon Mak, wög cı̄rop sı̄kol sı̄kol ognap gī nı̄an, agıl, nop poj dı̄ Selusia taun nı̄g gol eyañ amił, nı̄g magöb dıl, karıp lım nı̄g tı̄b kıs gak airan Saipras amnı̄lak. Amıl, taun kı̄b Salamis amił, Sol eip Banabas eip Juda mogı̄m gep karıp okok amił, bin bı̄ okok kırop God Mını̄m ag nı̄rek.

6 Pen bin bı̄ Saipras mı̄delak nı̄b okok kırop God Mını̄m ag nı̄t dam dam, taun kı̄b Pepos amjakıl, Juda bı̄ alap kij coge su juep bı̄ alap nabı̄ñ pakrek. Bı̄ nı̄bak yı̄b ne Ba-Jisas. Ne mını̄m esek agıl agak, “Yad God mını̄m agep bı̄ alap,” agak.

7 Taun kı̄b Pepos sı̄ňak, Saipras gapman bı̄ kı̄b yı̄b kın mı̄dolı̄gıp, yı̄b ne Segias Polas. Bı̄ nı̄bak ne bı̄ gos nı̄ñ kı̄d yı̄b yı̄kil nı̄nolı̄gıp. Ne Banabas eip Sol eip God Mını̄m yı̄p ager nı̄ñin, agıl, kırop agek apıl, nop God Mını̄m ag nı̄rek. Pen bı̄ kij coge su juep bı̄ ak ne bı̄ kı̄b nı̄bak bı̄ nı̄ñeb ne alap.

8 Bı̄ Ba-Jisas nı̄bak, Grik mını̄m agıl nop Elimas agölı̄gıp. Banabas eip Pol eip kiri Segias Polas nop God Mını̄m tep ak ag ñer, ne tı̄mid lı̄ peyı̄g nı̄ñ tep gak ak pen, bı̄ kij su juep bı̄ ak nı̄ñıl, Banabas Pol mını̄m tı̄mel ke gī agıl, Segias Polas Jisas mını̄m ak ma nı̄ñ dı̄nı̄mı̄ñ, agıl, nop agak, “Bı̄ nı̄b

omal mìnım esek agebir ak ma nijnimìn,” agak.

⁹ Sol yib ne alap me Pol agölögipal. Kaun Sij ne Pol nop ap ran jakıl gos tep ñek nijnlig gi, bi kij su juep bi ak nop nij i sek li midlig gi agak,

¹⁰ “Nak kijeki kiyob ñilik tik dowak; gi timel nep giapan. Tap tari tari tep mideb ak kiringgil, bin bi okok kirop esek ar ak nep giapan. Nak per per Bi Kib minim nijnid ne ak dil minim esek rek lipan. Nak nijn akal gi timel giapan ak kiring ginigan?

¹¹ Nig giapan ak, God gek, nijn bad alap udin nep kwoi gek piib melik ma nijnigan,” agak.

Pol minim nibak agek, dai Ba-Jisas nijak, kimi kijir rekrebad alap udin ne pak karkek pis nep kislím gak. Nig gek, bi alap yip nijnmagil di kanib yomañ, agil, tig ririkol gilig gi midek.

¹² Banabas Pol kiri bi omal Bi Kib minim ak nop ag nerek ak nijil, Segias Polas ne wal agak. Niib ak, Ba-Jisas gak ak nijil, ne Jisas nop nij dak.

Banabas Pol kiri taun kib Adiok, karip lim Pisidia sijak amnirek

¹³ Pen Pol bi ne okok eip nig magöb dil, Pepos kiringgil, Pega taun, karip lim Pampilia sijak amnilak. Am midil, Jon Mak ne kirop mal sijak kiringgil, adik gi Jerusalem amnak.

¹⁴ Kiri pen Pega taun kiringgil, taun kib Adiok, karip lim Pisidia sijak amnirek. Am midil, Juda God nop sobok gep nijn ak, Juda mogim gep karip ak amiil, bisig miderek.

¹⁵ Juda mogim karip kod midelak bi okok warikil, Mosis lo minim nu kil tikak dai ognap abe, bi God minim agep okok nu kil tikelak dai

ognap abe, udin li nijil bin bi ap midelak okok krop aglak. Kiri minim ag dai juil, bi alap ag yokel Banabas Pol bisig miderek sijak amil agak, "Mam omal. Bin bi sij aul niq dep minim ognap midonimiq ak, cinop ag ner niqin," aglak.

¹⁶ Agelak, Pol warikil minim agnig ninmagil dap ranil agak, "Nibi Juda bin bi okok abe, Juda bin bi mer God nop sobok gitim okok abe, minim agnig gebin aul timid li niqim.

¹⁷ God ne birarik nepapis based sikop cin okok dak. God nibak ne Isrel bin bi God cin me. Kisen kiri karip lim Ijip am midelak, God krop kod mid tep gek, ni pai tik dapil, konjai yib nep midelak. Bi kib Pero krop, ma amnigabim, agak ak pen God kiliis ke yib ne ak gil, krop poj dit dapek Ijip misken olak.

¹⁸ Kiri mi ninjuil omal (40) min mab kab nep midoligip nab sijak midil, God nop minim konjai yib nep aixeb li agoligipal ak pen God krop kod mid tep gak.

¹⁹ Pen ned karip lim Kenan bin bi tigon ke ke aknib ar onid midelak, pen God bin bi ne krop kod mid tep gil kiliis ne nek, bin bi tigon ke ke aknib ar onid ned midelak okok krop eip pen pen gil, yik gi yokil nag pak lil, karip lim nibak karip lim kiri ke rek dilak.

²⁰ Kiri Ijip midel mi yinak ak wok pagil, karip lim eywo nep nab okok midel mi yinak ak wok pagil, bin bi yik gi yokil, karip lim kiri dilak mi yinak ak abe wok pagil gel me, mi aknib po hadred pulti (450) yinak.

"Pen God krop dam karip lim Kenan sijaul lil, bi minim tig bilocep ognap ag lek, krop kod

m̄ideliḡpal. K̄isen b̄i God m̄in̄im agep Samyuel m̄idek ñ̄in ak,

21 bin b̄i Isrel okok k̄iri Samyuel nop aglak, ‘Nak kin̄ alap ag lek, c̄inop bin b̄i maḡlsekl̄ kod m̄idenigab,’ aglak. Agelak, God b̄i nak Kis ñ̄i ne Sol nop ag lek, kin̄ k̄iri m̄idoliḡp. B̄i n̄ibak Benjamin k̄iḡin t̄ik damıl t̄ik damıl t̄ik l̄ilak. Sol kin̄ k̄iri m̄idek, m̄i ñ̄injuıl omal (40) ȳinak.

22 Pen k̄isen God ne gek Sol kin̄ ma m̄idek. God ne Depid kin̄ k̄iri ag lak. God ne Depid m̄in̄im aḡıl agak, ‘C̄ibur gos m̄idmaḡıl yad ke gos ḡip rek ak, Jesi ñ̄i ne Depid c̄ibur gos m̄idmaḡıl ne abe akn̄ıb rek nep gos ḡip; tap tari tari gañ ag n̄in̄igain ak, ne n̄ig akn̄ıb rek nep ḡin̄igab,’ agak.

23 “Pen God ne gek, Depid ñ̄i pai t̄ikek, t̄ik dam dapıl ḡıl, Jisas nop t̄ik dolak. N̄ıb ak, God ned m̄in̄im k̄ılıs ag lak rek, ne Isrel bin b̄i k̄rop D̄ı Komıñ Yokep B̄ı alap ag yokak.

24 Pen Jisas wagın ḡıl wög ma gak won ak, Jon ne apıl, Isrel bin b̄i k̄rop agak, ‘Tap si tap t̄imel ḡip̄ım ak, tari ḡin̄ig n̄ig ḡip̄ın, aḡıl, k̄ırıg gem, n̄ıbep n̄ig pak ñ̄in̄igain,’ agak.

25 Jon wög ne ḡı dai jun̄ig gek ñ̄in nab ak, bin b̄i okok k̄rop agak, ‘N̄ıbi ȳıp b̄i an, aḡıl, gos n̄in̄eb̄ım? B̄ı K̄ıb per kod m̄ideb̄ım b̄i ak yad mer. B̄ı n̄ibak k̄isen onigab. Tob t̄ırıp ne ak d̄ı nag w̄is̄ıbn̄ım rek ma l̄ıp,’ agak.

26 “Ai mam yad, n̄ıbi ognap Ebraham ñ̄i pai ne m̄ideb̄ım; n̄ıbi ognap Juda bin b̄i mer pen God nop sobok ḡip̄ım. Krais bin b̄i d̄ı komıñ yokep m̄in̄im Jon ag ñ̄i m̄idoliḡp n̄ibak, God ne c̄inop nen aḡıl agak.

27 Jerusalem bin bì okok abe, bì kìb kiri okok abe, Jisas ne Krais ak owip, agıl ma nınlak. Jisas nop ñag pak lel kımañ, aglak ak, God mınım agep mınım ñu kıl tıklak rek nep gılak. Pen God nop sobok gınig Juda mogım gep karıp per apelígipal ak, kiri mınım ñu kıl tıklak nıbak per per nep nınlögipal.

28 Ne tap tımel alap gıp aka agıl, pıyo mer nınlı, gapman bì kìb Pailot nop aglak, 'Nak agek nop ñag pak lılan,' aglak.

29 Pen God Mınım agak rek, magılseк nep Jisas nop gılak. Kisen bin bì ne okok apıl, cıp se tıg asık dam kab mıgan tıgel gılak.

30 Tıgel gılak ak pen God gek kauyan warıkak.

31 Ne warıkıl, komıñ mıdeк nınlıg gi, bin bì ne eip Galili nıb Jerusalem olak okok, nop ñın konjai nep nıñ mıdelak rek, mıñi Isrel bin bì kırop Jisas mınım tep ak ag ñebal.

32 "Pen cır bì omal opır aul, nıbep Krais mınım tep ak ag ñıñig opır. God bırarık nep apıs based sıkop cın kırop mınım kılıs ag lıl gınigain agak mınım nıbak nep

33 gos nıñ mıdıl, God ne Jisas nop dı warık ñak. Gak nıbak apıs based sıkop okok ma nınlak ak pen cın ñı pai tık lep kiri okok mıñi bır nıpın. Depid ne God Mınım dai Sam sıňak Kımep yıgwu nab nıb ñu kıl tıklı agak,

'Nak Ñı yad.

Yad mıñi Nap nak mıdebin,' agak.

34 God ne gek, Jisas warıkak ak me, kisen kımił, mıb goj ki gi yap lig pak amnımın rek ma lıp. Mınım nıbak God Mınım dai alap nıbgıl mıdeb:

‘Yad Depid nop mìnım sığ kılıç nıñjıd ag lınek ak
nıbep nep nıñigain,’ agak.

35 Pen God Mìnım dai alap nıbgıl mıdeb:

“Nak Bi Sığ nak kırıg gek,
mıb goŋ ne ki gıt yap lıg pak ma amnımınjı,
agak.

36 “Pen Depid ne God wög nop ag lak ak, bin
bi ne mıdeligıpal nıñ nıbak gıt damıl kımak.
Pen Depid ne kımek, nap nısed sıkop kırop tıgel
gölögıpal okok dam tıgel gel,mıb goŋ ne ki gıt yap
lıg amnak.

37 Pen God ne gek warıkak Bi nıbak,mıb goŋ
ne ki gıt yap lıg ma amnak.

38 “Nıb ak, mıdemam nıñım. Jisas ne kımlı
warıkak ak me, God tap si tap tımel gıpım ak
nıñıl kırıg gınıgab mìnım tep ak nıbep ag nıbır.

39 Cın Juda lo mìnım ar ak nep nıñıl genıgabıñ
ak, God tap si tap tımel gıpın ak nıñ nep
mıdenıgab. Pen Jisas mab bak alanı nıag pak lel
kımak ak me, cın Jisas nop nıñ donıgabıñ ak, God
tap si tap tımel gıpın ak nıñıl, kırıg gıt, cınop bin
bi tep yad, agnıgab.

40 Pen bi God mìnım agep okok bırarık nep
aglak rek cınop ma gınımınjı, agıl gos ak nıñ rep
gınımıb. Kırı aglak,

41 ‘Nıbi bin bi yıp aleb aleb nıbım okok nıñım!
Nıbi mıdebım magıl aul, tap ke nıb alap
gınıgain.

Tap gınıgain nıbak nıbep ned agenıgal ak,
nıñılonı lı agebal, ag gos nıñıgabıñ.

Nıb ak, nıbi pak jep jep dıl
pıs nep kım kırıgınımıb!’ aglak,” agak.

42 Pol eip Banabas eip mİNİM nİbak agıl, Juda mogİM gep karıp nİbak mİs amer nİNLİG gİ, bin bİ okok aglak, “God nop sobok gep nİn kİsen ak kauyan apıl, cİNop mİNİM nİbak ognap sek ag nİR,” aglak.

43 Bin bİ okok mogİM gİ mİdelak okok karıp ak kİRİG gİl, ke ke amel nİNLİG gİ, Juda bin bİ yİpİd gİl ognap abe, bin bİ okok nİb Juda kai nİn dÖLİGİPAL rek nİn dİlak ognap abe, Pol eip Banabas eip kİrop kİsen gİl amnİlak. Pol Banabas kanİb nab sİNjAK amlıG gİ kİrop agrek, “‘God cİNop yİmİG nİNLİ dİ tep gİp,’ agıl, gos ar nİbak nep nİNLİG gİ mİDENİMİb,” agrek.

44 Pen Juda God nop sobok gep nİn kİsen ak, bin bİ taun kİb nİbak mİdelak okok magİlseK rek, Bİ Kİb mİNİM nİNLİG ap mogİM gİlak.

45 Pen Juda bİ kİb okok bin bİ koñai sİkerek olak ak nİnel, mİLK yapek, Pol Banabas kİrop bİ omal nİNLİ gos tİmel nİnlak. Pol mİNİM tari tari bin bİ okok kİrop agak ak ag juıL, yİb ne ak ag sİkol gİlak.

46 Juda bİ okok nİg gelak, Pol eip Banabas eip ma pİRİKİL, mİNİM pen kİlİS gİl agrek, “God MİNİM tep ak nİbep Juda bin bİ ned ag nİR, apıR ak pen nİbi mİNİM tep nİbak ma dİl, cİN komİn per mİdep magİl ak nİn dİjİn rek ma lİp, apİM ak me, mİNİ Juda bin bİ mer okok kİrop ag nİNLİGabiR.

47 Tari gİNİG: Bİ Kİb cİNop agıl mİNİM nİg gİl agak,

‘Yad agen, nİbi Juda bin bİ mer okok kİrop melİK
kİri mİdİl,

karıp lİM ke ke okok amenİGabiM,
bin bİ okok magİlseK melİK nİbak nİnel nİNLİG gİ,

yad krop dî komiñ yoknigain,’ agak,” agak.

48 Juda bin bî mer okok mînîm nîbak nîñîl, mîñ mîñ gîl, Bi Kîb mînîm ak, mînîm tep aknîb ke yîb, aglak. Nîb ak, bin bî God, per per mîdenîmel, agîl, ag lak okok magîlsek mînîm tep nîbak nîñ dîlak.

49 Pen Bi Kîb mînîm ak, karîp lîm nîb okok magîlsek agel amnak.

50 Nîg gak ak, Juda bin bî okok nîñel mîlik yapek, amîl Adiok bin pobîñ God nop nîñ dîlak ognap abe, bî pobîñ karîp lîm nîbak kod mîdeligipal okok ognap abe, krop agel, kiri amîl bin bî konjai nep dapîl, Pol eip Banabas eip krop gi tîmel gîl, karîp lîm kiri okok ag mis yoklak.

51 Nîg gîl ag mis yokel, bî omal kiri Adiok kîrig amlig gî, mînîm tep dam ag ñosîr ma dîpîm, agîl, tob kiri acîp acîp okok lig gi yokîl amîl, taun kîb Aikoniam amnirek.

52 Pen Kaun Sîñ ne bin bî Jisas nop nîñ dîlak okok ap ran jakek, kiri mîñ mîñ yîb gîlig gi mîdelak.

14

Pol eip Banabas eip taun kîb Aikoniam ajerek

1 Pol eip Banabas eip am taun kîb Aikoniam kîn mîdîl, Juda mogîm gep karîp ak amîl, mînîm ag ñî tep ger nîñlig gi, Juda bin bî okok lîl, Juda bin bî mer okok lîl, konjai nep Jisas nop nîñ dîlak.

2 Pen Juda bin bî ognap, Jisas mînîm agebir ak ma nîñ dînigabin, agîl, amîl Juda bin bî mer okok krop mînîm nîñep ma nîñep tom agelak nîñîl kiri bin bî Jisas nîñ dîlak okok krop nîñel mîlik kal yowak.

3 Pen Pol eip Banabas eip, mìnìm nıbak nıñıl, karıp lım nıbak ma kırıq amnírek. Kırı sıñak nep kın mıdıl, Bi Kıt mìnìm ak kılıs gıl mıseñ nep ag ñöligipir. Bi Kıt kırop mal eip kod mıdeñ nıñlıg git, tap ma gep rek ognap, tap nıñep ma nıñep rek ognap gerek, bin bi ognap nıñıl aglak, “Nıb ak, mìnìm agebir nıbaul nıñıd nep agebir,” agıl nıñlak.

4 Pen Aikoniam bin bi nıb okok asık ke ke lıl, pıs ak Juda bin bi okok mìnìm aglak rek nıñ dıłak, pıs ak bi Jisas mìnìm dad ameb okok aglak rek nıñ dıłak.

5 Pen Juda bin bi ognap okok lıl, Juda bin bi mer ognap okok lıl, bi pobıñ kırı okok abe, Pol eip Banabas eip kırop git tımel gıl, kab ju pak lın, agıl, gos ak nıñelak.

6 Kırı mal pen mìnìm nıbak nıñıl, pırık git am taun kıt omal Listra Debi, karıp lım Likonia sıñak amnírek.

7 Amıl, nıb okok git ajlıg git, Krais mìnìm tep ak ag ñöligipir.

Bi tob tımel gak alap, Pol gek, komıñ lak

8 Pen taun kıt Listra nıbak, bi alap nonım nop tık dowak ñın ak nep tob tımel gek, kanıb ma tagoligip bi alap mıdoligip.

9 Bi nıbak ne ap bısig mıdıl, Pol mìnìm agek ak nıñ mıdeñ. Pol bi nıbak nop nıñ i sek lıl gos nıñak, bi nıbaul, God yıp gek komıñ lınımın rek lıp, ag gos nıñeb, agıl gos nıñak.

10 Nıb ak, Pol nop nıñıl, meg mıgan dap ranıl agak, “Warıkan!” agak. Agek, bi nıbak kasek warıkił, tob taulıg git amnak.

11 Pol nıg gek, bin bı nıñ mıdelak okok mınım yıb kiri Likonia mınım ak agıl aglak, “Bı seb kab ar alanı nıb okok, god omal bin bı rek lıl ap agebir aul,” aglak.

12 Nıb agıl, Banabas nop, god Sus, aglak. Pen Pol ne mınım konjai nep agoligip rek, nop, god Hemis, aglak.

13 God esek Sus sobok göligipal nıbak, sobok gep karıp ak yokop gi lıläk taun gol nıb sıňak me, god esek Sus sobok gep bı kıb ak abe, bin bı sıňak mıdelak okok abe, god Sus per sobok giptın ak mıñi owıp aul, agıl, kaj kau anılam ognap dıl, mab sım tep tep ognap tıg rık dıl, bin bı konjai yıb olak.

14 Pen Pol eip Banabas eip, gelak nıbak nıñıl, waltıj kiri okok tıg bıl bıl gił, bin bı konjai nep mıdelak nab nıb sıňak amıl agrek,

15 “Nıbi tari gınıg nıg gebim? Cır mal god mer! Nıbi bin bı yıb mıdebim rek, cır ak rek nep aknıb rek mıdobın. Cır Jisas Krais mınım tep ne ak nıbep ag nıñıg opır. God ne seb kab alanı gi lıl, lım dai wagın aul gi lıl, nıg solwara ak gi lıl, tap tari tari mıdeb okok magılsek gi lıl, gak. Cır nıbep Krais mınım tep ak agor, tap yokop esek sobok gi mıdebim okok kırıg gił, God komıñ mıdeb ak nep sobok gi mıdenimib, agıl, nıbep agobır.

16 Pen ned bin bı karıp lım ke ke okok mıdıl, gos kiri ke nıñıl tap yokop sobok giłak ak, God nıñıl kırıp gi tımel ma gak.

17 Pen nıbi yokop ma mıdebim; nop nıñnıg, nıñnıgabim. Ne per per nıbep dı tep giıp. Ne nep gek, mıñab pakıl, tap magıl konjai nep mıdek nıñlıg gi, mıñ mıñ giılıg gi tap nıb mıdebim. Nıb

ak, ne n̄ig ḡip ak n̄iñil, n̄iñid nep God c̄in m̄ideb ak, aḡil, b̄ir n̄ipkep,” agrek.

18 N̄ib agrek ak pen bin b̄i n̄ib okok k̄ilis ḡil, b̄i n̄ib omal aul seb kab ar alan n̄ib opir, aḡil, kaj kau anjlam ognap pak sobok ḡi n̄iñig gelak ak n̄iñil Pol Banabas koslam ȳib ag mer agrek.

Pol nop kab ju paklak

19 Pen k̄iri mal taun k̄ib Listra n̄ibak nep m̄idel n̄iñlig ḡi, Juda kai taun k̄ib Adiok, karip l̄im Pisidia s̄iñak m̄ideliḡipal bin b̄i ognap abe, taun k̄ib Aikoniam m̄ideliḡipal bin b̄i ognap abe ap̄il, bin b̄i n̄ib okok k̄irop m̄inim esek aḡil aglak, “B̄i omal m̄inim tep ma agebir; esek agebir,” aglak. N̄ib agelak, bin b̄i n̄ib okok n̄iñil, Pol nop kab ju pak l̄il, p̄is nep k̄imib, aḡil, l̄ip ḡi dam kab wari k̄is k̄is ḡilak ak mis ken k̄ideyan yoklak.

20 N̄ig gelak n̄iñil bin b̄i Jisas nop n̄iñ d̄ilak okok ap̄il p̄iñil k̄is k̄is gel n̄iñlig ḡi, Pol warikil taun k̄ib nab n̄ibak adik ḡi amnak. Pen m̄inek Pol eip Banabas eip Listra k̄irig ḡil Debi amn̄irek.

21-22 Pol eip Banabas eip Debi amil, Jisas m̄inim tep ak bin b̄i okok k̄irop ag n̄erek, bin b̄i konjai nep Jisas nop n̄iñ d̄ilak. Pen k̄iri mal, ned orok kanib ar ak nep amn̄ir, aḡil, adik ḡi Listra, Aikoniam, Adiok karip l̄im Pisidia s̄iñak amlig ḡi, bin b̄i Jisas m̄inim tep ak ager n̄iñ d̄ilak okok k̄irop kauyan ag n̄iñ tep ḡilig ḡi amn̄irek. K̄irop ag n̄iñ tep ḡilig ḡi agrek, “Jisas m̄inim tep ak ma k̄irig ḡinimib; n̄iñ d̄ipim rek nep n̄iñ d̄il m̄idenimib. N̄ig gem, n̄ibep m̄iker konjai n̄iñigal pen gos ak ma n̄iñn̄imib; God c̄inop d̄il kod m̄idenigab, aḡil, k̄ilis ḡil, gos ar ak nep n̄iñem amn̄imiñ,” agrek.

23 Nıb agıl, cöc ke ke nıb okok, bin bı Jisas nıñ dılak okok bı nabıc mıdenımel, agıl, bı ognap wög nıbak ag lırek. Nıg gıl, kırı mal tap magıl ma nıbil, God nop sobok gılıg gı agrek, “Bı Kıt, bı sın aul nep nıñ dıpal rek, kırop kod mıdenımin,” agrek.

Pol eip Banabas eip taun kıt Adiok, Siria Propins sıňak amnırek

24 Nıg gıl karıp lım Pisidia okok ajıl, karıp lım Pampilia amnırek.

25 Pampilia amił, Jisas mınim tep ak bin bı Pega taun okok kırop ag nıl, taun kıt Atalia amnırek.

26 Atalia amił, nıg magöb dıl, taun kıt Adiok, Siria Propins sıňak, ned kın mıdıl orek sıňak adık gı amnırek. Kırı ned amnıg gerek mınek ak, Adiok bin bı Jisas nop nıñ dılak okok, God nop sobok gıl aglak, “Mınim tep nak ak bin bı okok kırop ag nıñıg amebir rek, kırop mal kod mıd tep genımin,” agıl, kırop mal ag yokel, amił, mınim nıbak ag nı ajölígipir.

27 Nıb ak, adık gı Adiok apıl, bin bı Jisas nop nıñ dılak okok kırop sık agel apelak, God ne gek kırı tari tari gılak okok magılsek ag nı tep gılak. Juda bin bı mer okok konjai nep Jisas mınim tep ak nıñ dılak kesim ak abe ag nıłak.

28 Kırop nıg gıl ag nıl, kırop eip nıñ bad alap tapın mıderek.

15

Bı kıt Jerusalem ap mogım gıl mınim aglak

1 Pen bı ognap karıp lım Judia nıb Adiok apıl, bı Juda mer Jisas nop nıñ dılak okok kırop ag nıłak,

“Mosis bırarık nep cınop Juda bin bı agak, ‘Ñiñanj kisen tık dapıl, wañ wak kiri tıb git rık gìnimib,’ agak. Nıb ak, nıbi ak rek nep wak tıb git rık ma gìnigabım ak, God nıbep dı komıñ ma yoknígab,” aglak.

² Nıb agelak, Pol eip Banabas eip mìnım ak yıpıd git ma agebal, agıl, kırop eip mìnım pen pen agel amnak. Nıg gelak, Adiok bin bı Jisas nop niñ dılak okok, bin bı kiri ke ognap abe, Pol Banabas bı omal abe ag lıl aglak, “Nıbi Jerusalem amıl, mìnım nıbaul dam, bı Jisas mìnım dad ameb okok abe, Jisas bin bı ne okok kırop kod mıdebal bı okok abe kırop ag ñem, kiri pen ag amıl apıl git gos tari niñnígal ak, adık git ap agem niñin,” aglak.

³ Nıb agıl, kırop ag yokel, kiri am karıp lım Pönisia nab sığak amlıg git, Juda bin bı mer okok Jisas nop niñ dılak mìnım nıbak ag ñel niñlıg git, ai mam niñıl magılseki mìn mìn gitlak. Karıp lım Pönisia nıbak kırıg git, kiri amıl karıp lım Sameria nab sığak amlıg git, mìnım ak rek nep ag ñel niñlıg git, ai mam okok ak rek nep niñıl mìn mìn gitlak.

⁴ Pen kiri karıp lım Sameria kırıg git, amıl Jerusalem amjakerek, bin bı Jisas nop niñ dılak okok abe, bı Jisas mìnım dad ameb okok abe, Jisas bin bı ne okok kırop kod mıdebal bı okok abe, kırop ag wasu dıl use tep apebım e aglak. Agelak, Pol eip Banabas eip, God ne gek tap tari tari girek ak magılseki kırop ag ñı tep gitrek.

⁵ Nıb agerek, Perisi bı Jisas nop niñ dılak okok ognap warıkıl aglak, “Juda bin bı mer okok Jisas

nop nıñ dıñigal ak, wak tıb gi rık gił, Mosis lo agak agak rek nep giłanj,” aglak.

6 Nıb agelak, bı Jisas mıñım dad ameb okok abe, Jisas bin bı ne kod mıdölögipal bı okok abe, mıñım nıbak ag tep giñ, agıl, ap mogım giłak.

7 Ap mogım gił, mıñım nıbak ag amıl apıl gi mıdeł nıñlıg gi, Pita warıkıl agak, “Mam sıkop. Nıbi nıpın, ned God cınop nonım lıl, Juda bin bı mer okok Jisas mıñım tep ak nıñ dıñimel, agıl, yiþ ag lek, yad am kırop Krais mıñım tep ak ag ñı ajpin.

8 God gos tımid mıdmagıl cın magılsek nıñıp ak, Kaun Sıñ cınop ñak rek, Juda bin bı mer okok kırop ak rek nep ñak. Nıg gak ak cın nıpın, ne kırop abe dı tep giþp.

9 Cınop Juda kai mıñım alap ke agıl, Juda bin bı mer okok kırop mıñım alap ke agıl ma giþp. Krais mıñım tep ak nıñ dıpal ak me, God ne tap si tap tımel giþpal gac mıdmagıl kırop nab adanı mıdeb ak lıg gi yokip.

10 God Juda bin bı mer okok piş nep dıp rek, nıbi tari giñig neb neb giþlig gi agebım, ‘Mosis lo mıñım nu kıl tıkil agak agak rek nep, lo sıkol alap ma giñigabım ak, God nıbep dı komıñ ma yoknıgab,’ agebım? Asık mosık gi rep giñımıt, apım ak, apıs based sıkop gi mer nıñlak. Cın ak rek nep gi mer nıpın ak pen mıñi Juda bin bı mer, Jisas nop nıñ dıpal okok kırop, mıker nıbak dıñimel, agıl, agebım ar?

11 Ak tep mer. Bı Kıb Jisas cınop Juda kai yiñig nıñıp ak, wagın nokım nıbak nep me, Bı Kıb Jisas ne ke gek, cın nop nıñ don, cınop dı

komıñ yoknıgab. Nıb aknıb rek nep, Bi Kib Jisas Juda bin bi mer okok krop yimig nıñip ak, wagın nokım nıbak nep me, Bi Kib Jisas ne ke gek, kiri nop nıñ del, krop ak rek nep di komıñ yoknıgab,” agak.

¹² Pen bin bi ap mìdelak okok magılseк, mìnım alap agıl mer, kapkap mìdel nıñlig gi, Banabas eip Pol eip krop kesim dıl, kiri mal karıp lım ke tıgon tıgon amlıg gi, Juda bin bi mer okok Jisas mìnım tep ak ag ñi ajerek nıñlig gi, God ne tap ma gep rek okok, tap nıñep ma nıñep okok gak ak, kesim ar nıbak magılseк krop ag ñi tep girek.

¹³ Pen bi omal mìnım ag dai juer nıñlig gi, Jems warıkıl agak, “Mam sıkop. Mìnım agníg gebin aul nıñım!

¹⁴ God Juda bin bi mer okok krop yimig nıñıl di tep gił, bin bi yad ke mìdenıgal, agıl, bir dıp ak, Saimon miñni nep mìnım agosıp ak nıpın.

¹⁵ God giп nıbak, God mìnım agep okok bırarık nep agıl ñu kıl tıklak rek nep giп. Mìnım nıbak ñu kıl tıklak aglak,

¹⁶ ‘Bi Kib ne ageb,

“Kisen yad adık gi apıł,

Depid karıp pag ajıl gi pag jıspık masıpık gi yowıp ak,

yad ke kauyan gi tep gen, kılıs yıb gi mìdenıgab.

¹⁷ Nıb ak, Juda bin bi mer karıp lım ke okok nıb okok nıb,

ognap bin bi yad mìdenıgal apin okok, yıp pıyo nıñnígal.

¹⁸ Tap tari tari kisen giñgab ak,

yad bîrarîk ped okok ag lînek. Yad Bî
Kîb nîbak nep mînîm aul agebin,” ageb,
aglak,” agak.

19 Jems mînîm nîbak agîl agak, “Gos yad nîpin
ar ak, Juda bin bî mer Jisas nop nîj dînîgal okok,
kîrop mîker ognap ma ñijin.

20 Pen kîrop mij ñu kîl tîk yokîl agîn, ‘Bin bî
ognap tap yokop god esek okok sobok gî ñînîg,
kîmîn kaj tap okok pakenîmel, nîbi ma ñîjnîmîb.
Bin si bî si ma gînîmîb. Kîmîn kaj tap okok
kîñam tîg kîbor juel kîmonîmîn ak, ma ñîjnîmîb.
Kîmîn kaj tap okok lakañ ak ma ñîjnîmîb,’ agîn.
Mînîm ognap sek ma agîn.

21 Pen ti gînîg: based sîkop bîrarîk nep gîlak
rek, mînî ak rek nep taun tîgon tîgon magîlsekk,
God nop sobok gep ñîn ak Juda mogîm gep karîp
ak am mogîm gîl, per per mînîm Mosîs agîl ñu kîl
tîkak ak udîn lî ñîjöligîpal,” agak.

*Juda bin bî mer okok kîrop mij ñu kîl tîkîl
yoklak*

22 Jems nîb agek, bî Jisas mînîm dad ameb okok
lîl, bî Jisas bin bî ne okok kîrop kod mîdelak bî
okok lîl, bin bî Jisas nop nîj dîlak okok magîlsekk
lîl, aglak, “Cîn bî cîn ognap ag lon, Pol Banabas
bî omal eip Adiok amnîlanj,” aglak. Nîb agîl, bî
Jisas bin bî ne okok kod mîdelak bî omal Judas
Basabas eip, Sailas eip, kîrop ag lîlak.

23 Mîj alap ñu kîl tîkîl, Pol Banabas bî ñon ñîlak.
Mîj nîg gîl ñu kîl tîklak:

Mam sîkop, nîbi mîdebîm?

Cîn namam nîbi, bî Jisas mînîm dad ameb
okok abe, Jisas bin bî ne okok kîrop kod

midebir bi omal ak abe, nibep Juda bin bi mer taun kib Adiok abe, Siria Propins abe, Silisia Propins abe midil Jisas nop niñ dipim okok, mij nu kil tikil yokobin.

24 Ti ginig: minim alap owip nippin, bin bi cin sin aul ognap, cinop ag niñil mer, gos kiri ke ak nep niñil, amil minim kib nibep gos par linimib rek minim ognap nibep ag nilak.

25 Nit ak, cin bi ognap cin ke ag lon, bi midmagil cin tep yib Pol Banabas bi omal kabsek niñigal.

26 Pol Banabas bi omal okok ajil, bi okok cirop niag pak linigal, agil, gos ar ak rek ma nippir. Bi Kib Jisas Krais minim tep ne ak bin bi okok kirog ag niir, agil, gos nokim nibak nep niñil, abramek ag ni tepe gilig git ajoligipir.

27 Judas Sailas bi omal ag yokniñ gebin. Kiri amil mij nu kil tikobin aul minim ar ak nep nibep ag ni tepe ginigair.

28 Cin mogim giñ, minim nibak ag amil apil gon niñlig git, Kaun Sij ne cinop gos tep nek, mij nu kil tikil mikter ognap nibep ma niñigabin, agil, ag lipin. Yokop minim omal nep agnigabin, agil, ag lipin.

29 Bin bi ognap tap yokop god esek okok sobok git niñig, kimin kaj tap okok pakenimel, nibi ma niñnimib. Kimin kaj tap okok lakañ ak ma niñnimib. Kimin kaj tap okok kijam tig kibor juel kimonimij ak, ma niñnimib. Bin si bi si ma ginimib. Tap agobin aul kiriñ ginigabin ak, git tep ginigabin.

Minim bir apin me ak. Nibi mid tep ginimib. Mij nu kil tikkak ak me ak.

30 Mij n̄bak ū kıl t̄kıl b̄t okok ñel, kiri Jerusalem kırıg ḡl, taun kib Adiok, Siria Propins okok adık ḡt amn̄lak. Amjakıl, bin b̄t Jisas nop n̄n̄ d̄lak okok agel, maḡlsekk ap moḡm gelak n̄n̄jıl mij dolak ak ñ̄lak.

31 Mij ñel, bin b̄t kiri m̄n̄im n̄bak udin l̄ n̄n̄jel, krop tep ȳb gek, gos sek m̄dıl c̄bur krop m̄n̄ ȳb gak.

32 Judas Sailas b̄t God m̄n̄im agep b̄t omal m̄derekk ak me, ñ̄n̄ bad alap Adiok kin m̄dıl, Jisas bin b̄t ne okok krop m̄n̄im kojai nep ag ñ̄t tep ger n̄n̄lig ḡt, kiri Jisas m̄n̄im tep ne n̄n̄ d̄kılıs ḡl gos sek m̄delak.

33-34 N̄g ḡl ag ñ̄t dai juıl, amn̄ig ger n̄n̄lig ḡt, bin b̄t Jisas nop n̄n̄ d̄lak n̄b okok ap moḡm ḡl, sobok ḡlilig ḡt, Bi Kib krop mal kod m̄d tep gek, kiri kapkap m̄d tep gir, agıl, krop mal ag yoklak.

35 Pen Pol eip Banabas eip Adiok s̄ıňak kin m̄dıl, b̄t n̄b okok n̄b b̄t ognap eip, Bi Kib m̄n̄im tep ak bin b̄t okok krop ag ñ̄flig ḡt m̄derekk.

Pol Banabas ke ke amn̄irek

36 Pen m̄d damıl, Pol ne Banabas nop agak, “Cır mal ned tagıl Bi Kib m̄n̄im agor amnak karıp l̄m okok, n̄n̄ d̄kılıs ḡlilig ḡt nep m̄debal aka agıl, am n̄n̄jıl owır,” agak.

37 Agek, Banabas agak, “N̄b ak, Jon Mak nop abe poj d̄ dad amn̄ir,” agak.

38 Agek, Pol agak, “Ñ̄t n̄bak ned poj d̄ dad amor, wög ḡt sakıl ma owak; ne Pampilia nep amıl kırıg amnak. N̄b ak, m̄ñi nop poj d̄ ma dad amn̄igabır,” agak.

³⁹ Pol nıb agek, kiri mal ke nep pen pen agıl, Banabas ne Jon Mak eip ñig magöb dıl, karıp lım ñig tıb kıs gak airan Saipras amnirek.

⁴⁰ Pol ne pen Sailas nop dak. Bin bı Jisas nop nıŋ dılak okok, sobok gıl, Bı Kıt ne Pol Sailas kırop mal kod midden, agıl, bı omal ag yoklak.

⁴¹ Pol ne Siria Propins okok abe, Silisia Propins okok abe gıt taglıg gıt, bin bı Jisas nop nıŋ dılak okok kırop God Mınım ognap sek ag ñı̄t tep gek, kiri nıŋıl nıŋ dı̄ kılıç gıt mı̄delak.

16

Pol karıp lım ajoligıp okok kauyan adık git amnak

¹ Pol Sailas kiri mal tag tag lıl, Debi amił, Listra amjakrek. Karıp lım nıb okok Jisas nop nıŋ dak bı̄ alap mı̄dek; yıb ne ak Timoti. Bı̄ nıbak nonım ne ak Juda nıb bin alap pen Jisas nop nıŋ dak. Nap ne ak Grik nıb bı̄ alap.

² Listra bin bı̄ Jisas nop nıŋ dılak okok abe, Aikoniam bin bı̄ Jisas nop nıŋ dılak okok abe, Timoti bı̄ tep aglak.

³ Pol pen, Timoti yad eip Jisas mınım ak ag ñı̄ ajojır, agıl gos nıŋak ak pen, Juda bin bı̄ okok agnígal, "Timoti nap ne ak Grik bı̄ alap rek, ñı̄ ne wak tıb gıt rık ma gak rek, mınım ne ak ma dobın," agnígal, ag gos nıŋıl, Timoti nop dad amek wak tıb gıt rık gılak.

⁴ Pol Sailas Timoti kiri taun taun okok gıt ajlıg gıt, bı̄ Jisas mınım dad ameb okok abe, bı̄ Jisas bin bı̄ ne okok kırop kod mı̄delak bı̄ okok abe, Jerusalem sıňak mogım gıl mınım tari tari aglak

ak, bin bî Jisas nop nîj dîlak okok kîrop ag ñîl, nîb nîb gînîmîb, aglak.

⁵ Nîg gîl tîgoñ tîgoñ gî taglıg gî, bin bî Jisas nop nîj dîlak okok, kîrop Jisas mînîm tep ak ag ñîl gel, kîri mînîm nîbak nîj dîl, kîlîs gîl, ne agak rek nep gî mîdelak. Ñîn nokîm nokîm per per bin bî ognap sek Jisas mînîm tep ak nîjîl, Jisas nop nîj dîlak.

Pol nîgrîkep nînjak

⁶ Pol bî ne okok eip Esia Propins mîdebal bin bî okok kîrop Krais mînîm tep ag ñîn, agîl, amnîg gelak ak pen Kaun Sîñ ne, ma amnîmîb mer, agak. Nîb ak, karîp lîm Prijia nab okok tagîl, Galesia Propins nab okok taglıg gelak.

⁷ Kîri am am, karîp lîm Misia mañ manj aplîg gî, Bitinia Propins amnîn agelak ak pen Jisas Kaun ne kîrop, ma amnîmîb mer, agak.

⁸ Jisas Kaun ne nîb agek, kîri Bitinia Propins ma amnîlak; karîp lîm Misia nab sîñjak amlîg gî taun kîb Troas amnîlak.

⁹ Troas amił, kîslîm nab eyań Pol nîgrîkep nînjak, bî Masedonia Propins nîb alap warîk mîdîl, nop mînîm neb neb gî agîl agak, “Nak ñîg juıl pîs aul Masedonia apîl, cînop gî ñînîmîn,” agak.

¹⁰ Pol nîg gî nîgrîkep nînjek, cîn agnok, “Ak God nep, Masedonia bin bî kîrop Jisas mînîm tep ak am ag ñîm, ag ñosîp,” agîl, magîl nîbak nep Masedonia amnîg gî tap gî jîn gînok.

Bin Lidia Jisas nop nîj dak

11 Amıl ñig magöb dıl, Troas kırıg gıl, karıp lım ñig tıb kıs gak airan Samotres amnınok. Mıneк pen Samotres kırıg gıl, Niapolis taun amjaknok.

12 Ñig magöb dıl, Pilipai, Masedonia Propins nab sığak amjaknok. Rom gapman bin bı konjai nep amıl, Pilipai mıdıl, kod mıdeligipal. Nıb ak, karıp lım nab sığak Pilipai taun kıt yıb mıdeк. Cın ñin bad alap Pilipai okok kın mıdonok.

13 Juda God nop sobok gep ñin ak, God nop sobok gep kau alap mıdenigab, agıl, taun kıjon kırıg gıl, ñig gol ar eim amnınok. Amıl nıñnok, bin ognap ap mıdelak. Nıb sığak bısigıl, kırop mınım ag ñinok.

14 Bin nıñ mıdelak nıb okok, bin alap taun kıt Taiataira nıb, yıb ne ak Lidia. Ne walıj mık okok gi lek, taueligipal. Ne God nop sobok goligip. Bı Kıt ne bin nıbak nop gos tep ñek, Pol mınım tep agak ak, nıñid ageb, agıl, nıñ dak.

15 Pen Lidia abe, bin bı karıp ne eip kınlak okok abe, kırop ñig pak ñon, Lidia agak, “Yad Bı Kıt yıpid gıl nıñ dıpin, agıl nıpm ak, nıbi apıl karıp yad kın mıdenimib,” agak. Cınop nıb agek, mınım ne dıl, am karıp ne ak kın mıdonok.

Pol Sailas kırop mal mıñ lıłak

16 Cın mıneк alap God nop sobok gep kau ak amıl, pai mıñ wög gep alap nop nabıñ paknok. Pai nıbak nop kıjeki aban ñagek, tap tari tari kısen gınigab ak, bin bı okok kırop ag ñek, nop mani ñöligipal. Ne ñig gek, bı nop tau dapel, mıñ wög kırop goligip bı okok mani kıt döligipal.

17 Cın amonok nıñlig gi, pai nıbak cınop kısen giłig gi agak, “Bı sığ aul, God ar i oklań mıdeb

ak nop wög gipal. God titi gil nibep di komiñ yoknigab, minim ar nibak nep nibep ag nebal,” agak.

18 Pen pai ak minim nibak rek per per agek agek agek, nin alap Pol nop yirik yib gek, adik gil kijeki pai aban ntagak ak nop agak, “Jisas Krais yib ne ak niñil, pai nibaul nop kiring gil mis amnon!” agak. Dai kijeki nop aban ntagak ak, soj amnak.

19 Pen pai nibak nop mani tauel, krop mitñ wög goligip bi okok, Pol kijeki ag yokak minim ak niñil, mani kib dipin ak kisen ma dinigabitn, agil, Pol Sailas krop mal di cici dil, Rom bi pobiñ midelak okok minim kib agnig, lip gi dam minim agep kau ak amnilak.

20 Rom bi minim tig bilocep bi pobiñ okok minim kib agil aglak, “Bi omal aul bi Juda nib. Taun kib cin aul apil ger, cin bin bi karip lim cin nap nib aul ger, milik kal yowip.

21 Cin Rom bin bi minim ned nib ar ak ke middeb, pen kiri minim kisen nib minim cin ma niñep ar ak, niñil ginimib, agil, ag ajebir,” aglak.

22 Bin bi niñ midelak okok ak rek nep, minim ar nibak nep agil, Pol Sailas krop mal minim kib agel, bi minim tig bilocep bi pobiñ okok aglak, “Walij krop mal okok tig juil, yir di pakim,” aglak.

23 Agel, yir di pak adik madik gil, dam mitñ lep karip nilik migan ak yokil, bi mitñ lep karip kod middek ak nop aglak, “Krop mal niñ tep gi midenimin,” aglak.

24 Agel, bi mitñ lep karip kod midoligip ak, krop mal poj di dam karip nilik migan yib siñak

eyan lıl, tob kıl krop mal dı mab kıl mıgan ak yokel amek, pak rıbık wös gak.

25 Pen kıslım nab kıl eyan, Pol Sailas kırı mal God nop sobok gılıg git, kımep ognap ag mıderek nınlıg git, bı nagıman ognap kırı peyig nınlı mıdelak.

26 Nıg gerek nınlıg git, dai monmon kıl yıb ak dıl, mıñlep karıp ak sek tıg jınomno gıl, kıjon okok ke yıkil, bı nagıman okok krop sen nıon gılak okok magılsek wişibak.

27 Nıg gek, bı nagıman okok krop kod mıdekkı ak warıkıl nınjak, kıjon okok magılsek yıkil mıdekkı. Ne nınlı, “Bı nagıman okok, kıjon yıkek, pırıkkı am sakpal rek, bı kıl yad ak yıp nıag pak lınígab,” agıl, tu par kıl ne ke ak tıg lıp git dıl, ne ke pınjıl lıníg gek.

28 Pol pen nop sık kıl par agıl agak, “Tari gınıg nak ke pınjıl lıníg geban? Cın ma pırıkkı git ambıñ. Magılsekkı mıdobın aul,” agak.

29 Pol nıb agek, nagıman kod mıdekkı ak sık agıl agak, “Sıp kasek dowım,” agak. Agek, sıp dapı, ne dad pıg git rıkkıd agıl karıp nıllık mıgan eyan amił, jel gek, gıl git gılıg git, amił Pol Sailas mıderek wagın sınjak kogım yımak.

30 Pen nıg git kogım yımıl, warıkıl, krop mal poñ dı mıs eyan amił agak, “Bı kıl tep yad omal, yad tari gen, God yıp dı komıñ yoknımın?” agak.

31 Agek, nop agrek, “Bı Kıl Jisas nop nınlı denıgan ak, nak ke abe, bin bı nak eip kılın mıdeban okok abe, nıbep dı komıñ yoknıgab,” agrek.

32 Nıb agıl, bı nıbak nop abe, bin bı ne eip kın mıdelak okok magılsek abe, kırop Bı Kıtın mınim tep ak ag ñirek.

33 Nıb ag ñer, kırop mal kıslım nab kıt eyan nep damıl, mıb gon paklak okok ñig lı yokak. Nıg gek, magıl nıbak nep nop abe, bin bı ne okok abe, kırop magılsek ñig pak ñirek.

34 Kırop magılsek ñig pak ñer, bı nagıman okok kırop kod mıdek bı ak, kırop mal pon dı dam karıp ne damıl, tap magıl ñek, ñıñerek. Bı nıbak ne ke abe, bin ñı pai ne okok abe, mıñi cın God nop nıñ dıpın, agıl, mıñ mıñ yıb gılıg gı mıdelak.

35 Mınek pen, Rom bı kıt okok polisman okok kırop aglak, “Bı mıñ mıdebir omal kırop wıśib yokem amnır,” aglak.

36 Agel, bı nagıman okok kırop kod mıdek bı nıbak, mınim nıbak dam Pol Sailas mıderek sıñak amił agak, “Mınim tıg bılokep bı kıt okok nırep apal, ‘Wıśib yokem amnır,’ apal. Nıb ak, nıri mal amnır. Bı Kıt nırep kod mıd tep gek, kapkap mıd tep gı mıdenimıb!” agak.

37 Agek, Pol agak, “Cır mal ak rek nep bı Rom nıb omal pen mınim kıt nıñıl mer, bin bı nab sıñak cırop mal yır dı pak adık madık gıl, dam mıñ lıpal ak, tep ma gıp. Nıb ak, cırop mal kapkap we gıl ag yokın, agıl, agebal ar? Bı kıt okok kırı ke mıñ lep karıp aul apıl, cırop bı omal pon dı damıl, kausek söñ eyan amnın,” agak.

38 Pol nıb agek, polisman okok mınim nıbak nıñıl, adık gı amił mınim tıg bılokep bı kıt okok kırop ag ñel, Pol Sailas kırı Rom nıb bı omal mınim ak nıñıl, pırıklak.

39 Pırıkkıl, kiri am Pol Sailas kırop bı omal poŋ dı damıl, kausek söŋ eyan amıl, mınım sain sain agıl aglak, “Nırep mal tep gonımiŋ ak, taun kıb nıbaul kırıg gıl amnımir,” aglak.

40 Pol Sailas mıñ lep karıp ak kırıg gıl, bin Lidia karıp ak am mıdıl, bin bı Jisas nop nıŋ dılak okok eip mogım gıl, Bı Kıb mınım tep kırop ag ŋel, kiri nıŋıl, mınım tep nıbak dıl, gos sek mıdıl, mıñ mıñ gılak.

17

Tesalonaika bin bı Pol Sailas kırop mal ñag pak lıniŋ gelak

1 Pen Pol Sailas kiri mal taun kıb Pilipai kırıg gıl, amıl taun kıb Ampipolis amjakerek. Ampipolis kırıg gıl, am taun kıb Apolonia amjakerek. Pen Apolonia kırıg gıl, am taun kıb Tesalonaika amjakıl nıŋrek, Juda mogım gep karıp alap mıdeklə.

2 Nıŋıl, Pol per goligıp rek, Juda God nop sobok gep ñin omal nokım, bin bı okok eip Juda mogım gep karıp ñılık mığan ak amıl, kırop eip mınım ag amıl apıl gak.

3 God Mınım wagın ak kırop ag ñı tep gıl, God mınım agep bı okok bırarık okok, Mesaia ak yur kıb dıl kımił kauyan warıknıgab aglak mınım nıbak ag ñı tep gıl, “Mesaia ak Jisas, bı nıbep agebin aul,” agak.

4 Pol nıb agek, bin bı ognap nıŋid ageb, agıl, mınım agek rek nep nıŋ dıl, Pol Sailas pıs ak amnílak. Bin yıb sek konjai nep abe, Grik bin bı God nop nıŋ dılak konjai nep abe, Pol agak mınım nıbak nıŋ dılak.

5 Pol Sailas mìnìm ager bin bì konjai nep niñ delak ak, Juda bì okok ognap niñel, mìlik yapek, bì tìmel yokop taun kanib nab sìñak mìdelak okok ognap del, kiri pen am bin bì konjai nep dap lìl, mìnìm gi gu kib yib gìlak. “Cìn Pol Sailas kìrop mal pìyo niñil, bin bì sìñ aul kìrop ñon, bì omal kìrop ñag pak lìlan,” agìl, am Jeson karip ak bìnem kis kis gìl pìyo mer niñlak.

6 Pìyo mer niñil, Jeson nop dìl, bin bì Jisas nop niñ dìlak ognap sek dìl, dam gapman bì kib mìdelak sìñak amil, mìnìm kib aglak. Mìnìm kib agìl aglak, “Pol Sailas bì omal karip lìm ke tìgon tìgon magìlsek gi tagìl ager, bin bì okok magìlsek mìnìm pen pen mìnìm saköl gìpal. Pen mìñi ap mìdebir karip lìm cìn aul.

7 Kiri gapman bì kib cìn Sisa mìnìm ne tib juìl, kin cìn ke alap mìdeb, agìl, bì Kin nìbak Jisas apal. Pen bì Jeson aul, bì nìb omal kìrop dam karip ne ak lek kìn mìdesir,” aglak.

8 Nìb agelak, bin bì konjai nep ap mìdelak okok abe, taun gapman bì kib okok abe niñil, mìnìm saköl kib yib aglak.

9 Mìnìm saköl kib yib agìl, Jeson nop mani ognap dìl, bin bì nop eip dolak okok mani ognap dìl, aglak, “Kìsen mìnìm nìbak kauyan gìnigabim ak, mani nìbi nìbaul pis nep dìnigabìn,” aglak. Nìb agìl, kìrop ag söy yoklak.

*Taun kib Beria bin bì konjai nep Jisas mìnìm tep
ak niñ dìlak*

10 Kislim gak magìl ak nep, bin bì Krais nop niñ dìlak okok Pol Sailas kìrop mal dam yokel, taun

kib Beria amnirek. Beria amjakil, Juda mogim
gep karip ak amnirek.

¹¹ Amil, Jisas minim tep ak ag nerek, Juda bin bi
Beria midelak okok, bin bi Tesalonaika midelak
okok rek mer; minim krop mal ak nijel, tep
gek nijlig git, "Pol nijid ageb aka?" agil, God
Minim ak nin nokim nokim per per udin li nij
tep giligipal.

¹² Pen Juda mogim gep karip nibak bin bi olak
okok konjai nep Jisas nop nij dilak. Grik bin yib
midek okok ak rek nep, konjai nep Jisas nop nij
dilak. Grik bi ak rek nep, konjai nep Jisas nop nij
dilak.

¹³ Pen Pol amil Beria bin bi krop God Minim ag
neb, agel, Juda bin bi Tesalonaika midelak okok
minim nibak nijel, milik yapek, apil, Beria bin
bi krop minim neb neb gel, kal junig gelak.

¹⁴ Nig gek nijlig git, bin bi Jisas nop nij dilak
okok, Pol nop dam yokel, nig solwara gol okok
amnak. Pen Sailas Timoti bi omal Beria sijak
miderek.

¹⁵ Pen bi ognap Pol nop dam taun kib Atens
yokil, adik git amnig gelak nijil Pol krop agak,
"Sailas Timoti krop mal agem, kasek onimir,"
agak.

Pol taun kib Atens midek

¹⁶ Pol ne Sailas Timoti krop mal taun kib Atens
sijak kod midlig git nijak, bin bi nib okok god
tom kiri sobok giligipal tap okok, konjai yib nep
midek. Ne nijek, cibur nop ak timel yib gak.

¹⁷ Nig gek, Juda mogim gep karip ak amil, Juda
bin bi okok ognap abe, Grik bin bi God nop nij
dilak ognap abe, krop eip minim ag amil apil

goligip. Pen ñin nokim nokim per per minim agep kau sijak amil, bin bi ap midelak okok, krop eip ak rek nep minim ag amil apil goligip.

18 Taun kib Atens nibak, bin bi gos ar ke ke niñlak okok, yib ke ke agil, ognap Epikorian bin bi aglak, ognap Stowik bin bi aglak. Ñin alap, Pol bin bi nib okok krop Jisas kimil warikak minim tep ak agek, Epikorian bi gos tep niñeb ognap, Stowik bi gos tep niñeb ognap, Pol minim agak ak niñil, nop eip ag amil apil git, ognap aglak, “Bi minim ñig ñig lip minim ak tari minim agnig geb?” aglak. Pen ognap aglak, “Bin bi par okok sobok git pal god kiri okok rek nep ageb,” aglak.

19-20 Pen Pol nop dam kansol kai midelak sijak amil aglak, “Nak minim kisen ke nib bin bi okok krop ageban ak, mieni cinop ak rek nep ag ni tepe gek, cin abe minim wagin nibak niñ rep gin,” aglak.

21 Pen bin bi Atens nib okok abe, bin bi ke okok nib apil Atens kin midelak okok abe, minim kisen nib ar ognap niñil ag midojin, agil, gos ak nep niñoligipal.

22 Pol pen ne kansol kai midelak nab sijak warikil agak, “Nibi Atens bin bi. Yad nippin nibi kilis yib git, tap ognap sobok gin, agil, gos ak nippim.

23 Yad siñ aul tagit nippin, nibi kab kaunan ke ke git lili, tap ke ke sobok gitim rek, yib ak ar nibak nu kil tik lipim. Pen kab bid tap sobok git neeb alap git lipim ak, yib ak nu kil tik lipim, ‘Bi sobok git pal ma nippin ak, kab kaunan ne me aul,’ apim. Minim ma nippin, agil, nu kil tik lipim nibak, mieni

nı̄bep mınım wagın ak agníg gebin.

24 “God lım dai wagın aul gi lıl, tap lım dai ar wagın aul mı̄deb okok magı̄lseki gı̄ lıl gak Bī nı̄bak ne Bī Kıt̄b yı̄b. Seb kab ar alaŋ abe, lım dai wagın aul abe, Bī Kıt̄b mı̄dıl kod mı̄deb. Bin bı̄ okok God sobok gep karıp nı̄nmagı̄l kırı gī lel, ne ap karıp nab nı̄b okok ma mı̄denı̄gab, mer.

25 God ne cınop gī lıl, ake bad ak ſek, ake lılıg gī mı̄dobın. Tap cın okok magı̄lseki ne nep nı̄b. Ne Bī kılıs tı̄mel ke yı̄b nı̄njıl cın nı̄nmagı̄l cın tap tep alap gīl nop nı̄jın rek ma lıp.

26 Ne bı̄ nokım alap nep, Adam nop gī lek, Adam ne pen tık damıl, tık dam dapıl gel, mı̄ñi bin bı̄ ke ke okok lım dai ar wagın aul tı̄goŋ tı̄goŋ magı̄lseki okok mı̄dobın. Pen God ne nep ned gos nı̄njıl gek me, bin bı̄ ognap karıp lım apıl apıl mı̄dıl, mı̄d damıl, kı̄sen ne ke agak nı̄n ak, bin bı̄ okok nı̄b ognap apıl kau kırı nı̄bak dı̄pal.

27 God ne ke gos nı̄njıl geb ak, nı̄n ognap koslam mı̄dıl, yı̄p pı̄yo nı̄njıl, dı̄ rırı̄kol gīlig gī, yı̄p pı̄yo nı̄njıl dı̄nı̄mel, agıl, geb. Pen nop nı̄njıl dı̄nı̄g gonı̄gabın ak, ne cınop magı̄lseki par okok ma mı̄deb. Cın eip mı̄deb aul.

28 Nı̄nmagı̄l ar ne ak me, cın mı̄dobın. Pen bı̄ mınım nı̄nu kıl tı̄kep nı̄bi ke ognap, ‘Cın abe nı̄pai ne mı̄dobın,’ apal ak, nı̄njı̄d apal.

29 “Pen cın God nı̄pai ne mı̄dobın rek, gol, silpa, kab okok dıl, gos cın ke nı̄njıl, nı̄nmagı̄l cın ke tap ognap kaunan gī lıl, ma sobok gījın.

30 Ned God mınım tep ne ma nı̄neligı̄pal rek, kırrop mınım kıt̄b ma agak. Pen mı̄ñi bin bı̄ karıp lım ke tı̄goŋ tı̄goŋ magı̄lseki kırrop ageb, ‘Tap si

tap t̄mel ḡp̄m ak, tari ḡn̄ig n̄ig ḡp̄in, aḡl, k̄r̄ig ḡim,’ ageb.

³¹ K̄sen ne ke nep n̄iñip ñ̄in ak, Bi ne ag lak ak nop ag yokek ap̄l, bin bi l̄im dai ar wagin aul m̄idebal maḡlsekk m̄in̄im k̄ib aḡl, non̄im l̄iñigab. C̄in n̄ip̄in, Bi m̄in̄im k̄ib agn̄igab n̄ibak, nop ñ̄ag pak lel k̄imek, God gek kauyan warikak. N̄ig gak ak, bin bi okok maḡlsekk n̄iñil, m̄in̄im k̄ib agn̄igab agak ak, m̄iseñ nep agak ak n̄iñlan, aḡl, gak,” agak.

³² Pol, bi alap k̄imil warikip m̄in̄im agosip ak n̄iñil, bin bi n̄iñ m̄idelak okok ognap ag s̄ik aglak; pen ognap aglak, “Ñ̄in ognap sek m̄in̄im n̄ibak kauyan agek n̄iñin,” aglak.

³³ N̄ib agel n̄iñlig gi, Pol kansol kai m̄idelak okok k̄rop k̄r̄ig amnak.

³⁴ Pen taun k̄ib Atens n̄ibak, bin bi ognap Pol m̄in̄im nop ak d̄il, Jisas nop n̄iñ d̄ilak. Bin bi n̄ib okok me, bi alap ȳib ne ak Dionisias. Ne bi k̄ib kansol k̄ib k̄iri karip l̄im n̄ibak n̄ib bi alap. Bin alap ȳib ne ak Damaris. Pen bin bi ognap sek abe Jisas nop n̄iñ d̄ilak.

18

Pol am taun k̄ib Korid okok m̄idek

¹ Pol taun k̄ib Atens k̄r̄ig gi, taun k̄ib Korid okok amnak.

² Pol Korid amil n̄iñak, bi Juda ber mal m̄iderek. Niñgil ȳib ak Akwila; nop karip l̄im Podas t̄k dapel, k̄ib giñ ne ju dam karip l̄im Itali, taun k̄ib Rom ulep siñak, m̄idoligip. Pen k̄sen gapman bi k̄ib Klodias, Juda bin bi ognap Rom ma

midenimel, agek, Akwila eip bin ne Prisila eip, Itali kırıg gıl, am Korid sığak miderek. Pen Pol, ber mal kırop am nıñníg gıl, karıp kırop amnak.

³ Bi ber nıbak, kırı sel karıp göligipir. Pen Pol ak rek nep wög nıbak rek göligip ak me, amıl kırop eip kın midil, sel okok göligipal.

⁴ Pol ne pen, Juda bin bi okok abe, Grik bin bi okok abe, kırı magılse Jisas mınim tep ak nıñ dılan, agıl, Juda God nop sobok gep nıñ ak, ne per per Juda mogım gep karıp ak amıl, kılıs gıl kırop eip mınim ag amıl apıl göligip.

⁵ Pen kisen Sillas eip Timoti eip Masedonia Propins kırıg gıl, Pol Korid midek sığak aper, Pol ne per per Jisas mınim tep ak ag nı damıl damıl, Juda bin bi okok kırop mınim ag nı, Mesaia per kod midoligipin ak me Jisas nep, agoligip.

⁶ Pol nıb agek, Juda bin bi okok mınim ne ak ma nıñı, nop ag juı, mınim tımel agel nıñlıg gi, Pol ne, Jisas mınim tep ak tari gınig kırıg gipal, agıl, walıj ne ak pıpal paklıg gi agak, “Yad nıbep Jisas mınim tep ak ag nınen ma nıpm rek, God nıbep dı komıñ ma yoknıgab ak, tap nıbi ke. Mıñi nıbep Juda bin bi kırıg gıl, Juda bin bi mer okok kırop am ag nıñıgain,” agak.

⁷ Pol nıb agıl, kırop kırıg gıl, bi Juda mer alap karıp ak amnak. Bi nıbak yıb ne Titias Jastas. Ne God nop sobok goligip. Karıp ne ak Juda mogım gep karıp gol ulep sığak.

⁸ Pen Krispas, bi Juda mogım gep karıp kod midoligip bi ak, bin bi ne eip kın midelak okok eip Jisas nop nıñ dıla. Taun kıb Korid okok, bin bi ognap konai nep, Pol Jisas mınim tep agak ak

nıñıl, nıñıd ageb, agıl, mınım nıbak nıñ dıl, nıg paklak.

9 Nıñ alap kıslım eyan Pol nıgrıkep nıñak, Bı Kıt nop agak, “Nak ma pırıknımın. Nak gos sek mıdıl, kılıs gıl, mınım tep yad ak bin bı okok kırop abramek ag ñek amnañ.

10 Yad nep eip mıdebin. Taun kıt aul bin bı yad konjai yıb nep mıdebal; bin bı ognap nep gı tımel gınımel rek ma lıp,” agak.

11 Bı Kıt nıb agek, Pol Korid nep kın mıdıl, mı nokım alap takın aknıb kagol oñıd ak, bin bı okok kırop God Mınım ak ag nı mıdoligip.

12 Pen Rom bı kıt okok Galio nop ag lel, ne amıl Akaia Propins kod mıdek nıñ ak, Juda bin bı okok, Pol nop nıñel mılik yapek, mınım ag ar nokım lıl, nop dı cıçtı lı dam mınım kıt agnıg dad amnılak.

13 Pol nop mınım kıt agıl aglak, “Bı aul bin bı sıñ aul kırop agıl, ‘Nıbi God nop sobok gınıg gıl, nıb nıb gım,’ ageb. Pen mınım ageb ak dıl genıgal ak, kırı lo cın tıb junıgal,” aglak.

14 Nıb agelak, Pol pen agnıg gebin ag nıñak ak pen, Galio pen warıkıl, Juda bin bı okok kırop agak, “Nıbi Juda bin bı. Bı aul tap tımel alap gobkop, mınım kıt agnıg gebim ak nıpnep.

15 Pen nıbi yokop mınım magıl okok nıb okok nıb dıl, pen pen agıl, bı yıb kırı nılak okok ak rek nep dıl, mınım pen pen agebım, ak mınım kıt mer; mınım yokop nıbak yad ma nıñrıgain. Ak mınım yad mer. Mınım nıbak nıbi ke agnımıb!” agak.

16 Nıb agıl, bı polisman ne okok agek, mınım kıt agep mıgan ak kırop yık gı dam mıs eyan

yoklak.

17 Kiri mis amlig git, bi Juda mogim gep karip kod midoligip ak, Sostenes, polisman okok nop yir dil pak git gi paklak. Gapman bi kib Galio niyil, minim alap ma agak.

Pol kauyan taun kib Adiok, Siria Propins sijak amnak

18 Pen Pol Korid tapin kin midil, bin bi Jisas minim niy dilaq okok krop, "Niberik sijaul midem," agil, Akwila Prisila ber mal eip karip lim Siria amnin, agil, Senkria taun, nig solwara gol sijak amnilak. Senkria okok am midil, Pol minim kilis niyid niyid nep God nop agebin agil, kimkas ne tikak.

19-21 Nig magob dil, Senkria kirig git, amil amil taun kib Epesas amjaklak. Pol ne Juda mogim gep karip nilik migan ak amil, Juda bin bi okok eip minim ag amil apil gek. Nig gek, bin bi okok nop aglak, "Nin ognap sek cinop eip sijaul midenimin," aglak. Pen minim krop ak ma dil agak, "Nibi sijaul midem. God yip, yau, agenigab ak, kisen adik gi nibep ker onigain," agak. Nib agil, Akwila Prisila ber mal krop bin bi nib okok eip Epesas sijak ag lil, ne nig magob dil pañdak.

22 Nig magob nibak amil amil Sisaria amjakek, Pol nig magob nibak kirig git, wagin ar amil Jerusalem amnak. Jerusalem amjakil, bin bi Jisas nop niy dilaq okok, "Nibi midebim?" agil, krop eip minim ognap agak. Pol nig git, Jerusalem kirig git, nig magob kauyan dil, taun kib Adiok, Siria Propins sijak amnak.

23 Pol Adiok amıl, yokop tapın ñin bad alap kın mıt kırıg gıl, amıl Galesia Propins okok abe, karıp lım Prijia okok abe gi taglıg gi, bin bı Jisas nop ned niñ dılak okok, kırı Jisas mìnım tep ak niñ di kılıs gìnìmel, agıl, kırop magılsek ag ñi tep gak.

Bı nak Apolos mìnım ak

24 Pen bı Juda taun kıb Aleksadria nıb alap apıl Epesas sıñak mıdekk. Yıb ne ak Apolos. Ne bı gos tep niñıl mìnım ag tep gep bı alap. Ne God Mìnım dai ned ñu kıl tıklak ak niñ tep goligip.

25 Bı ognap nop Bı Kıb Kanıb Ameb mìnım ak ag ñılak. Nıb ak me, ne kılıs yıb gıl, Jisas ne akal nıb apıl bı tigepp bı rek mıdekk ak, bin bı okok kırop yıpid gıl nep ag ñoligip. Pen mìnım ag ñoligip nıbak, Jon bı niñ pak ñeb ag ñoligip rek nep niñıl ag ñoligip. Mìnım ognap sek ma niñak.

26 Pen Apolos ma pırıkkıl, Juda mogım gep karıp ak amıl, mìnım nıbak abramek yıb ag ñoligip. Pen ñin alap mìnım ag ñi mıdekk niñıl Prisila Akwila ber mal niñıl, nop poj di dam karıp kırı ak amıl, God Kanıb Ameb mìnım ma niñak magıl ognap nop ag ñi tep yıb gitrek.

27-28 Kisen Apolos ne Akaia Propins amnig gek, Epesas bin bı Jisas nop niñ dılak okok, Apolos ne amıl kırop mìnım tep ak ag ñinigab ak tep, agıl, Akaia bin bı Jisas nop niñ dılak okok kırop mij alap ñu kıl tıkkıl aglak, “Bı God wög gep Apolos amjakek, nop dìnımib,” aglak. Niñ gel me, Apolos Akaia Propins amjakıl, mij nıbak yomek, Akaia bin bı God kırop yımig niñıl gos tep ñek, Jisas nop niñ dılak bin bı okok, Apolos nop dılak. Nop

del, ne pen kau kîrop dîl, mînîm agep kau sîñak Juda bin bî okok eip mînîm ag amîl apîl gîl, God Mînîm ar ak ag ñît tep gîlîg gî, “Mesaia, agîl, kod mîdebîm ak Jisas nep,” agak. Nîg gîl, ag ñît tep gek, nop mînîm alap pen agnîmel rek ma lak. Nîg gek, bin bî Jisas nop nîj dîlak okok kîrop gî ñît tep gek, mîd tep gîlak.

19

Pol Epesas am midil Krais mînîm tep ak ag ñak

¹ Apolos Korid kîn mîdek ñîn nab nîb sîñak, Pol ne amîl Galesia Propins sîñak abe, karîp lîm Prijia sîñak abe, nab sîñak gî taglig gî, taun kîb Epesas amjakak. Amjakîl nîjâk, bin bî Jisas nop nîj dîlak ognap mîdelak.

² Pol kîrop ag nîjâk, “Nîbi Jisas nop nîj dîpek ñîn ak, Kaun Sîñ sek dîpek aka mer?” agak.

Agek, aglak, “Mer. Kaun Sîñ alap mîdeb, agîl, cîn ma nîpîn,” aglak.

³ Nîb agelak, Pol kîrop agak, “Pen nîbi nîg pakpek ak, wagîn ak tari, ag gos nîpîm?” agak.

Agek, aglak, “Cîn Jon agoligîp mînîm ak dîl me, nîg paknok,” aglak.

⁴ Nîb agelak, Pol agak, “Jon Isrel bin bî okok agek, nîg pakelîgîpal ak, tap si tap tîmel gîpîn ak, tari gînîg nîg gîpîn, agîl, nîjel me, kîrop nîg pak ñoligîp. Pen Jon kîrop agoligîp, ‘Bî Kîb kîsen onîgab ak apek, nop nîj dînîmîb,’ agoligîp. Bî kîsen onîgab agak nîbak, Jisas nep,” agak.

⁵ Pol nîb agek, cîn Bî Kîb Jisas nop nîj dîl bin bî ne ke yîb mîdojîn, agîl, nîg paklak.

6 Kiri ñig pakel nñylig gi, Pol ñinmagil ne krop ar sñjak lek, Kaun Sñj krop apek, kiri mñnim ar ke ke aglig gi, God mñnim tep ak ag ñflak.

7 Bi aknib umigan alan rek ñig gïlak.

8 Pol takin omal nokim, Juda bin bi mogim gep karip olak okok eip, God bin bi dïl kod midenigab mñnim ak nñj dinimel, agil, kïlis gïl, misen nep mñnim ag amil apil gi midoligip.

9 Pen bin bi ognap gos midmagil kiri ak, gos midmagil kiri nab okok nep midék nñyl, Pol mñnim agak ak ma dinigabin, agil, bin bi magilsek midelak nab sñjak amil, Bi Kib Kanib Ameb ak mñnim timel aglak. Nib agel, Pol bin bi Jisas nop nñj dïlak okok krop nep poj di dam, Tiranas skul karip kib ak amil, krop mñnim ag ñi midoligip.

10 Pol ñig gïl ag ñi midék, mi omal yinek me, Juda bin bi okok lïl, Grik bin bi okok lïl, Esia Propins midelak okok magilsek Jisas mñnim tep ak nñylak.

Sipa ñi ne okok

11 God ne Pol eip midék nñyl ne tap ma gep rek ke yib ognap goligip.

12 Bin bi ognap kiri Pol agsip walij bad ne okok dam, bin bi miñak gak okok miñ gon krop lel, warik ameligipal; kijeki kiyob ñilik bin bi aban ñagoligip okok kiri ak rek nep söj ameligipal.

13 Juda bin bi ognap kij tap okok gïl, kijeki kiyob ñilik tap okok ag söj yok ajoligipal. Pen kisen, Pol gek rek nñyl, cïn ak rek nep Bi Kib Jisas yib agon, kijeki kiyob ñilik söj amnilan, agil, kijeki kiyob ñilik bin bi aban ñagak okok

kırop aglak, “Jisas, Pol mìnìm ne ageb bì ak, yìb ne agobın ak nìñjıl, mìs amnoŋ!” aglak.

¹⁴ Pen bì God nop tap sobok gep bì kib yìb alap Sipa, ñì ne aknìb ar onjìd nìg git mìdelak.

¹⁵ Pen mìnek alap kiri, kijeki kiyob ñìlik ag yokin, agıl, nìb agel nìñlig git, kijeki bì aban ñagak ak mìnìm kırop ak nìñjıl kırop pen agak, “Yad Jisas nìpin, Pol nop nìpin ak pen nìbi bì an?” agak.

¹⁶ Nìb agıl, bì kijeki aban ñagak ak kılıs ke yìb kırop talak git, tapın magıl pak adık madık git, walıj kırop okok tìg bìl bìl git yokek, kiri magıl nep me karıp nìbak kırıg git, sapai sek pırılk git amniłak.

¹⁷ Pen mìnìm nìbak, Juda bin bì abe, Grik bin bì abe, Epesas mìdelak okok magılsek nìñjıl, jel gek pırıkkıl, Bì Kib Jisas yìb ne ak nep agel ar amnak.

¹⁸ Nìg gek, bin bì Jisas nop nìñ dìlak okok konjai nep ap mogım git, tap tari tari git tìmel gitlak okok ag mìsen lìlak.

¹⁹ Kij tap okok git, buk ñu kıl tìkıl lölìgitpal okok, bin bì ognap dapel, bin bì ognap okok nìñ mìdel nìñlig git, kiri mab pak dagılel yìnak. Buk tap nìb okok, mani kab magıl silpa tauep wök pagel, pipti tausan (50,000) rek amnak.

²⁰ Pen taun kib Epesas nìbak nìg gelak me, Bì Kib mìnìm tep ak tìgoŋ tìgoŋ amił kılıs yìb gak.

Epesas bin bì mìnìm saköl aglak

²¹ Pen kisen, God Kaun ne Pol nop gos ñek, Pol agak, “Yad Masedonia amił, Akaia amił, Jerusalem amniğain. Pen kisen Rom ak rek nep amniğain,” agak.

22 Nib agil, bi omal ne eip wög göligipir, Timoti eip Erastas eip krop ag yokek, Masedonia Propins amnirek. Ne pen Esia Propins tapin nin bad alap kin midek.

23 Pol Epesas midek nin nab nib sijak, Epesas bin bi ognap warikil, Bi Kib Kanib Ameb minim tep nibak niy dilak bin bi okok krop niyel, milik yapek, pen pen giniq rek gelak.

24 Pen bi alap, yib ne Demitrias ak, bi ne ognap eip kab silpa dil, god esek sobok göligipal, yib Atemis, agöligipal ak, karip sikol kil tep ognap git lel, bin bi ognap apil, tau dam li, bin kib cin Atemis nop sobok gep karip ak, agil, sobok göligipal. Bi nib okok wög nibak git, mani kib yib döligipal.

25 Demitrias ne, bi nop wög göligipal okok abe, bi wög kiri göligipal nibak rek göligipal bi okok abe agek, ap mogim gelak, agak, "Nibi nipiim, cin wög nokim nibak git me, mani kib yib dipin.

26 Pen minim bi narik Pol apil, bin bi okok krop minim esek agil agip, 'Ninmagil dil tap gipal okok tap sobok gep mer,' agip. Nib agosip, Epesas sijaul abe, Esia Propins okok abe, bin bi konai yib nep minim ne niy dipal.

27 Pol minim esek ak agek, niy dil, tap git lon taueligipal ak, kisen ma taunigal. Pen ar nibak nep ma agebin. Cin ke abe, bin bi Esia Propins okok magilsek abe, bin bi karip lim ke tigoj tigoj magilsek abe, god kib Atemis ak nop sobok gipin. Pen nop kiri git, karip kib nop sobok gipal ak, ak rek nep kiri git ginitmel rek lip, agil, agebin," agak.

28 Demitrias nib agek, bi nib okok niyel,

milič kal yib yapek, meg miğan dap ranıl aglak, “Atemis Epesas ni'b ne kib yib! Atemis Epesas ni'b ne kib yib!” aglak.

29 Nig gil minim kib agel amek niñlig git, bin bi taun kib nibak magilek apil, Pol bi ne omal di cici lil lip git dam minim agep kau siñak dad amniłak. Pol bi ne ni'b omal ne eip Masedonia Propins ni'b ap miderak. Yib kiri mal ak, Gaias eip Aristakas eip.

30 Pol pen, bin bi ap mogim git, minim agelak nab siñak amnin, agak ak pen bin bi Jisas nop niñ diłak okok nop mer aglak.

31 Pen Esia Propins gapman bi kib ognap, Pol nop bi niñeb ne okok me, nop minim yokil aglak, “Bin bi minim agep kau siñak ap mogim git minim agebal siñak ma amnimin mer,” aglak.

32 Pen bin bi konjai nep ap mogim git, minim kib agil, minim ke ke yib nep aglak. Bin bi konjai nep kiri minim wagin middeb niñil agobin ak, agil, ma niñlak; abramek nep aglak.

33 Pen bi Juda ognap, bi cin Aleksada kirog ag ni tep giñigab, agil, nop bin bi udin yirik siñak yokil, bin bi ognap minim ar ognap nig nig git agnimir, agil, sik par agelak pen ne minim agnig git, niibi minim ma agim, agil, niñmagil tig milic git ñak.

34 Aleksada niñmagil tig milic git ñek niñlig git, bin bi okok niñlak, ne Juda ni'b bi alap, niñil meg miğan dap ranıl, minim ar nokim nep sik kib par agil aglak, “Atemis Epesas ni'b ne kib yib! Atemis Epesas ni'b ne kib yib!” agil, minim ar nokim nibak nep ñon sek sik par aul yib par ag miderak.

35 Kiri tu aua nep nıg sı̄k par ag mı̄del mı̄del, kisen bı̄ taun gapman wög gıl, ŋu kıl tı̄kep bı̄ kı̄b kiri ak warı̄kıl, kı̄rop agak, “Kapkap mı̄dem!” agak. Nı̄b agek agek, kapkap mı̄del nı̄nlı̄g gı̄, ne agak, “Epесas bin bı̄. Karı̄p lı̄m cın aul, god kı̄b Atemis kab kaunan ne seb kab alan nı̄b ju owak ak dıl, karı̄p gı̄ lı̄ tep gıl, sobok gıpın ak, bı̄ an ma nı̄nıp, agıl, mınım saköl agebım?

36 Mınım nı̄bak, bin bı̄ okok magılsek bı̄r nı̄pal. Nı̄b ak, nı̄bi kapkap mı̄dıl sı̄dol ma gınımı̄b.

37 Pen bı̄ dopım omal aul, god cın Atemis nop ag juıl, karı̄p sobok gıpın sı̄jak tap ognap si ma dı̄pir ak, pen kı̄rop sı̄jaul dopım.

38 Nı̄b ak, Demitrias aka bı̄ ne ognap, bı̄ alap nop mınım kı̄b agníg gını̄gal ak, bı̄ kı̄b mınım tı̄g bı̄lokep bı̄ okok mı̄debal sı̄jak amıl mınım agel, kiri mınım kı̄b nı̄bak nı̄nı̄gal.

39 Pen mınım mı̄ker ognap mı̄donımın̄ ak, gapman bı̄ mınım tı̄g bı̄lokep nı̄n̄ mı̄denı̄gal udı̄n yırı̄k kiri sı̄jak agem nı̄nlāj.

40 Cın mı̄n̄ı̄ sı̄jaul ap mogım gıl, mınım pı̄g agobın̄ ak, mınım wagın̄ alap mı̄dek ma agobın̄. Gapman bı̄ kı̄b yı̄b alap, ‘Tari gını̄g ap mogım gıl nı̄g gebım,’ agek, pen mınım alap agı̄n̄ rek ma lı̄p,” agak.

41 Ne nı̄b agıl, bin bı̄ okok kı̄rop ag yokek, ke ke amnı̄lak.

20

Pol Masedonia Propins amıl, Akaia Propins amnak

¹ Pen bin bî okok mînîm pîg kîlopîl ag mîd kîrig gîl, am karîp kîri ke ke okok amnîlak. Pol bin bî Jisas nop nîj dîlak okok kîrop sîk agek, apelak, kîri gos sek mîdîl Jisas nop nîj dî kîlis gîlîg gî mîdenîmel, agîl, ne mînîm ognap ag ñî tep gîl, “Nîbi sînjaul mîdem,” agîl, kîrop kîrig gîl Masedonia Propins amnak.

² Amîl, nîb okok gî taglig gî, bin bî Jisas nop nîj dîlak nîb okok, kîri gos sek mîdîl Jisas nop nîj dî kîlis gîlîg gî mîdenîmel, agîl, ne mînîm ognap ag ñî tep gî damîl, Akaia Propins amjakak.

³ Akaia amjakîl, takîn omal nokîm nîb okok kîn mîdîl, ñîg magöb dîl Siria Propins amnîm, agak ak pen ne mînîm alap nîjâk, Juda kai nop ñag pak lînîg gelak. Mînîm nîbak nîjîl me agak, “Wagîn ar nep adîk gî Masedonia amnin,” agak.

⁴ Pen Pol ne eip ajelak bî okok me: Piras ñî ne Sopata taun kîb Beria nîb ak; Aristakas eip Sekadas eip taun kîb Tesalonaika nîb omal ak; Gaias taun kîb Debi nîb ak; Ticikas eip Tropimas eip Esia Propins nîb omal ak; Timoti ak.

⁵ Bî nîb okok kîri ned amîl, taun kîb Troas amîl, cînop kod mîdelak.

⁶ Pen ñîn kîb Bred Yîs Sek Ma Ñînejb ñîn ak mîdon, ap amek nîjîg gî, ñîg magöb dîl, ñîn aknîb mamîd alan nab kînîl, Troas amîl, bî ned amnîlak okok eip am kausek mîdîl ñîn aknîb ar onjîd nîb okok kîn mîdonok.

Pol ñî kîmak alap nop gek, kauyan warîkak

⁷⁻⁸ Wik nokîm alap Troas mîdonok nîbak, sabdan eyan ñîn ak, bred tî pag gî ñîjñîg gîl, karîp ñîlik mîgan ar alan am mogîm gîl, Pol, tol

amnığain, agıl, mìnım agek nıñlıg gıl, mìnım ne nıñı mıdonok. Nıg gıl nıñı mıdon mıdon, kıslım gek, sıp mılañ konjai nep dagıl ar sıñ epel lıl, Pol mìnım agek ak nıñı mıdonok.

⁹ Pen bı praj alap wido ar sıñak bısig gıl, Pol mìnım agek ak nıñı mıdek. Yıb ne ak Yutikas. Ne nıg gıl nıñı mıdek mıdek, wısin kal yıb apek me, udın jık jık gı gı pıs nep karıp ar yıb alanı nıb gı dam lım sıñ eyan pakak. Nıg gek, kıri am sıñ eyan dı nıñlak, pıs nep bir kımlı mıdek.

¹⁰ Pol ne pen sıñ eyan amił, nıbınak nop nab nab lı dıl, agak, “Gos par ma nıñnimıb; ne komıñ mıdeb,” agak.

¹¹ Nıb agıl, kauyan karıp mıgan ar alanı amił, bred ognap tı pañıl, jım nıbıl, Pol kauyan mìnım ag mıdek mıdek, mıñab tık melık lak ak amnak.

¹² Pen bı praj ap yap pakıl kımak ak nop komıñ karıp poñ damıl mıñ mıñ yıb gılak.

Pol Troas kırıg gıl, Mitilini amnak

¹³ Pol cınop agak, “Nıbi nıg magöb dıl, taun kıb Asos am mıdenimıb; pen yad wagın ar apıl, taun kıb nıbınak nıg magöb kausek dıl karıp lım Mitilini amnın,” agak. Nıb agek, cın nıg magöb dıl, Asos amnıñok.

¹⁴ Asos amił, Pol nop dıl, karıp lım Mitilini amnıñok.

¹⁵⁻¹⁶ Mınek Mitilini kırıg gıl, karıp lım nıg tıb kıs gak airan Kaios ulep sıñak amjaknok. Mınek ak, karıp lım nıg tıb kıs gak airan Semos amjakıl, Pol ne gos alap nıñak, Epesas amił, sısain nep gı taglıg gı, Pedikos nıñı ak Jerusalem ma

nıñnígabın rek lip, ag gos nıñak. Nıb ak me, cın Epesas pı̄s kıd jus dıl, pı̄s nep taun kıb Mailitas amnıñok.

Pol Epesas bin bı̄ kirop agak, “Yad pı̄s nep amebin,” agak

¹⁷ Taun kıb Mailitas amjakı̄l, Pol mınım yokek, Epesas amek, bin bı̄ Jisas nıñ dılak okok kirop kod mı̄delak bı̄ okok kirop agak, “Yad Mailitas mı̄debin sıñaul owı̄m,” agak.

¹⁸ Nıb agek, bı̄ nıb okok apelak, kirop agak, “Ned Esia Propins nıbi sıñak apıl, nıbep eip kın mı̄dıl, mı̄d damıl, tari tari göligipin ak nıpı̄m.

¹⁹ Yıb yad den ar ma amnak. Bı̄ Kıb nop wög ak gı̄nek nıñlıg gī, Juda bin bı̄ yıp gī tı̄mel gın, agel nıñlıg gī, sıl aglıg gī mınım ag ñen amnak.

²⁰ Nıbi nıpı̄m, yad Jisas mınım tep ne alap ma kırıg gı̄nek, pen mogı̄m gīpı̄m kau okok abe, karıp nıbi okok abe amīl, tari mınım nıbep gī nıñigab ak magı̄sek abramek ag ñen amnak.

²¹ Nıbi Juda bin bı̄ okok lıl, Grik bin bı̄ okok lıl, mınım kılıs agıl, ag ñı̄t tep gīl, agnek, ‘Tap si tap tı̄mel gīpı̄m ak, tari gınig nıg gīpı̄n, agıl, kırıg gīl, God mınım ne ak nıñ dıl, Bı̄ Kıb cın Jisas nop nıñ dı̄nımı̄b,’ agnek.

²² “Pen miñi nıñım! God Kaun yıp miñ rek lıl Jerusalem dad ameb ak, yıp tari rek gınigab ak ma nı̄pin.

²³ Pen yad nı̄pin, taun kıb tı̄goñ tı̄goñ amjaken, Kaun Sıñ ne yıp per agıp, ‘Nak Jerusalem amnı̄gan, nep miñ lel, koslam mı̄denı̄gan,’ agıp.

²⁴ Pen ak mınım ma mı̄deb. Yad ke nep mı̄d tep gınım, agıl, gos ak ma nı̄pin. Yıp paknı̄gal,

agıl, ma pırıkpın, mer. Bi Kib Jisas, wög yıp ag lak ak nep gos niñıl, God cınop yımig niñıl dıp mìnım tep ak, ag ñılıg gi nep middenıgain. Yad gos nokım nıbak nep niñıl, amił, kanıb nıbak pis nep amniıgain.

25 “Pen yad niñipin, niñibi bin bi okok akal magılseк, God bin bi dıl kod middenıgab mìnım nıbak agen niñipim okok, yıp kauyan ma niñniıgabım, mer.

26 Miñi amniıg gił me, nıbep mıseñ agebin, bin bi an an God mìnım tep ak ma niñ dıl yur kib dñıgal ak, ak tap kiri ke; yad mer.

27 Yad God tap tari tari giñig geb mìnım ak alap ma kırıg giñipin, mer; magılseк yıp niñibep ag ñıbin.

28 Niñibi ke niñ rep gił, bin bi Kaun Sın ne agek kod midebım okok abe niñ rep gił middenımib. Bi kaj sipsip mıkep okok kaj sipsip kiri okok kod mıd tep giñpal rek, niñibi ak rek nep, God bin bi ne, lakañ ne ke tau adık dak bin bi nıb okok me, kırop kod mıd tep gił middenımib.

29 Yad niñipin, yad amen, kain saköl okok apıl, kaj sipsip niñibi mıkebım okok ognap su ñiñniıgal.

30 Pen bin bi nab niñibi sıñak midebal ognap ak rek nep, bin bi Jisas nop niñ dıpal okok kırop liç giñ dad amon, kiri cın eip amniın, agıl, kırop mìnım esek agniıgal.

31 Pen yad mi omal nokım, karıp lım niñibi Epesas sıñak kın mıdıl, piñab, kıslım eyan, niñibep yımig gek, sil aglıg gi, niñibep magılseк nokım nokım ag ñi tep giñek. Mìnım ag ñinek nıbak saköl ma giñimib; niñ rep gił middenımib.

32 “Yad niñibep God ñiñmagıl ar ne ak lił, mìnım

tep ne ak, ne bin bı yımış nıñıp mìnım tep nıbak ar ak lıl, amebin. God nıbep eip mıdenıgab. God mìnım tep ne ak nıñ denıgabım ak, ne gek, nıbi Jisas nop nıñ dı kılıs gıl bin bı ne ke mıdıl, tap tep tep bin bı ne nıñig geb ak dıñıgabım.

³³ Yad nıbep eip kın mıdenek nıñ ak, bin bı ognap mani gol, mani silpa, waliј tap kiri okok asıb ma agnek.

³⁴ Nıbi nıpım, nınmagıl yad ak ke nep wög gıl, bı yad eip tagolıgıpın okok eip, tap magıl nıbıl, waliј tau yımıl mıdolıgıpın.

³⁵ Pen yad gıpın nıbak rek, nıbi ak rek nep gıl, bin bı yım gep rek okok kırop dı tep gıl, gı nıñımıb. Bı Kıtın Jisas ne ke mìnım agak ak nıñ mıdenımıb. Ne agak, ‘Bı ognap nıbep tap nınenıgal ak, nıbep tep gınıgab; pen nıbi bin bı ognap kırop tap nınenıgabım ak, nıbep tep yıb gınıgab,’ agak,” agak.

³⁶ Pol mìnım nıbak ag mıbıl juıl, Epesas bin bı Jisas nıñ dılak okok kırop kod mıdelıgıpın bı okok eip kogım yımıl, God nop sobok gak.

³⁷ Pol sobok gek nıñlıg gı, kiri sıl agıl, nop am dı kaig gıl, mılık rek nıbıl bom sılöklak.

³⁸ Kisen mılık dai yad ak ma nıñıgabım, agak, mìnım ak nep nıñıl, kırop mapın yıb gek nıñıl, sıl aglak. Nıg gılıg gı, Pol nop nab nab lı dam nıg magöb mıgan ak yoklak.

21

Pol nıg magöb dıl Jerusalem amnıg amnak

¹ Pen cın Epesas bin bı okok kırop, sıňaul mıdem, agıl, nıg magöb dıl, panđınonok. Yıgen ak

ap tep gek, yipid gıl nep amıl amıl, karıp lım ñig tıb kıs gak airan Kos amnınok. Pen mînek ak, Kos kırıg gıl, karıp lım ñig tıb kıs gak airan Rodos amnınok. Pen mînek ak, Rodos kırıg gıl, taun kıt Patara amnınok.

² Taun kıt Patara amıl nıjnok, ñig magöb alap karıp lım Pönisia amníg gek. Nıb ak, cın ñig magöb nıbak dıl pañdınok.

³ Amıl amıl, karıp lım ñig tıb kıs gak airan Saipras ñınmagıl anıdken pıs ar midek nınlıg gi, amıl amıl, karıp lım Siria mañ apıl me, tap kako okok dı yokníg amıl taun kıt Taia wös gınok.

⁴ Taia am wös gıl, amıl bin bı Jisas nop nıñ dılak okok kırop pıyo nıñıl, kırop eip wik nokım alap kın mıdonok. Pen God Kaun ne kırop gos ñek, kırı Pol nop aglak, “Jerusalem amníg geban ak, ma amnímın,” aglak.

⁵ Pen amníg gınok won ak, bin bı Jisas nop nıñ dılak nıb okok, bin bı ñı pai kırı okok magılsek cınop damıl taun kıt nıbak mıs ken ñig gol sıñak amıl, kırop eip kogım yımıl, God nop sobok gınok.

⁶ Pen cın, “Nıbi sıñaul mıdem,” agon, kırı pen, “Nıbi okok amním,” agel, cın am ñig magöb ak karıp mıgan ak amon nınlıg gi, kırı adık gi karıp kırı amnílak.

Agabas, Polnop nıb nıb gınigal, agak

⁷ Pen cın ñig magöb dıl, taun kıt Taia kırıg gıl, am taun kıt Tolemais wös gınok. Wös gıl, bin bı Jisas nop nıñ dılak okok kırop, “Nıbi mıdebım?” agıl, ñıñ bad alap kırop eip nab nıb sıñak kın mıdonok.

8 Mînek ak kîrop kîrig gîl, am Sisaria amjakîl, Pilip karîp ak am kînnok. Ne Jisas mînîm tep ag ñî ajep bî alap. Ne me, ned Jerusalem mîdîl, bî aknîb kagol onjîd okok eip tap magîl nonîm lolîgîp.

9 Pen bî Pilip nîbak, pai ne omal omal, Jisas mînîm tep ak ag ñôlîgîpal. Pai nîb okok kîri bî ma dîlak.

10 Cîn Pilip eip kîn mîdonok ñîn nab nîb sînjak, bî God mînîm agep Agabas karîp lîm Judia nîb owak.

11 Agabas apîl, Pol sîb nag ne ak dîl, ñînmagîl tob ne ke nag lîl agak, “Kaun Sîn ageb, ‘Bî sîb nag nap nîb nîbaul, Juda kai Jerusalem sînjak nop nag lîl, dam Juda bin bî mer okok kîrop ñînîgal,’ ageb,” agak.

12 Cîn magîlsek mînîm nîbak nîñîl, Pol nop turaj lîl neb neb gîl agnok, “Jerusalem ma amnîmîn,” agnok.

13 Agonok, Pol pen agak, “Yîp tari gînîg mapîn gek sîl agem, mîdmagîl yad yur gîp. Yad Jerusalem amîl, ‘Bî Kîb yad Jisas,’ agnîgain. Kîri mînîm ak nîñel, mîlîk yapek, yîp nag lenîgal aka pîs nep ñag pak lenîgal ak, yad ma pîrîknîgain. Abramek am agnîgain,” agak.

14 Pen cîn Pol nop nîg gî ag mer nîñîl, kîrig gîl, agnok, “Bî Kîb ne ke nîñîp rek gînîgab,” agnok.

Jerusalem bin bî Pol nop ag julak

15 Pen cîn nîg gîl Sisaria kîn mîdîl, Jerusalem amnîgabîn, agîl, tap cîn okok gî jîn gî lîl, pañdînok.

16 Bin bî Jisas nop nîñ dîlak Sisaria nîb ognap eip Jerusalem amnînok. Kiri cînop dam Neson karîp ak lel, eip kînnok. Bî Neson nîbak Saipras nîb. Ne Jisas nop ned nep nîñ dak.

17 Jerusalem amjakon, bin bî Jisas nop nîñ dîlak okok magîlseklə cînop nîñel tep gak.

18 Tol Pol cîn eip Jems nop mînîm agnîg amnînok. Jerusalem bin bî Jisas nop nîñ dîlak okok kîrop kod mîdelak bî okok magîlseklə ap mogîm gîl mîdelak.

19 Pen cîn amjakîl, Pol kîrop, “Nîbi mîdebim?” ağıl, God nop kod mîdeklə nîñlîg gît, karîp lîm tîgonj tîgonj ajił, Juda bin bî mer okok tap tari tari gak ak magîlseklə, bî nîb okok kîrop kesîm nîbak agak.

20 Pol nîg gîl kesîm nîbak agek nîñlîl, kiri God nop tep ağıl, Pol nop aglak, “Mam. Nak nîpan, Juda bin bî koñai sîkerek Jisas nop nîñ dîpal ak pen kîlîs yîb gîl apal, ‘Cîn Juda bin bî mîdobîn. Nîb ak, Juda lo ar ak nep gîn,’ apal.

21 Pen Juda bin bî okok ognap Jerusalem aul apîl apal, ‘Pol ne, Mosîs bîrarîk nep lo mînîm nû kîl tîkak ak kîrîg gîl, cîn Juda kai gîpîn ar ak kîrîg gîl, Juda bin bî ju amîl Juda bin bî mer karîp lîm nab okok mîdebal kîrop ageb, “Ñî nîbi okok wak tîb gît rîk ma gînîmîb, Juda kai gîpal rek ma gînîmîb,” ageb, ’ apal.

22 Nak mîñi Jerusalem aul opan, mînîm nîbak tîgonj tîgonj amek nîñnîgal. Nîb ak, cîn titi gîn, ağıl, mînîm nîbak ag amîl apîl gînok.

23 Mînîm ag amîl apîl gîl, mînîm ag ar nokîm lînok ak mîñi nep agnîg gobîn, nak nîñlîl, kîsen gînîmîn. Bî cîn aul bî omal omal, mînîm kîlîs

nıñjıd nıñjıd God nop agobın, apal.

24 Nıg gıpal rek, God nop tap pak sobok gı nıñıg gebal. Nıb ak, nak am nıñ ognap kırop eip mıdıl, tap tari tari gıl God udın yırık tıd mıdenıgal ak, gı tep gıl, tap God nop sobok gı nıñıgal okok, nak tau nıl kırop gı ūek me, kisen nabıc kımkas kiri ak tıknıgal. Nıg genıgan ak me, bin bı okok magılsek nıñıgal, nep mınım aglak nıbak esek nep aglak. Kiri nıñıgal, nak Juda nıb ak me, cın Juda kai gıpın rek nep gıpan.

25 Pen Juda bin bı mer Jisas nop nıñ dılak okok kırop mıj ūu kıl tık nıl apıñ, ‘Bin bı ognap tap yokop god esek okok sobok gı nıñıg, kımın kaj tap okok pakenımel, nıbi ma nıñnımıb. Kımın kaj tap okok lakañ ak ma nıñnımıb. Kımın kaj tap okok kıñam tıg kıbor juel kımonımın ak, ma nıñnımıb. Bin si bı si ma gınımıb,’ agıl, mıj ūu kıl tık nıbın,’ aglak.

26 Nıb agelak, Pol mınım kırop ak dıl, mınekkıropları tap sobok gı nıñıg gılak bı nıb okok eip, kiri tap tari tari gıl God udın yırık tıd mıdenıgal ak, gı tep gıl, God sobok gep karıp ak amnıtlak. Amıl, Pol bı kod mıdelak okok kırop agak, “Cın nıñ aknıb kagol onıd ak mıdıl, nıñ ar onıd ak God nop tap ognap ke ke dapıl, nop sobok gı nıñıgabın,” agak.

Juda bin bı Pol nop dı cıcı lılak

27 Pol nıb agıl, kiri tap tari tari gıl, God udın yırık tıd mıdenıgal ak, gı damıl, ar onıd nıñ ak ulep gek nıñlıg gı, Juda bin bı Esia Propins mıdıl olak ognap nıñlak, Pol God sobok gep karıp mıgan ak mıdekkıropları. Ne mıdekkıropları sıňak nıñıl, bin bı

mîdelak okok mînîm agel, kîri kal juîl Pol nop dî cîci lîlak.

28 Pol nop dî cîci lîl, sîk kîb agîl aglak, “Bin bî Isrel sîñaul. Bî nîbaul ne karîp lîm ke tîgoñ tîgoñ magîlseк ajîl, bin bî okok kîrop mînîm tom agîl, cîn Isrel bin bî abe, lo cîn abe, God sobok gep karîp aul abe, mînîm tîmel ageb. Pen ar nîbak nep, mîñi ne Juda bin bî mer okok God sobok gep karîp nîlîk mîgan sîñak ma ameb okok, kîrop abramek poñ dî dowîp. Nîb ak, ne karîp sîñ nîbaul gî tîmel gîp,” aglak.

29 Kîri mînîm aglak nîbak, gos kîri ke nep nîñîl esek aglak. Pol yokop Tropimas eip God sobok gep karîp manj okok ajerek nîñîl gî, gos kîri ke nîñîl aglak, “Pol bî nak Tropimas Epesas nîb ak eip God sobok gep karîp nîlîk mîgan ak ambir,” aglak.

30 Pen kîri nîb agel, mînîm nîbak bin bî okok magîlseк nîñîl, ke nîb ke nîb apîl Pol nop tîg lîp gî dam God sobok gep karîp mis eyan yokel nîñîl gî, dai kîjoñ gî nîlak.

31-32 Bin bî koñai yîb mînîm saköl kîb aglig gî, kal juîl Pol nop pîs nep ñag pak lînîg gelak. Pen gelak mînîm nîbak Rom ami bî kîb yîb mîdek sîñak amek, ne ami bî kod mîdelak bî kîb ne ognap dîl, ami bî ognap dîl, kasek amîl bin bî mogîm gî mîdelak sîñak amjaklak nîñîl Pol nop pak adîk madîk gelak ak kîrig gîlak.

33 Ami bî kîb nîbak apîl, Pol nop tîg cîci lîl, bî ne okok kîrop agak, “Nîbi nop sen omal lînîmîb,” agak. Agek, agak rek gîlak. Pen ne bî ned mîdelak okok kîrop ag nîñak, “Ne tap tarî gosîp nop nîg gebîm?” agak.

34 Agek, kiri mìnìm ke ke agıl, mìnìm pıg kib yib aglak. Niğ gel, ami bi kib ak mìnìm wagın alap ma niñil, bi ne okok krop agak, “Nop dam karip kib kılıs nihi dad amním,” agak.

35 Agek, ami bi kiri Pol nop dam kijon wagın gol siñak amjakeł niñlig gił, bin bi konjai yib nep kabsek amlig gi Pol nop siłikil, di pakin, agıl, pen pen gi yokelak niñil bi ami bi ognap Pol nop di ka gił, karip miğan kiri dad amnílak.

36 Pen bin bi okok kiri kal agıl agıl, aglak, “Nop piş nep ñag pak lım!” aglak.

37 Pen ami bi okok Pol nop dam karip niłik miğan eyan amniğ gel niñlig gi, Pol ami bi kib yib ak nop agak, “Mìnìm yad nep alap agním aka?” agak.

Agek, ami bi kib yib ak agak, “Yad niçpin nak Grik mìnìm niçpan.

38 Yad gos niçpin e, nak me, bi siñak Ijip nił bi pen pen giçpal po tausan (4,000) nep dił, dam miñ mab kab nep mideb nab okok we gił midelak, nak bi ak nep, ag niçpin. Pen nak Grik mìnìm niçpan ak me, nak bi niçbak mer,” agak.

39 Agek, Pol agak, “Mer, yad bi Juda alap. Yip tik dolak taun kib Tasas, Silia Propins siñak. Taun kib yad ak yib mideb. Pen yip yau, agenim, yad bin bi siñ aul krop mìnìm alap ag ñin,” agak.

40 Agek, ami bi kib ak yau agek, Pol kab kibin tan ameb ar ak tob tau midil, ñin milic gek, bin bi okok mìnìm kırıg gel niñlig gi, Juda bin bi ageligiçpal mìnìm ak lił, krop mìnìm agak.

22

1 Pol ne Juda bin bi ageligiçpal mìnìm ak lił,

agak, “Bapi mam s̄ikop. M̄inim n̄ibep agnig gebin aul n̄iŋ m̄idem,” agak.

² N̄ib agek, ne Juda bin b̄i ageligipal m̄inim ȳib agak rek n̄iŋil, m̄inim m̄inim ma ḡil, kapkap ȳib nep m̄idelak.

³ Kiri kapkap m̄idel n̄iŋlig gi, Pol k̄rop agak, “Yad Juda n̄ib ak pen ȳip t̄ik dolak taun k̄ib Tasas, Silisia Propins s̄iŋak. Pen yad apil Jerusalem aul, m̄inim ag ñeb b̄i Gameliel eip m̄idil k̄ib ḡinek ak me, apis based s̄ikop lo m̄inim tari tari aglak ak magilsek ȳip ag ñek, n̄ipin. N̄ib ak, n̄ibi God nop d̄i tep gin, agil, k̄il tep nep ḡip̄im rek, yad ak rek nep göligipin.

⁴ Bin b̄i Jisas Kanib n̄ibak amniłak okok k̄rop gi t̄imel ȳib göligipin. K̄rop ñag pak lin, agil, bin abe b̄i abe k̄rop abramek nag l̄il, dam miñ lölögipin. Pen ognap gi t̄imel gi dam pak len, pis nep k̄imelígipal.

⁵ Göligipin n̄ibak, God nop tap sobok gep b̄i k̄ib ȳib ak abe, b̄i m̄inim t̄ig b̄i lokep Kansol m̄idebal b̄i k̄ib okok abe, k̄rop ag n̄iŋem, esek ageb, agil, ma agnigal; n̄iŋid ageb, agnigal. Ñin alap yad Damaskas amniğ genek, b̄i k̄ib n̄ib okok ȳip mij ognap n̄imam s̄ikop kiri Damaskas m̄idelak okok ñu k̄il t̄ikil ñiňak. Mij n̄ib okok ñu k̄il t̄ikil aglak, ‘Pol nop kod m̄idenimib. Damaskas bin b̄i Jisas nop n̄iŋ d̄ipal okok k̄rop nag l̄il, dad Jerusalem aul donim̄iň,’ aglak. Yad mij n̄ib okok d̄il, bin b̄i okok k̄rop nag li Jerusalem dapen, yur d̄inigal, agil, Damaskas amniňek.

Pol ned Jisas nop n̄iŋ dak, kesim ak agak

6 “Pen yad mij nıb okok dıl, bı ognap eip amıl amıl pıb nab epel won ak, Damaskas maŋ maŋ gon nıŋlıg gi, dai melık kıb aknıb ke seb kab ar alanı nıb ap yapıl yıp nıňjak.

7 Nıg gek, yad ap yap lım eyaŋ paken nıŋlıg gıl, mıńım alap yıp agak, ‘Sol, Sol, yıp tari gınıg gıl per gi tımel geban?’ agak.

8 “Agek, yad agnek, ‘Bı Kıt! Nak bı an?’ agnek.

“Agenek, agak, ‘Yad Jisas Nasaret nıb; yıp per gi tımel geban ak nep agebin,’ agak.

9 Bı yad eip amonok okok, melık kıb ak nıňlak ak pen mıńım magıl yıp agak ak peyig ma nıňlak.

10 “Yad pen agnek, ‘Bı Kıt. Yad tari gınım?’ agnek.

“Agenek, yıp agak, ‘Nak warıkıl, Damaskas amnoŋ, bı alap apıl, tari tari gınıgan ak nep agnıgab,’ agak.

11 Melık nıbak melık kıb yıb gıl, udın yıp ak pıs nep kwoi gak. Nıg gek, bı yad eip amonok okok, yıp nıňmagıl kıd ak dıl, poŋ dıl Damaskas amnınonok.

12 “Pen taun kıb nıbak bı alap mıdekk, yıb ne ak Ananaias. Ne lo cın ak nıŋ tep gıl, ageb ageb rek nep golıgıp. Bı nıbak nep, Juda bin bı Damaskas mıdelak okok magılsek aglak, ‘Ak bı tep yıb,’ aglak.

13 Pen ne yad mıdenek ulep sıňak apıl yıp agak, ‘Mam Sol. Uđın magıl nak kauyaŋ nıl nıňjan,’ agak. Nıb agek nıňlıg gi, dai udın yad kwoi gak ak pıs nep komıň lek, nıl nıňıl nop nıňnek.

14 “Nıg gek, Ananaias yıp agak, ‘God apıs based sıkop cın sobok gölügıpal God ak nep, nep dıp.

Ne tap tari tari g̫in̫igain ag gos n̫ij̫ip ar ak nep yomek n̫ijn̫igan. Ne gos n̫ij̫ip, nak Bi Kom̫in̫ Tep ne ak nop ke m̫isej n̫ij̫il, m̫in̫im meg m̫igan ne ke agen̫im̫in̫ m̫in̫im ak m̫isej n̫ijn̫igan.

15 God wög gi ñeb bi m̫idil, nep tari tari gek udin̫ n̫ijnak ak, m̫in̫im tari tari agek peyig n̫ijnak ak, bin bi okok mag̫ilsek k̫rop ag ñin̫igan.

16 N̫ib ak, ma kod m̫iden̫im̫in̫. Warikil, God nop sobok gił, ñig paken̫igan, ne tap si tap t̫imel g̫ipan gac ak l̫ig gi ke yokn̫igab,’ agak.

“Juda bin bi mer okok k̫rop m̫in̫im tep yad ak ag ñin̫im̫in̫,” agak

17 “N̫ib agek, agak rek nep g̫inek. K̫isen Jerusalem aul apil, God sobok gep karip ak amił, God nop sobok gił m̫idil, n̫igr̫ikep n̫ijnek.

18 N̫igr̫ikep n̫ijil, yad Bi K̫ib n̫ijnek n̫ijlig gi, ne yip agak, ‘Bin bi Jerusalem siñ aul m̫in̫im tep yad agen̫igan ak ma n̫ij d̫in̫igal. N̫ib ak nak kasek Jerusalem k̫irig gił, karip lim ke okok amnoj,’ agak.

19 “N̫ib agek, yad agnek, ‘Bi K̫ib. K̫iri ke yip n̫ipal, yad ned Juda mog̫im gep karip okok ajil, bin bi nep n̫ij d̫ilak okok k̫rop miñ l̫il, tapin mag̫il nep paköl̫igipin.

20 Pen ñin̫ alap bi m̫in̫im tep nak agep Stipen nop kab ju pak lel n̫ijlig gi, yad bi nop pak lelak okok walij k̫iri tiğ ju l̫ilak okok kod m̫idil, paj agnek,’ agnek.

21 “N̫ib agenek, Bi K̫ib yip agak, ‘Yad nep ag yoken amił Juda bin bi mer par okok m̫idebal okok amni̫gan,’ agak,” agak.

Ami bî kîb ak Pol nop kod mîdek

22 Juda bin bî Pol mînîm agek ak nîjî mîd damîl, Juda bin bî mer mînîm ak nep agosîp ak nîjîl, kîri meg mîgan dap ranîl mînîm kîb yîb agîl aglak, “Nop dî ñag pak lîm! Bî aknîb rek komîj ma mîdonîmîj,” aglak.

23 Mînîm kîb nîb aglig gi, walij kîri ognap tîg ju lîl, sîlpîl yîprîg dîl, dî yokel ap ranak.

24 Nîg gelak, ami bî kîb yîb ak, bî ne ognap kîrop agak, “Nop dam karîp ñîlik mîgan damîl, pakem, bin bî sîj aul tari gînîg nop mînîm kîb agebal wagîn ak nîbep ag ñaŋ,” agak.

25 Nîb agek, nop paknîg damîl, nag ñon gi lîlak. Pen Pol ne ami bî kîb ulep nîb sînjâk warîk mîdek ak nop agak, “Cîn Rom bin bî lo alap nîg gîl ma mîdeb. Bî Rom nîb yîpîd gîl okok yokop ma paknîgal. Kîri ned mînîm kîb agîl, mînîm tîg bîlokîl, gînîgal,” agak.

26 Pol nîb agek, ami bî kîb nîbak am bî kîb yîb ak nop agak, “Nak tari gînîg geban? Bî nîbak ne bî Rom nîb rek,” agak.

27 Nîb agek, ami bî kîb yîb ak apîl, Pol nop agak, “Nak nîjîd bî Rom nîb rek aka? Yîp agek nîjîn,” agak.

Agek, Pol agak, “Yau. Nîjîd, yad bî Rom nîb rek,” agak.

28 Agek, ami bî kîb yîb ak agak, “Yad mani kîb yîb ak yokîl me, Rom bî mîdebin,” agak.

Agek, Pol pen agak, “Yîp Rom nîb rek tîk dolak ak me, yad bî Rom nîb rek mîdebin,” agak.

29 Pol n̄ib agek, b̄i nop nag l̄lak okok p̄ir̄iklak. Ami b̄i k̄ib ȳib ak, “B̄i aul Rom n̄ib b̄i alap pen nop nag l̄pin,” aḡil, ak rek nep p̄ir̄ikak.

30 M̄inek pen ami b̄i k̄ib ȳib ak, Juda kai Pol nop m̄in̄im tari agebal ak n̄iŋ rep gin, aḡil, God tap sobok gep b̄i k̄ib okok abe, Juda kansol b̄i okok maḡilek abe, ow̄im agek, ap moḡim gel n̄iŋlig ḡi, Pol nop am w̄is̄ib ḡi dap̄il, m̄idelak nab s̄iŋak lak.

23

Pol Juda Kansol k̄ib b̄i okok k̄irop m̄in̄im agak

1 Pol ne Juda Kansol k̄ib b̄i n̄ib okok k̄irop n̄iŋ i sek l̄l agak, “Mam s̄ikop. Yad God ageb rek per ḡipin ak me, gos par n̄iŋlig ḡi ma m̄idebin,” agak.

2 Pol n̄ib agek, Ananaias, b̄i God nop tap sobok gep b̄i k̄ib ȳib ak, b̄i ulep s̄iŋak m̄idelak okok k̄irop agak, “Joŋ̄ib wak nop pak̄im,” agak.

3 N̄ib agek, Pol Ananaias nop agak, “Nak m̄iňk s̄igi daḡil m̄ideban. Bin b̄i okok nep n̄iŋel, b̄i tep rek m̄ideban ak pen gos maḡil nak n̄iňpan ak t̄imel ȳib ḡip. N̄ib ageban n̄ibak, God nep pen eȳik pakn̄igab. C̄in Juda ḡipin rek n̄iŋil, ȳip m̄in̄im k̄ib ageban ak pen Juda ḡipin ar ak k̄ir̄ig ḡil, ‘Nop abramek pak̄im,’ agesan,” agak.

4 Pol n̄ib agek, b̄i ulep s̄iŋak m̄idelak n̄ib okok aglak, “God nop tap sobok gep b̄i k̄ib ȳib ak nop ag jueban aka?” aglak.

5 Agelak, Pol pen agak, “Mam s̄ikop. Ne God nop tap sobok gep b̄i k̄ib ȳib aḡip, aḡil ma n̄iňpin. God M̄in̄im ak ŋ̄nu k̄il t̄ik̄il aglak, ‘B̄i k̄ib n̄ibi okok k̄irop ma ag jun̄im̄ib mer,’ aglak,” agak.

6-8 Pen Pol ne nıñjak, bı Kansol kıb mıdelak nıb okok ognap Sadyusi bin bı gos nıñlak rek gos nıñlak, ognap Perisi bin bı gos nıñlak rek gos nıñlak. Bı Sadyusi okok gos kırı ak nıñıl agölögipal, “Ejol okok ma mıdebal. Kaun ma mıdeb. Bin bı okok kımlı, pıs nep kımlı, ma warıknıgal,” agölögipal. Pen bı Perisi okok aknıb gos ma nıñelögipal. Gos kırı ak nıñıl agölögipal, “Ejol okok mıdebal. Kaun mıdeb. Bin bı okok kımlı, pıs nep kımlı mer, warıknıgal,” agölögipal. Pol ne yakam ke ke mıdelak nıbak nıñıl, mınım kıb agıl, agak, “Mam sıkop. Based bı yad okok magılsekk Perisi nıb; yad ak rek nep Perisi nıb nep. Yad bin bı kımlı warıknıgal mınım apin ak me, yıp pen mınım kıb agebal,” agak. Nıb agek, bı Sadyusi Kansol kıb okok asık ke ke lıl, bı Perisi Kansol kıb okok asık ke ke lıl, mınım pen pen aglak.

9 Mınım pen pen agıl, mınım bleble gıl, mınım saköl aglak. Agelak, Perisi kai bı lo ag ñeb bı kırı ognap warıklı, mınım pen pen agıl, aglak, “Bı aul tap tımel alap gıp, agıl, ma agobın. Ne Damaskas amek ñın ak, kaun alap aka ejol alap nop agek nıñjak rek lıp; cın ma nıpın,” aglak.

10 Nıb agıl, pen pen ag dad amelak nıñlig gi, ami bı kıb yıb ak nıñıl, mıdak mıdak nıb ag damıl Pol nop tıg gi rık gi dai dai lıñımel rek lıp, agıl, ami bı ne okok kırop agek, Pol nop pon dı dam karıp kıb mıgan kırı dam lılkak.

11 Pen ñın nıbak kıslım nab eyaŋ Bı Kıb apıl Pol mıdekk ulep sıñak warık mıdıl agak, “Gos sek mıdenımın. Mınım tep yad ak Jerusalem

aul apan rek, taun kib Rom amil, ak rek nep agnigan,” agak.

Pol nop ñag pak linigabin, aglak

12-13 Mînek pen Juda biñ ñinjuil omal rek ap mogim gîl, mînim ag ar nokim lîl aglak, “Cin Pol nop pis nep ñag pak linigabin. Nop ñag pak ma lîpin won aul, tap ma ñibîl, ñig ma ñinjigabin!” aglak.

14 Nib agil, amil God nop tap sobok gep biñ kib okok abe, biñ mînim tig bîlokep okok abe, kîrop aglak, “Cin mînim kîlis mînim nînjid nînjid God nop apin. Tap magil ma ñinjigabin; Pol nop pis nep ñag pak lîl me, kisen tap ñinjigabin.

15 Nib ak, nibi abe Juda Kansol kib biñ okok abe, Rom ami biñ kib yib ak nop mînim piñil yokil, esek agnimib, ‘Pol nop poj di aul dapem, nop mînim ognap sek ag niñ tep gin!’ agnimib. Nibi esek nib agenigabim, cin uliñin li midil, ne aul apek niñlig gi, nop pis nep ñag pak linigabin,” aglak.

16 Pen Pol niñ yin ne ak, Pol nop pakniç gelak mînim nibak niñil, nibap Pol nop dam lîlak midék karip ak amil, nop ag ñak.

17 Ag ñek, Pol niñil, ami biñ kîrop kod midék biñ alap sîk agek, apek, nop agak, “Bi praj aul mînim ne alap mideb. Nop ulik gi ami biñ kib yib mideb ak amek, mînim nibak agan,” agak.

18 Pol agek, ami biñ nibak niñ yin ne nibak nop ulik gi dam ami biñ kib yib midék siñak amil, agak, “Bi nagiman Pol ak agip, ‘Bi praj aul mînim alap mideb niñil nop ulik gi dam ami biñ kib yib

mideb sijak amek, minim nibak agan,’ agosip, nopal ulik git dapebin aul,” agak.

¹⁹ Nib agek, ami bi kib yib ak, bin bi ognap niñigal, agil, ni nibak nopal niñmagil kid ak dil, kapkap ulik git ke ke gol sijak amil, agak, “Yip minim agnig geban ak agan,” agak.

²⁰ Agek, ni praj nibak agak, “Juda bi okok tol nep minim yokil, esek agnigal, ‘Pol nopal dam Juda Kansol kib midebal ak apenimin, minim ognap sek ag niñ rep gin,’ agnigal.

²¹ Nib ak, minim kiri agenimel ak ma niñimin, mer. Bi kiri niñjuil omal rek Pol nopal niag pak lil nep me, kauyan tap magil nibil niñig nibil ginigabin, agil, minim ag lipal. Kiri minim nep ak niñil, nib gin, agil, kod midebal,” agak.

²² Ni praj nib agek, ami bi kib yib ak niñil, nopal ag yoklig git agak, “Bin bi ognap krop niñil, ‘Ami bi kib yib ak nopal nib git agil apebin,’ agil, ma ag niñimin, mer yib,” agil kab lak.

Pol Gapna Piliks midek amnak

²³ Ami bi kib yib ak nib agil, ami bi kod midep ne omal krop sik agek, aper, agak, “Ami bi okok niñjuil akniw wajrem alan (200) dil, ami bi kaj hos ar bisig git pen pen gitpal okok niñjuil omal nokim adik git dam akniw wajrem alan (70) dil, ami bi cim kisal pen pen gitpal okok niñjuil akniw wajrem alan (200) dil, miñi kislim nab eyan nep Sisaria amnimir.

²⁴ Pol nopal kaj hos ognap sek niñil, nopal poj di dam tep git, gapman bi kib Gapna Piliks mideb sijak yokil, onimir,” agak.

25 Nib agıl, ne Gapna Piliks nop mij alap nu kıl tikak:

26 Yad Klodias Lisias. Nep gapman bi kib Gapna Piliks mij aul nu kıl tikebin.

Nak midéban?

27 Bi nep ag yokebin aul, Juda bin bi nop di cici lıl pak linig gelak ak pen yad niñnek ne bi Rom nib rek ak niñil me, ami bi yad ognap eip am nop ulik gi donek.

28 Dapıl, nop ñag pak linig gelak minim wagin nibak niñnim, agıl, nop damıl Juda Kansol kib minim agep kiri siñak amil niñnek,

29 Juda bin bi kiri gipal rek lo minim ar ognap nep midék. Pen ne tap timel ognap gek, nop pis nep ñag pak lep aka miñ lep minim wagin alap ma midék.

30 Pen minim alap aglak, ‘Bi nibak nop ulinjin lıl ñag pak linigabin,’ agelak yad jelep niñil, nak midéban siñak ag yokebin. Bi nop minim apal nib okok ognap ag yoken, amil, nep minim wagin nibak ag niñigal.

Minem apin me ak.

31 Ami bi kib yib ak nib agıl, mij nibak ñek, ami bi okok Pol nop kislım eyaŋ nep ulik gi damıl, taun kib Adipatris amjaklak.

32 Mínek ami bi wagin tageligipal okok magilsek adik gi Jerusalem amnilak. Ami bi kaj hos ar bisig gił pen pen goliçipal okok nep Pol nop dad taun kib Sisaria amnilak.

33 Sisaria amjakil, amil mij dapesal ak, bi karip lim nibak kod midoligip Gapna Piliks nop ñil, Pol niñmagil ar ne ak lıläk.

34 Gapna Piliks ne mij nı̄bak udın li nı̄ñıl, Pol nop agak, “Karıp lım nak akal nı̄b?” agak. Agek, Pol agak, “Yad Silisia Propins nı̄b,” agak.

35 Pol Silisia Propins nı̄b bi mı̄dekk mınim ak nı̄ñıl, Gapna Piliks nop agak, “Bi nep mınim agnigal okok apenigal, mınim kib nak agnigabin,” agak. Nı̄b agıl, bi ne ognap kırop agak, “Nop dam Herod karıp kib gi lak ak lıl, kod mı̄d tep gınimib,” agak.

24

Juda bi kib okok Pol nop minim kib aglak

1 Pol nop dam Herod karıp gi lak ak lel, ñin omal omal mı̄dekk. Mı̄nek mamid ñin ak, God nop tap sobok gep bi kib yīb Ananaias, taun kib Sisaria ak amnīg, bi mınim tīg bı̄lokep ognap poj dıl, bi mınim agep kiri Tetallas eip Sisaria amnīlak. Mınim kib agep karıp ak amıl, kiri gapman bi kib Gapna Piliks ak nop, Pol nīg gīl nīg gīl gak ak mınim kib agnig gobin, aglak.

2 Pol karıp migan ak dapel nīnlig gīl, bi mınim agep Tetallas Gapna Piliks nop agak, “Nak me mı̄lek par cınop kod mı̄desan, pen pen gīlgīl gīl ma gīl, mı̄d tep gīpin. Nak gos nīn tep gīl gesan ak me, karıp lım cın aul tap tep tap kisen nı̄b mı̄sen līp ak, cın mı̄d tep gīpin.

3 Karıp lım cın aul tīgon tīgon okok magı̄lsekk per nep gīl tep gīpan nı̄bak nīñıl cın mīñ mīñ gīl nep tep yīb agobin.

4 Pen nep mınim par kib ma agnigain. Mınim maŋ won alap agnig gebin ak, tīmid pak nījnımın.

5 “Bî sînjaul mîdeb aul, cîn nîpîn ne per nep gi
tîmel gîp. Bin bî okok kîrop mînîm esek agek,
kîri mînîm esek nîbak nîñ dîl, ne gi tîmel gîp
rek kîri nîg aknîb rek nep gi tîmel gîpal. Karîp
lîm ke tîgon tîgon magîlseki gî tagîl mînîm esek
agîl, Juda kai kîrop tîg asîk ke ke lek nîñlig gi,
kîri gapman mînîm ag juîl, pen pen gîpal. Bin bî
Jisas bî Nasaret nîb ak nop nîñ dîpal okok, bî kîb
kîri alap me aul.

6-7 Ne God sobok gep karîp gi tîmel gînîg gek,
cîn nîñjîl nop tîg cîci lîl, tap cînop gi tîmel gak
nîbak, lo cîn ke mînîm kîb agnîg gonok, ami bî
kîb yîb Lisiás kal ju apîl, nop damîl agak, ‘Bî ak
nop mînîm kîb agnîg gebal okok, bî kîb Piliks
mîdeb sînja damîl, mînîm kîb agnîmel,’ agak.
Nîb agek me, cîn mîñi opîn.

8 Mînîm nîbak Pol nop ag nîñenîmîn, ne ke, cîn
mînîm kîb agobîn wagîn ak agek, nak nîñnîgan,”
agak.

9 Tetalaş nîb agek, bî Juda ap mîdelak okok,
mînîm ne agak ar ak nep agîl, aglak, “Nîñjîd yîb
agîp,” aglak.

Pol Gapna Piliks nop mînîm agak

10 Gapna Piliks ne nînmagîl dap ranlıg gi, Pol
nop, mînîm agan, agek, Pol agak, “Nak mî konjai
nep karîp lîm aul kod mîdîl, nîñ tep giîl, mînîm
tîg asîk tep geban rek, yîpîd giîl nep agnîgan.
Nîb ak nîñjîl, yîp tep gek nîñlig gi nep mînîm
agnîgain.

11 Nak bî okok kîrop ag nîñenîmîn, agnîgal
nîñ aknîb umîgan alan ma amnak nep, yad

Jerusalem amił, God sobok gep karıp ak sobok gìnìgain, agıl, amnìnek.

¹² Yad bin bı ognap dıl, God sobok gep karıp ak aka Juda mogım gep karıp okok aka Jerusalem nab sığjak, cıbur tımel gep rek mìnım ognap ma agnek, mer.

¹³ Yıp mìnım mìnım kıb agebal ak, nak nıñnígan mìnım wagın alap ma mıdenigab, mer.

¹⁴ Pen nep mìnım alap mısen agníg gebin. Yıp apal, ‘Pol cın Juda bin bı gıpın ak rek ognap ma gıp; ne tom agıl, Kanıb kısen nıb ak ameb,’ apal. Yıp Kanıb kısen nıb ajeb, apal ak, nıñíd apal. Yad Kanıb kısen nıb tagıl, based sıkop sobok göligıpal God nokım nıbak nep sobok gıpın. Mosis Lo mìnım nıu kıl tıkkak ak abe, bı God mìnım agep okok mìnım nıu kıl tıkkak ak abe, magılsek nıñ dılıg gı mıdebin.

¹⁵ Bı Juda sığaul mıdebal, bin bı tep okok abe, bin bı tımel okok abe, magılsek kımıl warıknıgal, agıl nıpal rek ak, yad ak rek nep nıpin.

¹⁶ God eip amił mıdenigain, agıl, yad abramek ma gıpın, mer. God nıñıl aka bin bı okok nıñıl, Pol yıpıd gıl ma gıp, agnígal ak nıñıl, per nıñ tep gıl, mıd tep gıpın.

¹⁷ “Pen yad mı ognap Jerusalem ma amnìnek. Pen kısen yad amił, bin bı yad tap ma mıdeb okok kırop mani ognap nııl, God nop tap sobok gı nıin, agıl, Jerusalem amnìnek.

¹⁸ Jerusalem amił, cın Juda bı, God udın yırık ar ne sığjak mıd tep gın, agıl, tari tari gıpın ak, gìnек. Nıg gı sakıl, God nop tap sobok gı nıin, agıl, God sobok gep karıp ak am mıdenek. Nıg gılıg gı

midenek ak, bì sığaul kiri apıl yıp nınlak. Pen bin bì konjai nep yad eip ap ma mìdelak. Pen pen agep mìnım ognap ma agnek.

¹⁹ Pen Juda bin bì Esia Propins nıb okok Jerusalem apıl, God sobok gep karıp sığak mìdelak. Mìnım kiri mìdobkop ak, kiri sığaul apıl, mìnım nıbak aplap.

²⁰ Ma opal ak, bì Juda Kansol kib sığ aul yıp Jerusalem mìnım kib agıl, yad tap tımel gınek mìnım wagın nınlak ak agel nak nıñan!

²¹ Pen yıp mìnım kib aglak nıñ ak, yad mìnım nokım alap nep agnek. Meg mıgan dap ranıl agnek, ‘Yad bin bì kımıl warıknıgal, agıl, gos ak nep nıpin ak me, yıp mìnım kib agebım aul,’ agnek,” agak.

²² Pol nıb agek nınlıg gi, Gapna Piliks, Kanıb ak agölögipal mìnım ak nıñ rep gak ak me, Juda bì okok mìnım agelak ak ma dıl, agak, “Kısen ami bì kib yib ak Lisias apek, mìnım ne ak nınlı, mìnım nıbak agnıgain,” agak.

²³ Nıb agıl, bì nagıman kai kırop kod mìdek ak nop agak, “Pol nop kod mìd tep gınımın; nop pıs nep nag wös ma lınímın. Ne tap ognap ma mìdonımın, bin bì ne okok kırop ag nıñek, nop nınímel,” agak.

Pol mi omal miñ mìdek

²⁴ Nıñ sıkol bad alap amek, nıñ alap Piliks bin ne Drusila eip orek. Bin Drusila nıbak ne Juda nıb bin. Pen kiri ber apıl, nıgmıl ne Pol nop sık agek, apıl, Krais Jisas nop titi gıl nıñ dıpal mìnım ak agek, Piliks nıñ mìdek.

25 Pol ne mìnìm ag damlıg gi, cìn titi gıl gi tep gìnigabın mìnìm ak abe, cìn titi gıl cıbur gos mıdmagıl cìn gos git rek nep ma gìnigabın mìnìm ak abe, God kisen cìnop mìnìm kib agnigab mìnìm ak abe, Piliks nop agak. Pen Pol nıb agek, Gapna Piliks mìnìm nıbak nıñıl, pırıktıl, Pol nop agak, “Nak miñi am middenimın. Kisen yad ñin alap nep sık agen, onımın,” agak.

26 Pen gapman bı kib nıbak, gos ne ke okok nep nıñak, “Yad Pol nop per per sık agenigain ak, ne pen gos nıñigab, ‘Yad bı aul nop kapkap mani ognap ñen, ag yokek, amnin,’ agıl, yıp mani ognap nıñigab,” ag gos ak nıñak. Pen gos nıbak nep nıñ mıdıl, Pol nop dıgep mìnек sık agek, apıl, mìnìm ageligipir.

27 Mı omal ap amek nıñlig gi, bı nak Posias Pestas, Piliks kau nop dıl, karıp lım nıbak gapna mıdekk. Pen Piliks, Juda kai yıp bı tep agnigal ak tep, agıl, Pol miñ mıdekk ak ma wiśib yokak.

25

Pestas Pol nop mìnìm kib nıñak

1 Pen Pestas taun kib Sisaria sıñjak amıl, gapna wög nıbak dıl, ñin omal nokım nep mıdıl, Jerusalem amnak.

2-3 Pestas Jerusalem amek nıñlig gi, God nop tap sobok gep bı kib okok abe, Juda bı kib ognap abe nop am nıñıl, Pol nıg gıl nıg gıl gi tımel gak mìnìm nıbak nop aglak. Juda bı okok kiri ke kapkap mìnìm ar nokım ag lıl, Pol nop kanıb nab sıñjak ulıñın lıl, ñag pak lıñigabın, agıl, aglak,

“Cinop yimig niñil, bi nak ognap agek, Pol nop kasek por dñ Jerusalem dolan,” aglak.

⁴ Nib agelak, Pestas agak, “Pol miñ miñdeb Sisaria. Nib ak, yad Sisaria amniç gebin rek,

⁵ nop miñim ognap midonimij, bi kib niñi ognap agem, yad eip Sisaria amiñ, nop miñim kib agnimeñ,” agak.

⁶ Pestas nib agil, niñin jil onjid aka wajrem alan sek Jerusalem kin midil, adik git Sisaria amnak. Miñek, Pestas ne miñim kib agep karip nillik miñgan ak amiñ, Pol nop dowim, agak.

⁷ Pol nop dapelak, Juda bi Jerusalem nib olak okok apil nop piñil kis kis git, miñim ar ke ke konjai nep aglak. Pen miñim aglak ar nib okok miñim wagin alap midéek, ma aglak.

⁸ Kiri miñim agelak, Pol warikil pen agak, “Yad Juda bin bi lo miñim nibi ak ma tib jupin; yad God sobok gep karip ak tap timel alap ma gitpin; yad Rom Empra Sisa nop miñim timel alap ma apin,” agak.

⁹ Agek, bi kib Pestas, Juda bin bi okok yip bi tep agnigal ak tep, agil, Pol nop ag niñil, agak, “Miñim kib agobin nibaul, Jerusalem amiñ agin aka?” agak.

¹⁰ Agek, Pol agak, “Miñi Sisa miñim kib ar ne ak bir midebin. Yad Juda bin bi krop tap timel alap ma gitpin ak, nak ak rek nep bir niñpan.

¹¹ Pen tap timel alap gen, yip miñim kib agil, niñag pak lin, aplap ak, ma pirkpnep; nib ak yip niñag pak liplap. Pen miñim kib agil, miñim wagin alap ma midéeb ak, bi alap yip Juda bin bi krop

ñiniminqrek ma lıp. Nib ak, nak yip Sisa mideb
ak ag yokek, ne ke minim nibaul niñngab,” agak.

12 Pol nib agek, bi kib Pestas amil, bi ne okok
eip minim nibak ag amil apil gil, adik gi apil,
agak, “ ‘Sisa minim kib yad ak niñngab,’ apan
ak me, nep Sisa mideb ak ag yoknigain,” agak.

Kij Agripa eip ninai ne Benis eip

13 Pen yokop nin omal yapek niñlig gi, Kij
Agripa eip ninai ne Benis eip, Pestas kisen nep
gapna owak rek nop am niñir, agil, Sisaria amil,
Pestas eip nin bad tapin alap kin miderek.

14 Kiri nin konjai nep sijak kin midnig ger
niñlig gi, Pestas ne Kij Agripa nop agak, “Ned
Pilik gapna midek nin ak, ne bi alap miñ lak.
Pen gapna wög ne ak kiriq gil, bi nibak miñ lep
kau ak kiriq amnak.

15 Yad Jerusalem amenek, bi Juda God nop tap
sobok gep bi kib okok abe, Juda bin bi minim tig
bi lokep bi kib okok abe, bi nibak nop yip minim
kib agil, aglak, ‘Nak agek, Pol nop nág pak lilan,’
aglak.

16 Pen minim wagin alap ma agelak niñil yad
kirop agnek, ‘Cin Rom bin bi lo alap niq gil ma
mideb. Bin bi yokop ma nág pak lijin. Minim kib
agnigabin niñil bi minim midonimiq okok amil,
bi kirop gi timel gak udin yirik ne sijak minim
misen agenigal; ne minim pen agenigab; minim
wagin alap midenigab ak, nop nág pak linimel,
agnigabin, agnek.

17 Nib agil, Juda bi okok yad eip Sisaria aul apil,
mienek me, yad amil minim kib agep karip nillik
migan ak bisigil, Pol nop am dowim agen, dolak.

18 Yad gos nijnek e, mìnìm kib yib mideb, agnek ak pen mìnìm kib aglak ak mìnìm agel nijlig gi nijnek, mìnìm kib ma midek, mer.

19 Kiri yokop aglak, ‘God mìnìm ak, cın ag tep giþin rek ma agip. Pen bi Jisas ak bir kìmak ak pen Pol agip ne komiñ mideb agip,’ aglak.

20 Mìnìm agelak ak yad nij tep ma giñek rek, Pol nop ag nijnek, ‘Nak Jerusalem amenigán, nep mìnìm kib agnigal aka?’ agnek.

21 Agenek, ne mer agak. Ne agak, ‘Yad miñ midenigain. Kisen Empra Sisa ne ke mìnìm níbak agnigab,’ agak. Nib agek, yad nop Sisa mideb sijak ag yoknigain, agil, miñ lìnek rek mideb,’ agak.

22 Pestas nib agek, Kiñ Agripa agak, “Pestas. Bi níbak mìnìm ne ke agek, yad nijnjigain,” agak. Agek agak, “Nib ak, tol nijnjigan,” agak.

23 Nib agek, mìnек, Agripa nínai Benis eip, walij tep tep nep yimil, ami bi kib ognap abe, bi kib yib ognap abe poñ díl, bin bi kib apobin, agil, miñ miñ giñig gi mìnìm kib nijeb karip nilik migán ak amnílak. Ap mideb nijlig gi, Pestas bi ne ognap kírop agak, “Pol nop am dowim,” agak.

24 Agek, dapelak, Pestas agak, “Kiñ Agripa abe, bin bi ap midebim sij aul abe, bi aul nop nijim. Juda bin bi nop mìnìm kib agil, bi níbaul pis nep ñag pak lep, apal. Yad Jerusalem midenek, yip nib aknib rek nep aglak. Sijaul opin, yip ak rek nep apal.

25 Yad niþin, bin bi okok tap tìmel yib gel, ñin ognap ñag pak lipal ak pen bi aul nop mìnìm kib agil nijnek, tap nibak rek alap ma giþ,

mer. Pen ne ke agak, ‘Empra ne ke mİNİM yad agnİgab,’ agak. NİB ak me, yad nop Empra nop ag yoknİgain.

²⁶ Bi nİbaul Empra nop ag yoknİgain ak pen ne tap tari tari gİp mİNİM wagın ak, mİj sek ŋu kİl tİK nİNİM rek ma lİp. NİB ak, nak Kiŋ Agripa abe, bin bi ognap sİŋ aul abe, bi nİbaul tap tari tari gİp mİNİM wagın ak nİŋnİgabIM. Nİbi mİNİM ne ak nİŋİL, mİNİM wagın magİl ak yİp agenİgabIM, yad ŋu kİl tİK, Empra mİdeb sİŋak yoknİm.

²⁷ Pen gos yad nİpin ak, bi nagİman Empra mİdeb sİŋak yokop ag yokİl, lo tari tari tİb juİp ak ma agenİgain ak, tep ma gİp, mer,” agak.

26

Pol Kiŋ Agripa nop mİNİM agak

¹ Pen Kiŋ Agripa Pol nop agak, “Yad nep peyİg nİŋlİg gi mİdebin, mİNİM agan!” agak.

NİB agek, Pol nİnmagİl dap ranlıg gi agak,

² “Kiŋ Agripa. Nak nep apİl yİp mİNİM agan, agesan, Juda bin bi mİNİM yİp agebal ak, nep agnİg gebin ak, yİp tep gİp.

³ CİN Juda bin bi gİpİn gİpİn ar ak abe, mİNİM pen pen apİn apİn ar ak abe, nak magİlseK bİR nİpan ak me, nep agnİg gebin aul, yİp tep gİp. NİB ak, yad mİNİM agen, yİp yİrİk ma nİŋnİmİN.

⁴ “Yad nİ sİkol karİp lİm yad ke okok mİdenek nİn ak abe, kİsen am Jerusalem mİdenek nİn ak abe, yad bi tİgeP bi rek mİdenek ak, Juda bin bi okok magİlseK bİR nİpal.

⁵ Kİri yİp mİlek par nİŋölİgİpal. Yad bi Perisi, Juda lo mİNİM nİŋİL, kİlİs gİl, asİk mosİk gi tep

yıb gi mıdölögipin. Kiri nep minim nibak misen agenigal ak, yad minim niñid agebin ak, agıl niñniçan.

6 Pen God bırarık nep apıs based sıkop kırop minim tep agek, gos sek kod mıdeligipal minim nibak nep niñ dipin ak me, kiri yıp minim kib agebal.

7 Cin Juda wagın ke ke aknib umigan alan magilsek, God apıs based sıkop kırop ag lak minim tep ak kod mıdobın. God ne tap tep niñigain ag lak tap tep nibak din, agıl, piň nab kıslım eyan nop sobok gılıg gi mıdobın. Pen Kin Agripa, nak niñan! God minim agak nibak minim niñid nep ageb, agıl, niñ dılıg gi nep midebin ak me, yıp minim kib agebal me aul.

8 Pen niþbi tari giňig bin bi kımbal okok, God gek ma warıknigal, ag gos niþpim?

9 “Pen ned yad ke, bin bi Jisas Nasaret niþ minim agelak bin bi okok kırop gi timel gin, ag gos niñjılıgipin.

10 Pen Jerusalem mıdıl, yad ak rek nep genek. God nop tap sobok gep bi kib okok yıp agel, bin bi Jisas nop niñ dılık okok konjai nep am dapen, kırop miñ loliçipal. Yad ke bi minim tiğ biþokep okok eip yau agen, ognap piş nep ñag pak lel kımlak, kırop paj agölögipin.

11 Juda mogım gep karip okok gi tagıl, bin bi Jisas nop niñ döliçipal okok kırop milik kal niñil, kiri Jisas minim ne ak kırıg gilan, agıl, kırop gi timel göliçipin. Yad gos ar nokım alap nep niñil, niñ ognap bin bi niþ okok kırop piyo niñin, agıl, karip lim par kib okok ajölögipin.

Jisas Krais Pol nop dak ak, Pol kesim nıbak agak

12 “Pen ñin alap Damaskas bin bı Jisas nop nıŋ dı̄lak okok kırop nag lı̄ donım, agenek, God nop tap sobok gep bı̄ kıb okok, yau, agıl, mı̄j ñu kıl tı̄k ñel, dıl sanjdı̄nek.

13 Pen kiŋ tep yad nı̄ŋan! Yad pı̄b nab sı̄ŋ epel owak magıl ak, kanıb nab sı̄ŋak amlı̄g gı̄ nı̄ŋnek, melık kıb aknıb ke seb kab ar alan nı̄b yad bı̄ ognap eip amonok okok pak ñı̄k. Melık pak ñı̄k nı̄bak, pı̄b melık rek mer; melık nı̄bak ke yı̄b gak.

14 Nı̄g gek, cın magılsek lı̄m eyan ap yap pakı̄l, yad nı̄ŋnek, mınım alap, mınım yı̄b cın Arameik mınım agıl, yı̄p agak, ‘Sol! Sol! Yı̄p tari gını̄g per gı̄ tı̄mel geban? Nep per kanıb tep yomnım, apin ak pen nak yad eip pen pen geban ak, nep ke yur adı̄k ñı̄eb,’ agak.

15 “Agek, yad agnek, ‘Bı̄ Kıb, nak bı̄ an?’ agnek.

“Agenek, Bı̄ Kıb agak, ‘Yad Jisas, yı̄p per gı̄ tı̄mel geban ak nep agebin,’ agak.

16 Nı̄b agıl yı̄p agak, ‘Pen mı̄ñi nak warı̄kan! Yad nep mınım agnı̄g opin. Nak wög gı̄ ñı̄eb bı̄ yad mı̄dıl, yı̄p mı̄ñi udı̄n nı̄ŋeban ak abe, yad nep kı̄sen yomnı̄gain ak abe, bin bı̄ ognap okok kırop ag ñı̄nı̄gan.

17 Yad nep ag yoken, nak amıl Juda bin bı̄ okok abe, Juda bin bı̄ mer okok abe ag ñek, nep gı̄ tı̄mel gel nı̄ŋlı̄g gı̄, nep kod mı̄dıl tı̄g ası̄k yoknı̄gain.

18 Nak mınım tep yad kırop ag ñek, udı̄n kwoi mı̄debal ak, udı̄n ñı̄l nı̄ŋnı̄gal. Nak mınım tep yad kırop ag ñek, kı̄slı̄m okok mı̄debal ak, kırı̄g gıl melık onı̄gal. Nak mınım tep yad kırop ag ñek,

Seten kılıs won ne mok okok midebal ak, kırıg
gil God nop onıgal. Nıg genıgal, tap si tap tımel
gıpal okok, Bapi nıñıl kırıg gek, bin bı ned yıp nıñ
dıpal okok eip kausek komıñ middenıgal,’ agak.

Pol God nop wög goligıp minım ak agak

19 “Pen Kiñ Agripa. Yad nıgrıkep karıp lım seb
kab ar alan sıñak nıb apıl minım agak nıñnek
nıbak ma kırıg gınek.

20 Damaskas amıl, bin bı nıb okok kırop minım
tep nıbak ag nıñnek. Kısen amıl Jerusalem bin bı
kırop ag nıł, karıp lım Juda bin bı midebal okok
magılsekkırop ag nıł, Juda bin bı mer okok ag nıł,
gınek. Kırop ag nıł agnek, ‘Tap si tap tımel gıpm
ak, tari gınıg nıg gıpin, agıl, kırıg gıl, God nop
nokım nıñ dıl, tap tımel okok bir kırıg gıpin ak
nıñnımel, agıl, God ageb rek nep gınımib,’ agnek.

21 Yad nıg gınek ak me, nıñ alap God sobok gep
karıp sıñak amenek, Juda bı sıñaul kıri yıp dı cıci
lıl, nıag pak lıníg gelak.

22 Pen God yıp per nep kod mideb rek, yad miñi
won aul nep sıñaul warık mıdıl, minım tep ne ak,
bin bı yıb mideb okok abe, bin bı yıb ma mideb
okok abe ag nılıg gı midebin. Minım ag nıebin
nıbak, ar alap ke mer; bı God minım agep bı okok
abe, bı nak Mosis abe, kısen gınıgab, agıl, nı kıl
tıklak minım ak nep ag nıebin.

23 God minım agep bı Aisaia God Minım nıu kıl
tıklıl agak, ‘Krais apıl, yur dıl kımnıgab, pen ne
bı ned nep kauyan warıknıgab ak me, Juda bin
bı okok abe, Juda bin bı mer okok abe nıñnıgal,
God kırop ak rek nep dı komıñ yoknımıtı rek lıp.

Nig g̃iñigab ak, ne k̃rop melik rek pak ñiñigab,’ agak,” agak.

²⁴ Pol m̃iñim ñibak agek ñijlig gi, Gapna Pestas m̃iñim k̃ib agil agak, “Pol, nak bi m̃iñim ar ke ke ñipan rek, nabic j̃in mok nak m̃ilep gĩp sakol ñagil ageban,” agak.

²⁵ Agek, Pol pen agak, “Bi pobij tep yad Pestas. Yad sakol ñagek ma agebin. Gos ñijil ñij tep gĩl, m̃iñim ñijid ỹib ak agebin.

²⁶ Yad tari m̃iñim agebin aul, Kĩj Agripa ne ke bir ñijip. Jisas nop tari tari gĩl m̃iñim tari tari agil gĩlak ak we gĩl ma gĩlak. Misen nep gĩlak ak me, yad ñipin, Kĩj Agripa ne magilsek bir ñijip. Nig gek ñijil yad nop p̃irikil ma agebin, mer,” agak.

²⁷ Pol ñib agil Kĩj Agripa nop ñijil agak, “Kĩj Agripa. Nak bi God m̃iñim agep okok m̃iñim aglak ak, ñijid aglak, agil, gos ñipan aka? Yad ñipin, m̃iñim ñibak ñijid apal, agil, ñipan,” agak.

²⁸ Pol ñib agek, Kĩj Agripa pen agak, “Pol. Nak yĩp, m̃iñim sikol alap agen, Jisas bi ne alap miden, agil, yĩp m̃iñim ñibak ageban aka?” agak.

²⁹ Agek, Pol agak, “M̃iñim ulep agnim aka m̃iñim par agnim, yad gos nokim alap nep ñijil, God nop sobok gĩl agebin, nak abe, bin bi m̃iñim agebin ñijebal s̃iñ aul magilsek abe, yad midebin rek midenimib, agil, sobok gebin. Pen yĩp sen non gĩpal rek ñibep l̃ilañ, agil, ma sobok gebin,” agak.

³⁰⁻³¹ Pol ñib agek, Kĩj Agripa ak, Gapna Pestas ak, Agripa ñinai Benis ak, bin bi midelak okok

magılsek warıkıl, söj amıl, aglak, “Bin bı ognap gi tımel gel me, mìnım kib agıl, ognap miñ lıl, ognap piş nep ñag pak lınıgal. Pen bı aul tap tımel alap ma gip, mer,” aglak.

³² Nib agıl, Kiñ Agripa ne Pestas nop agak, “Miñi miñ lep karıp kırıg gił mis ambkop ak pen ne, ‘Sisa mìnım kib yad niñniçab,’ agıp ak me, miñ midil, bı kib Sisa mideb ak amniçab,” agak.

27

Pol Rom amniç gi ñig magöb dak

¹ Gapna Pestas Pol Rom miñi amniçim, agıl agek, ami sıkop okok kod midep bı kib Julias ak, Pol abe nagıman bı ognap sek abe dıl kod midék. Ami sıkop nıb okok kırop “Empra Ami Sıkop Ne” agölögipal.

² Pen ñin nıbak, ñig magöb karıp lım Adramitiam nıb ak, Esia Propins amniç gi, Sisaria am wös gak. Nıb ak, ñig magöb nıbak dıl ñig nab eyaç amniçnok. Bı taun kib Tesalonaika, Masedonia Propins sıñjak nıb bı alap eip amniçnok. Yıb ne ak Aristakas.

³ Miñek taun kib Saidon amjakıl am wös giñok. Julias ne Pol nop di tep gił agak, “Amıl namid namam sıkop kırop niñjıl, nep tap tari ma midoniçim, okok nep niñimel,” agak.

⁴ Pen cın Saidon kırıg amniç gił niñnok, yiğen kib yıb ak apıl, ñig solwara ak abe pag apek. Ñig gek, karıp lım ñig tıb kıs gak airan Saipras piş kıl amniçnok.

⁵ Ñig gił, amıl amıl Silisia Propins sıl gił, amıl karıp lım Pampilia sıl gił, am Lisia Propins amıl, taun kib Maira amjakıl wös giñok.

6 Amjak wös gıl, ami bı kib bı nagıman okok kırop kod midek ak nıňak, nıg magöb Aleksadria nıb alap karıp lım Itali amnıg gek. Nıb ak, ne cınop agek, nıg magöb nıbak amnınonok.

7 Nıg magöb nıbak amıl, nıg nab kib eyan amıl, sisain sisain nep koslam amıl amıl taun kib Kınıdos amjaknok. Pen yigen kib ma apek nıňıl yıpıd gıl ameb rek ma lak. Nıb ak me, pis kıd nep amıl amıl karıp lım Salmoni sıl gıl, karıp lım nıg tıb kıs gak airan Krit bej kıd jus dıl,

8 koslam amıl amıl karıp lım sıklol nıg gol sıňak alap, “Nıg Magöb Mıd Tep Gep Kau,” agöligipal, amjakıl sıňak wös gınok. Karıp lım nıbak Lasia taun ulep sıňak.

9 Cın nıg gıl, sisain sisain nep git ajon nıňlıg git me, Juda bin bı tap ma nıňeb nıň ak ap padıkek, nıg solwara kib pag owep nıň ak bir owak.

10 Pen Pol ne kırop agak, “Bı ognıl. Ameb rek ma lıp rek, amenıgabın ak, tap wıs wad tap okok magılsek tımel gıl, nıg magöb abe tımel gek, cın magılsek nıg nıňjıń rek lıp,” agak.

11 Pol nıb agak ak pen, nıg magöb bı wög gelak kod midek bı kib ak abe, bı nıg magöb nap nıb ak abe, mınım ke agerek nıňıl, ami bı kib Julias, Pol mınım kırıg gıl, mınım kırop ak dak.

12 Bı konjai nep aglak, “Karıp lım aul karıp lım tımel. Yıgen kib dıp nıň aul, karıp lım tımel nıbaul ma mıdojin; Piniks ulep mıdeb sıňak am mıdojin. Yıgen kib apeb nıň ak, nıg magöb dam karıp lım nıbak lon, tımel ma gınımın,” aglak. Piniks taun nıbak, karıp lım nıg tıb kıs gak airan Krit mıdeb. Nıg magöb Piniks apoligip ak, yıgen

kib pib apeb pis ken apenigab ak, nиг magöb kapkap pib pañid ameb pis ken amnigab; pen yigen kib pib pañid ameb pis ken apenigab ak, nиг magöb kapkap pib apeb pis ken amnigab.

Yigen kib apil, nиг solwara pagak

¹³ Pen kiri nib agel, sijak midonok niñlig git, yigen sikol sikol apek ak niñil, "Miñi amil amnigabin," agil, bi nиг magöb wög gelak okok, aga yoklak ak lip git dil, karip lim nиг tib kis gak airan Krit nиг gol ar sijak amnionok.

¹⁴ Nиг git amon niñlig git, dai asad kib yib, airan Krit pis kid nib, nиг magöb amnig gonok pis ken apil, nиг magöb tig jinomno gak.

¹⁵ Nиг gek, bi nиг magöb wög gelak okok niñil, dad yipid git amnin, agil, git mer niñil, kirtig gel, cinop sek dad nиг solwara nab kib okok dad amnak.

¹⁶ Yigen nиг git dad amek, amil amil karip lim nиг tib kis gak airan sikol Kauda apal ak, pis kid alap amonok niñil yigen kib apek ak ulekak. Nиг gek niñlig git, agnok, "Yigen sikol apeb rek, nиг magöb sikol bad ak dil, nиг magöb kib migan ak di lin," agil, koslam yib di linok.

¹⁷ Nиг magöb sikol bad ak di li tep git, nиг magöb kib ak pipag ginimiq rek lip, agil, nиг magöb okok nib okok nib nag non git, lip git li kilis gitlak. Pen, "Yigen kib apeb aul, nиг magöb cin ak dam kab kilip Sotis apal okok amil, kab kilip timel ak piñ lek, timel ginigab," agil, sel non gitlak ak wisib yokel, jel gek pirkilik git amnionok.

18 Yıgen kib ak aplig gi midék ak me, miñek ñig magöb ak auan amnañ, agil, wiñ wad tap okok di ñig yoklak.

19 Miñek ak, ak rek nep, yıgen di nep midék ak me, tap tari tari ñig magöb mid tep gañ, agil, karip miñan lel midék ak, magilsek niñebir di ñig eyan yoklak.

20 Pen cín per per piñ gap okok ma niñoligipin, mer. Yıgen ak niñ gil diliñ gi nep midék ak me, gos alap niñil, agnok, “Karip lim alap ma amniñabın; kim sakniñabın,” agil, gos niñok.

21 Pen miłek par kiri tap magil ma niñbeligipal. Kisen Pol midelak nab siñak warikil agak, “Bi ognil, miñim yad agnek ak niñkep rek, cín airan Krit nep midil, wiñ wad tap okok di ñig eyan ma yokpnop.

22 Pen yad niñbep agebin, miñi gos par ma niñniñib; gos sek midenimib. Cín alap ma kiñniñabın. Ñig magöb ak nep piñ nep timel giñigab.

23 Yad God nop wög gi ñeb bi ne midébin ak me, miñi kislím eyan God ejol ne alap ag yokek, apil yad midesin ulep siñak apil yip agip,

24 ‘Pol, nak ma piriñknimin! Midil, nak bi kib Sisa midéb siñak amił, miñim kib niñniñan. Pen bin bi ñig magöb karip miñan midébal okok, God kirop ak rek nep kod midék ognap ma kiñniñigal. God ne nep yimig niñil, komiñ midép magil kiri ak nep niñb, agip.

25 Niñ ak, bi ognil, niñbi ma piriñknimib; gos sek midenimib. Yad niñpin, God nop niñ diñpin ak, ne ageb rek nep giñigab.

26 Pen cın amił amił, karıp lım ñig tıb kıs gak airan alap amon, ñig magöb kab kılıp piŋ li wös gìnigab,” agak.

Ñig magöb pis nep timel gak

27 Pen yiğen ak cınop nıg gił dı damek damek ñin aknıb wajrem pis kıl adan amek nıñlıg gi kısılım eyan me, ñig solwara Edriatik, apal ak, nab sıñak amlıg gi, bi ñig magöb wög gelak okok, gos alap nıñıl, ulep karıp lım alap apjaknıgabın rek lıp, aglak.

28 Kiri gos nıbak nıñıl, kab kılıp ulep ulep mıdeb aka agıl, tap ñig li nıpal alap lıl nıñlak par kıl kıl 40 mita mıdek. Yokop sıkol sıkol magıl alap amił, tap nıbak kauyan lıl nıñlak 30 mita mıdek.

29 Nıg gek, cın kab kıl salai ar sıñak amjın rek lıp, agıl, pırıkkıl, aga omal omal yoklak nıñıl, ñig magöb kılıs gak. Kılıs gek nıñlıg gi, God nop sobok gił aglak, “Karıp kasek tıkkıl pi'b lan,” aglak.

30 Pen bi ñig magöb wög gelak okok, karıp lım ñig tıb kıs gak airan nıbak yokop ulep nıb sıñak amníg, bin bi okok nıñ mıdelak rek, esek wai nıł aglak, “Ñig magöb sıkol ak dam ñig magöb nabıc pis ar yokıl, aga ognap sek yokın,” aglak.

31 Kiri esek nıg gel nıñlıg gi, Pol nıñıl, Julias ami bi ne okok eip kırop agak, “Bi ñig magöb wög gebal aul, kiri ñig magöb sıkol ak dıl pırıkk gi amenıgal ak, nıbi magılsek kım saknıgabım,” agak.

32 Pol nıb agek, ami bi okok, ñig magöb ñig eyan yoknıg gelak nag ak, pis nep tıb gi rıkk gi yokel, ñig nab eyan yowak.

33 Pen miñab tıknıg gak magıl ak, Pol kırop agak, “Ñın aknıb wajrem pıs kıd adan ak (14) gos par niñıl, tap magıl ma niñbil, yokop nep midebim.

34 Nıb ak, miñi tap ognap niñım. Mer ak, niñi titi gıl middenigabim. Bin bi nokım alap nabıc kas nokım alap ma yonigab,” agak.

35 Pol niñ agıl, bred ognap dıl, kiri midelek nab sijnak God nop tep agıl, ti panjıl, tap ognap niñak.

36 Pol ne niñbek niñlig gi, kiri ak rek nep cıbur tep gek, tap ognap dı niñlak.

37 Cıñ manj ñin juıl aknıb wajrem pıs kıd adan (276) bin bi niñ magöb miğan niñbak mideonok.

38 Pen tap niñ sakıl, niñ magöb auan amnañ, agıl, wid midek okok dı niñ eyañ yoknok.

39 Miñab tıkek niñlig gi, karıp lım niñbak niñnok. Pen bi niñ magöb wög gelak okok karıp lım niñbak tari, agıl, ma niñlak. Pen kiri niñlak, niñ solwara onıd pak sak amnak ak, kab kılıp tep nep midek kıd ak me, aglak, “Niñ magöb ar niñbak yiþid gıl amniçabın,” aglak.

40 Nıb ak, niñ magöb aga yoklak nag okok pıs nep tıb gi rıkił, niñ magöb pıs pıs lılk stia omal wişib yeplıl, sel kıb ak wişib lılk ak kauyan dap ran ñon gıl, panđılak.

41 Amıl amıl me, niñ magöb milık dai ak, kab kılıp ar ak piñıl, paklıg gi kılıs gak. Niñ gıl paklıg gi kılıs gek, niñ solwara ak pag apıl, niñ magöb cımgan dai pıs nep pag jıspık masıpık gi dad amnak.

42 Niñ gek, ami bi ognap apıl, bi kıb kiri Julias nop aglak, “Niñ magöb aul tımel geb. Bi nagıman

okok pırık gi amel, cınop ag gınigal. Nib ak, krop ñag pak lin,” aglak.

⁴³ Nib aglak ak pen Julias, Pol nop gos niñil, krop mer agıl, agak, “Bi ñig kas parık nıpal okok ned ñig kas parık amniłan.

⁴⁴ Kisen bi ñig kas parık ma nıpal okok, mab bog dai dai okok dıl, di cici lıl amniłan,” agak. Agek, agak rek nep ginok. Bi alap ñig ma niñonok; magılsek komiñ amniñonok.

28

Pol karıp lim Molta am midek

¹ Pen cın karıp lim ñig tib kıs gak nibak amniñonok, bin bi nib okok mıdelak okok cınop aglak, “Karıp lim aul Molta,” aglak.

² Nib agıl, cınop dıl gi tep gılak. Cınop miñab pak kalau gak rek, cınop di tep gił, mab dap dagilel, manjıl tep ginok.

³ Pol pen amił mab lek lek ognap yıprıg dapıl dagilek niñlig gi, kodal alap mab lek lek dapek nab nib siñjak midek ak me, piþon gek, ap ranıl Pol nop ñinmagıl kid ak su i sek lak.

⁴ Ñig gek, bin bi karıp lim nibak mıdelak okok niñil, kiri ke aglak, “Bi nagıman aul gi timel giþ rek komiñ amniñin rek ma lip. Ñig solwara nab siñjak mıdlıg gi, ñig magöb ak timel gek ma kımib ak pen miñi kımniğab,” aglak.

⁵ Nib aglak ak pen Pol ñinmagıl ne ak piþal pakek, kodal nibak yapıł, mab yınak. Pen Pol nop tap alap ma gak.

⁶ Ñig gek, bin bi nib okok kiri ke aglak, “Bi aul nop kodal suþ ak su giniñin aka su ma gek kasek

kimniñmij,” agıl, tapın nep niñ midełak. Pen niñg git niñ mideł, nop tap alap ma gak, mer. Kiri niñjıl, aglak, “Bı nıbak bı yıb alap mer; ne god alap,” aglak.

⁷ Pen bı kib karip lim nıbak kod midełek ak yıb ne ak Pablias. Karip lim ne ak ulep nıb sıñjak midełek ak me, cınop dad karip ne ak amıl, niñ omal nokım kod mid tep yıb gak.

⁸ Bı kib nıbak nap ne ak mid gon ne ak, mab rek yinil, cib yıpıl git, kim midełek. Pen Pol ne Pablias nap nop niñjıl, God nop sobok git, nop niñmagit lek niñlig git, tap gak nıbak pis nep komij lak.

⁹ Niñ gek me, bin bı karip lim nıbak tap gak okok peyiñ niñjıl apel niñlig git, Pol ne God nop sobok gek, krop komij lak.

¹⁰ Pol niñ gek me, cınop kod mid tep yıb git, niñ magöb dil amniñ gonok niñ ak, tap tari tari ma midełek okok cınop abramek niñlak.

Pol taun kib Rom amjakak

¹¹ Pen karip lim nıbak, niñ magöb Aleksadria nıb alap, ak rek nep ap midełek. Niñ magöb nıbak yıb ne ak “Ni Tam” aglak. Niñ nıbak yigen kib dep niñ ak owak ak me, ameb rek ma lek, nıb sıñjak midełek. Cın abe karip lim nıbak midon, takın omal nokım yowak.

¹² Pen yigen kib ma oweñ niñ ak, niñ magöb Ni Tam nıbak amıl, taun kib Sairakius amjakıl wös ginok. Amjak wös git, niñ omal nokım nıb sıñjak midonok.

¹³ Niñ magöb nıbak nep dil, Sairakius kırig git, taun kib Regium amniñok. Mınek yigen kib alap kid ken apıl, niñ magöb ak dil, kasek amek me,

ñin omal nep ñig nab siňak mîdîl, Putiolai taun amjakîl wös gînok.

¹⁴ Karîp lîm nîbak bin bî Jisas nop nîj dîlak ognap mîdelak ak me, cînop aglak, “Cîn eip kîn mîdîl, amnîmîb,” aglak. Agelak, kîrop eip ñin akniň ar onjîd kîn mîdîl, “Rom amnîn,” agîl, paňdînok.

¹⁵ Pen Rom bin bî Jisas nop nîj dîlak okok, “Pol bî ñon onigal,” agel, nîjîl, ognap ap cînop Apias Maker nab siňak nabîn paklak rek, ognap ap cînop Karîp Kîneb Omal Nokîm mîdek karîp lîm siňak nabîn paklak. Pol kîrop nîjek, cîbur ne tep gek, God nop tep agak.

¹⁶ Pen cîn amîl Rom mîdonok, gapman bî kîb ak Pol nop agak, “Karîp nak alap ke kînmîn,” agak. Nîb agek, Pol ne karîp alap pîyo nîjîl kîn mîdek nîjîlîg gî, ami bî alap nop kod mîdek.

Pol Jisas mînîm tep ak taun kîb Rom siňak ag ñak

¹⁷ Pol ñin omal nokîm mîdîl, Juda bî kîb karîp lîm nîbak mîdelak okok kîrop sîk agek, ap mogîm gelak, agak, “Mam sîkop. Yad bin bî cîn okok tap tîmel alap ma gîl, apîs based sîkop mînîm aglak ak ma tîb jupin ak pen Juda bî kîb Jerusalem nîb okok yîp dî cîcî lîl, dam Rom gapman bî kîb nîb okok kîrop ñîlak.

¹⁸⁻¹⁹ Rom gapman bî okok yîp mînîm kîb agîl nîjîlak mînîm wagîn alap ma mîdek. Cîn nop ñag pak lîjîn rek ma lîp aglak. Nîb ak, yîp, wîsîb yokîn, agîl, nîjîlak ak pen Juda kai mîdelak okok kîlîs yîb gîl, yîp kauyan mînîm kîb aglak. Nîg gel me, yad agnek, ‘Sisa ne ke mînîm yad ak

nıñıñıgab,’ agnek. Pen yad bin bı yad Juda okok kırop mınım alap agníg ma opin.

20 Pen cın Juda kai Bı Kıt gos sek kod mı̄dobın mınım tep ne ak nep ag ñen, yıp mıñ lıpal aul. Mınım nı̄bak agníg me nı̄bep sık agen opım,” agak.

21 Pol nı̄b agek, nop pen aglak, “Bı karıp lı̄m Judia nı̄b nı̄b okok, aul apıl aka mij ñel apek, mınım tı̄mel ognap nep agel, ma nı̄pın.

22 Pen cın nı̄pın, Juda bin bı okok okok magı̄lseк apal, ‘Bin bı gos nak nı̄pan rek nı̄pal okok, bin bı tep mer,’ apal. Nı̄b ak, nak mınım nak ke agek, cın ke nı̄ñıñ,” aglak.

23 Pen kiri nı̄b agıl, ñı̄n alap mınım agnígabın, agıl, ag lı̄lak. Ñı̄n ag lı̄lak nı̄bak nep, bin bı ned olak rek mer, bin bı konjai yı̄b nep Pol mı̄deк karıp ak kı̄slı̄m sek nep ap mogı̄m gılak. Nı̄g gıl, ap mogı̄m gel nı̄ñlı̄g gı̄, Pol ne, God bin bı dı̄níg gıl, Ñı̄ ne ag yokek, Kinj rek owak mınım ak ag ñı̄ñıñg, Mosı̄s abe, bı̄ God mınım agep bı̄ okok abe, bı̄rarı̄k nep Jisas nı̄b nı̄b gıl gı̄nı̄gab, agıl, ñu kıl tı̄klak mınım ak kırop ag ñı̄k. Jisas mınım ak agen nı̄ñlañ, agıl, Pol mınım nı̄bak ag mı̄deк nı̄ñlı̄g gı̄, pı̄b pañı̄d amnak.

24 Pen mınım agak nı̄bak, ognap agak rek nı̄ñ dı̄lak pen ognap ma nı̄ñ dı̄lak.

25 Pol bin bı̄ ma nı̄ñ dı̄lak okok kırop agak, “Bı̄rarı̄k nep Kaun Sı̄n ne Aisaia nop gonj lek, apı̄s based kiri okok kırop mınım nı̄ñı̄d yı̄b agak.

26 Mınım nı̄bak Aisaia ne God Mınım dai alap ñu kıl tı̄kıl agak,

‘Juda bin bı̄ okok kırop amıl agnímın,

“MİNİM AGNİGAL NİÑNİGABİM AK
pen mİNİM AGİP AK, AGİL, MA NİÑNİGABİM.
UDİN NİÑNİGABİM AK
pen tap alap ma nİñnİgabım.

²⁷ Bin bİ sİñ aul mİNİM yad agebin ak
kİrop yırı̄k gek ma nİñebal.

God MİNİM nİñon, cınop gek,
bin bİ ne mİdojin rek lİp agİl,
tİmİd pİlin gİl, udİN jİkİl nep mİdebal,”
agnİmİn, agak.

²⁸ “NİB AK, JUDA BIN Bİ Sİñ AUL NİÑİM! NİBI JUDA
KAI, GOD MİNİM TEP AK KİRİG GİPİM REK, NE AGEK,
MİNİM TEP NİBAK JUDA BIN Bİ MER MİGAN OGNAP
AMNİGAB NİÑİL KİRI MİNİM NİBAK DİNİGAL,” AGAK.

²⁹ Pol kİrop mİNİM NİBAK AG DAI JUEK NİÑLİG Gİ,
JUDA BIN Bİ OKOK KİRI KE AMLIG Gİ, PEN AGEK PEN
AGEK GİLIG Gİ AMNİLAK.

³⁰ Pen Pol taun kİb Rom kİN mİDOLİGİP KARİP AK
TAULIG Gİ KİN MİDEK, Mİ OMAL YİNAK. BIN Bİ NOP
NİÑNİG APESİLGİPAL OKOK KİROP MAGİLSEK AG WASU
DİL, Dİ TEP GOLİGİP.

³¹ Bin bİ NOP APESİLGİPAL OKOK, GOD BIN Bİ DİNİG
Gİ, Nİ NE AG YOKEK, Kİñ REK OWAK MİNİM AK KİROP
AG NİL, Bİ KİB JİSAS KRAIS MİNİM TEP AK AG NİL,
GOLİGİP. NE NİG GEK, ROM GAPMAN Bİ KİB OKOK NOP
MA AG GİLAK AK ME, BIN Bİ OKOK KİROP MİNİM KİLTS
Gİ AGİL, YİPİD GİL NEP AG NOLİGİP.

MINIM KOMIN

**The New Testament in the Minimib dialect of the
Kalam language of Papua New Guinea**

Nupela Testamen long tokples Minimib long Niugini

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Minimib (Minimib dialect of Kalam)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-02-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files dated 31 Aug 2023

c3b0a7e5-6c23-5e97-9419-62054c911996